प्रस्तावना

महाराष्ट्रीय ज्ञानकोशाचा सूचिविभाग वाचकांच्या हातीं देतांना अंगीकृत कार्याची खरी पूर्णता झाल्याचा आनंद होत आहे.

संकल्पित कार्यांपैकीं पुरवणी विभाग हें कार्य महत्त्वाचें आहे कारण या कार्याच्या योगानें ज्ञानकोश रचनेच्या क्रियेचें सातत्य राहील. हें सातत्य दुसऱ्या एका कारणामुळें चालूच आहे आणि तें कारण म्हटलें म्हणजे गुजराथी ज्ञानकोशाची रचना होय. मराठी ज्ञानकोशांत समाविष्ट न केलेला असा बराच मजकूर गुजराथी ज्ञानकोशासाठीं तयार झाला आहे. अन्य भाषांत ज्ञानकोश तयार झाले आणि ते मराठी ज्ञानकोशाच्या पायावर तयार झाले म्हणजे या ग्रंथाची तपासणी, या ग्रंथांत झालेल्या संज्ञा पद्धतीचा प्रसार, इत्यादि कार्यें चालू रहातात. पुरवणीसाठीं साहित्य जरी वाढत आहे, तरी एकदम पुरवणी भाग काढण्यांत अर्थ नाहीं.

प्राचीन महाराष्ट्राच्या इतिहासाचा पहिला भाग प्रसिद्ध करून पुढचे भाग लिहिण्यासाठीं इंग्लंडला जावयाचा संकल्प केला आहे. तेथें दोनतीन वर्षें तरी रहावें लागेल, तेथेंच पुरवणी भाग तयार केले तर ते अधिक इष्ट होईल. कारण साहित्याचा सांठा इंग्लंडांत आहे, हिंदुस्थानांत नाहीं. हिंदुस्थानांत हा ग्रंथ तयार झाला तो अनेक प्रयत्नविघ्नक अडचणींशीं झगडत लढत तयार झाला. याची दुसरी पुरवणी जर लंडनला बसून काढतां आली तर तें खरोखर उच्चप्रकारचें कार्य होईल. महाराष्ट्रीय जनतेपुढें जें मांडावयाचें तें तुटपुंज्या साहित्याच्या सहाय्यानें न मांडतां जगांतील अत्यंत उत्तम संग्रहाच्या सहाय्यानें मांडणें हेंच युक्त आहे. कारण महाराष्ट्रीय जनतेच्या पांडित्य विषयक अपेक्षा त्याच्या योगानें वाढून, उत्तम ग्रंथसंग्रहाचें महत्त्व त्यांसहि वाटावयास लागेल. आपण जीं मतें धारण करितों तीं मतें अपूर्ण साहित्यसंभारावर अवलंबून नसून जगांतील अत्यंत श्रेष्ठ अशा साहित्यसंभारावर अवलंबून आहेत, अशी खात्री ज्या लोकांस असते, त्या लोकांत बौद्धिक निर्भयतेचा विकास होतो.

सूचीचा उपयोग वाचकांस दोन तीन तऱ्हांनीं होणार आहे. एक तर भाषाविकासाचें अवलोकन या सूचीच्या सहाय्यानें होईल. अनेक शास्त्रीय शब्द सूचीकृत झाले असल्यामुळें शास्त्रीय शब्दसंग्राहकास सूचीचा उपयोग होईल. इष्ट विषयावर माहिती हा उपयोग तर आहेच. अनेक कवि, अनेक ऐतिहासिक व्यक्ति, अनेक स्थळें, अनेक पदार्थ, यांस त्यांच्या अल्प महत्त्वामुळें स्वतंत्र लेखाचा मान मिळत नाहीं. अशा विषयांवर माहिती काय आहे हें जिज्ञासूस एकदम सांपडेल. ज्ञानविकास, ज्ञानप्रगति, या दृष्टीनें देखील ज्ञानकोशाच्या सर्वव्यापी ग्रंथाच्या सूचीकरणाचें महत्त्व आहे. ऐतिहासिक वृत्ताविषयीं आपलीं विशिष्ट मतें आपल्या इतिहासविषयक इतर मतांशीं कितपत सुसंगत आहेत याची तपासणी प्रत्येक व्यक्तीला देखील पुरी होत नाहीं. व्यक्तीच्या मतांत परस्पर विरुद्धता जर असली तर अनेक व्यक्ति मिळून जो पंडितसंप्रदाय तयार होतो त्यांत तर परस्पर विरुद्धता अधिकच असणार. तसली विरुद्धता नजरेस येणें आणि तीवर विचार होणें हें ज्ञान-प्रगतीस आवश्यक असतें. ज्ञानकोशांतील लेखांत जर परस्पर विरुद्धता किंवा असंगति असेल तर या सूचीमुळें तीहि लक्षांत येऊन त्या लेख-विषयावर विशेष विचार किंवा नवीन संशोधन यांस प्रेरणा होईल.

सूचीचा उपयोग चांगला व्हावा, बारक्या टाइपांतील मजकूर पाहण्याचा लोकांना त्रास होतो, म्हणून सूचीमुद्रणाच्या प्रचलित पद्धतीकडे दुर्लक्ष करून सूची मुद्दाम जाडया टाइपांत छापली आहे. हें नावीन्य वाचकांस आवडेल अशी आशा आहे.

श्री. व्यं. केतकर.

सूचीचा उपयोग करणारांस सूचना.

वाचकांनीं सूचीचा उपयोग करतांना सूची कशी तयार झाली त्याच्या क्रिया लक्षांत ठेवल्यास सूचींत कोणत्या प्रकारचे दोष उत्पन्न होणें शक्य असतें याची त्यांना कल्पना येईल आणि तें ज्ञान त्यांना सूचीच्या उपयोगितेच्या व विश्वसनीयतेच्या मर्यादा लक्षांत आणून देईल.

सूची करतांना कोणत्या शब्दाला सूचींत स्थान द्यावयाचें याविषयीं पुष्कळच विचारभेद होण्याचा संभव आहे. सूची करण्यासाठीं संपादकीय खात्यांतील माणसांनींच सूचीसाठीं शब्दांखालीं रेघ ओढण्याचें काम केलें. संपादकीय खात्यानें रेघ ओढल्यानंतर तो शब्द लिहून घेऊन स्थानाचा संदर्भ देणें इत्यादि कामें निराळ्या मंडळींकडून झालीं. याप्रमाणें सुमारें दोन लक्ष चिठ्या तयार झाल्या. एक चिठी म्हणजे एक विधान असें धरलें तर या सूचींत सुमारें दोन लक्ष विधानें समाविष्ट आहेत.

चिठ्या तयार झाल्यानंतर त्या चिठ्या कोशक्रमानें लावून नंतर हस्तलिखितें तयार करणें हीं कामें स्वाभाविकपणें पुढें येतात. तें सर्व काम यांत्रिक पद्धतीचें आहे. मुख्य प्रश्न कोणता शब्द सूचींत अंतर्भूत करावयाचा आणि कोणता नाहीं हा आहे. यांत वैयक्तिक अभिरुचि, महत्त्वासंबंधानें वैयक्तिक दृष्टि या सर्व गोष्टींना स्थान आहे यांत शंका नाहीं. दोन माणसें एकाच पुस्तकाची सूची करतांना निरनिराळ्या गोष्टींना महत्त्व देतील आणि यामुळें वाचकास ज्यांचें महत्त्व वाटतें असे अनेक विषय या सूचींत दुर्लक्षिले गेले असणें देखील शक्य आहे. याकरितां पुढील गोष्टी लक्षांत ठेवल्या पाहिजेत.

विशिष्ट विषयाचा अभ्यास करण्यासाठीं ज्ञानकोशांतील ज्या लेखांचें जें विषयवार पृथक्करण केलें आहे तें उपयोगी होईल.

सहाव्या विभागापासून ज्ञानकोशाचीं पृष्ठें विभागवार आंकलीं गेलीं नाहींत तर अक्षरवार आंकलीं गेलीं आहेत. यासाठीं ज्ञानकोशांतील पहिल्या पांच भागांची सूची तेवढी भागानुसार केली आहे आणि पुढील भागांची सूचि अक्षरवार केली आहे.

सूचीचा उपयोग करतांना मूळ शब्द निरनिराळ्या तऱ्हांनीं लिहिला जातो याचा विचार करावा. ज्ञानकोशांत एकाच शब्दाचें एकच रूप राखलें गेलें आहे असें नाहीं. जरी अनेक रूपें वापरलीं गेलीं असतील त्याप्रमाणें अनेक रूपें सूचींत येतील. शब्द परकीय भाषेंतला असल्यास शब्दांचीं अनेक रूपें पुस्तकांत येण्याचा संभव पुष्कळच असतो. उदाहरणार्थ, महमद, महमूद. तर अशा प्रसंगीं अनेक ठिकाणीं पाहिलें पाहिजे. इंग्रजी 'ए' नें सुरवात होणारे शब्द मराठींत अ, आ किंवा 'ए' या तीन स्वरांनीं उच्चारले जातात त्यामुळें तीन ठिकाणीं तसले शब्द पसरले असणें शक्य आहे ही गोष्ट लक्षांत ठेवली पाहिजे. तसेंच 'जी' नें सुरवात होणाऱ्या शब्दांचे उच्चार 'ज' व 'ग' असे दोन प्रकारे होऊं शकतात त्यामुळें दोन ठिकाणीं तो शब्द आला असेल, ही शक्यता लक्षांत घेणें अवश्य आहे.

सूचीमध्यें पृष्ठ ४१४ पासून संक्षेप आहेत ते पुढील प्रमाणें.—

शब्द	संक्षेप	शब्द	संक्षेप
कादंबरीकार	का.	बंदर	ब.
गांव	गा.	बेट	बे
ग्रंथकार व ग्रंथ	ग्रं.	राजधानी व राजा	रा
घराणें	घ	लेखक	ले.
जात	जा	लोक	लो
नदी	न.	शहर	श.
नाटक	ना	शिखर	शि
पंडीत	पं.	सरदार व सरोवर	स.
पर्वत	प.	संस्थान	सं.
प्रधान	प्र	सुभेदार	सु.
[illegible]	प्रे	सेनापति	से.
		व्यापारी ठिकाण	व्या. ठि.

महाराष्ट्रीय ज्ञानकोश

सूची विभाग

सूचीचा उपयोग करणाऱ्यांस प्राथमिक सूचना

प्राथमिक सूचना

प्रस्तुत सूचीचे दोन भाग आहेत. पहिल्या भागांत ज्ञानकोशांतील लेखांचें विषयवार पृथक्करण आहे. या पृथक्करणाचा मुख्य हेतु हा आहे कीं, विशिष्ट विषयाचा अभ्यास करण्यासाठीं ज्यास ज्ञानकोशाचा उपयोग करून घ्यावयाचा असेल त्यास तें शक्य व्हावें. यांत प्रस्तावनाखंडांतील प्रकरणांकडे देखील लक्ष ओढलें आहे.

आज असे अनेक विषय आहेत कीं त्या विषयांवर ज्ञानकोशांतील लेखांशिवाय दुसरें वाङ्मयच नाहीं, व यामुळें वाचकांस आपल्या आवडत्या विषयावर मराठींत कितपत माहिती उपलब्ध झाली आहे हें कळावें म्हणून विषयवार पृथक्करण या ग्रंथांत समाविष्ट केलें आहे. या प्रकारच्या पृथक्करणाशिवाय विशिष्ट शास्त्रावर—उदाहरणार्थ 'रसायनशास्त्र' या विषयावर—कोणते लेख आले आहेत हें समजणार नाहीं. इष्ट विषयावरील मजकूर शोधण्याशिवाय या पृथक्करणाचा आणखी एक उपयोग आहे, आणि तो म्हटला म्हणजे वाचकाची दृष्टि व्यापक करण्याचा होय. ज्ञानकोशात आलेल्या विषयांची विविधता निव्वळ कल्पनेनें कोणासच करता येणार नाहीं कारण शास्त्रांची विविधता पूर्णपणें फारच थोड्यांस माहीत असते.

शास्त्रांचें किंवा वाङ्मयाचें वर्गीकरण तात्त्विक पद्धतीनें पहातां अगदीं निर्दोष असतें असें नाहीं तसें येथेंहि निर्दोष वर्गीकरण अपूर्ण असण्याचें कारण असें कीं, एक विषय अनेक शास्त्राखालीं मोडूं शकतो व प्रत्येक शास्त्राखालीं येणारा ज्ञानकोशांतील मजकूर त्या शास्त्राच्या नांवाखालीं यावा हें ध्येय साध्य होत नाहीं. कारण, कांहीं मजकूर [illegible] व ओषधि [illegible] येण्याजो [illegible] वैद्यकशा [illegible] लिक लेख इतके विविध असतात कीं, प्रत्येक ठिकाणचे प्राणी, वनस्पती, मानववंशशास्त्र, भूस्तरशास्त्र, कृषिशास्त्र, व्यापारशास्त्र, इतिहास इत्यादि विषयाचा मजकूर देशनामाखालींच आलेला असतो यामुळें ज्ञानकोशांतील लेखांचें विषयवार पृथक्करण पूर्णपणें शक्य नाहीं. लेख सांपडला म्हणजे तो कोणत्या तरी सयुक्तिक नांवाखालीं घालावयाचा एवढेंच तत्त्व लक्षांत ठेवून वर्गीकरण करावें लागलें आहे.

इतिहास हा विषय इतका मोठा आहे कीं, त्याच्यामध्यें घातील तेवढें येऊं शकेल. हिंदुस्थानच्या इतिहासाशीं संबद्ध अशा अनेक विषयांवर या पुस्तकांत स्वतंत्र लेख आल्यामुळें त्यांचें वर्गीकरण जास्त केलेलें आहे. तथापि इतर देशासंबंधाचा मजकूर हिंदुस्थानाच्या मानानें बराच कमी प्रमाणांत घेतला असल्यामुळें त्याच्या वर्गीकरणांत इतकी बारीक दृष्टि ठेविली नाहीं. चरित्रें देतांना अशाच प्रकारचा घोटाळा होतो. एकच मनुष्य विशिष्ट शास्त्रावरील लेखक किंवा संशोधक म्हणून प्रसिद्ध असतो; पण तो इतर विषयांस देखील हात लावतो. कादंबरीकार कवि असूं शकतो किंवा इतिहासकारहि असूं शकतो. एवढेंच नव्हे तर, एखादा योद्धा देखील ग्रंथकार असतो. अशामुळें कांहीं चरित्राचें विशिष्ट शास्त्राखालीं किंवा उद्यमाखालीं वर्गीकरण झालें असलें, तरी तीं चरित्रें दुसऱ्या विषयांखालीं येऊं शकतील व त्याखालीं मात्र त्या व्यक्तीचें नांव सांपडणार नाहीं. एवढेंच नव्हे तर अमुक व्यक्तीचें नांव, कोणत्या प्रकारच्या उद्यमाखालीं घालावयाचें या बाबतींत सूचीकार व वाचक यांत मतभेदहि होण्याचा संभव आहे यासाठीं सूचीचा उपयोग करूं इच्छिणाऱ्यानें आपला विषय अनेक विषयवर्गनामाखालीं पाहिला पाहिजे. या गोष्टी लक्षांत ठेविल्या असता आणि आमची वर्गीकरणपद्धति एकदां लक्षपूर्वक पाहून ठेविली असता, वाचकांस ज्या विषयावरचें साहित्य ज्ञानकोशात शोधावयाचें असेल, त्या विषयाचें साहित्य सापडण्यास अडचण पडणार नाहीं असें वाटतें.

या सूचीचा जो मुख्य भाग आहे त्यसंबधानें जी एक सूचना वाचकास दिली पाहिजे ती ही कीं ग्रंथांतील प्रत्येक विषय किंवा प्रत्येक विशेषनाम देखील सूचींत दाखविलें नाहीं. प्रत्येक विचार किंवा व्यक्ति जेव्हां जेव्हां येईल तेव्हां तेव्हां ती सूचींत समाविष्ट करण्याचें ध्येय कधींच साध्य होत नाहीं. घ्यावयाचें काय याविषयीं निवडानिवड करावी लागतेच आणि ती करतांना वैयक्तिक दृष्टि त्या निवडानिवडींत शिरतेच. येथें एवढेंच सांगितलें पाहिजे कीं ज्ञानकोशाच्या संपादक वर्गानेंच सूचीचे शब्द निवडले आहेत आणि ते निवडतांना अनेक प्रकारचा विचार होऊन विषय घेतले गेले किंवा वगळले गेले.तो विचारहि येथें सांग देतां येत नाहीं. या भागाच्या रचनेत भानगड नाहीं; कारण रचना अक्षरानुक्रमी आहे.

ज्ञानकोशांतील लेखांचें विषयवार पृथक्करण

हिंदुस्थान–इतिहास

इग्रजी अमदानी
इतिहाससाहित्य
जातीतिहास
जैन
पौराणिक
प्राचीन हिंदुस्थान
बौद्ध
मराठे
मुसुलमानी अमल
रजपूत व क्षत्रिय राजे
वैदिक

हिंदुस्थान–प्रादेशिक इतिहास व भूगोल

आसाम
कर्नाटक
काठेवाड व गुजराथ
काश्मीर
त्रावणकोर संस्थान
ध्रुवप्रदेश
पंजाब
पोर्तुगीज वसाहत
प्राचीन हिंदुस्थान
बंगाल
बडोदें संस्थान
बिहार व ओरिसा
ब्रह्मदेश
मद्रास इलाखा
मध्यप्रांत हिंदी व मराठी
मध्यहिंदुस्थान
मुंबई इलाख्यांतील
महाराष्ट्र
म्हैसूर संस्थान
राजपुताना
वऱ्हाड
वायव्यसरहद्द
संयुक्तप्रांत
सिंध व कच्छ
हिंदुस्थानसमीपचा प्रदेश
हिमालयीन प्रदेश
हैद्राबाद संस्थान

अमेरिका

ऐतिहासिक चरित्रें
जाती
प्रादेशिक इतिहास व भूगोल

आफ्रिका

ऐतिहासिक चरित्रें
जाती
प्राचीन देवता
प्रादेशिक इति व भूगोल

आशिया

ऐतिहासिक चरित्रें
प्राचीन देवता
जाती
प्रादेशिक इति. व भूगोल

आस्ट्रेलिया

जाती
प्रादेशिक
इतिहास व भूगोल

यूरोप

ऐतिहासिक चरित्रें
जाती
प्राचीन यूरोप
प्रादेशिक इतिहास भूगोल

वाङ्मयेतिहास

अमेरिकन
अरबी
आंग्ल
आंग्लोइंडियन
इटालियन
ऊर्दु
कानडी
गॉथिक
गुजराथी
ग्रीक
जर्मन
जैन
तामिळ
तेलगु
पैशाच्य
पोर्तुगीज
प्राचीन इराणी
फारशी
बंगाली
बौद्ध
मराठी
यहुदी
शीख
संस्कृत
सामान्य
हिंदुस्थानी

शास्त्रें

अध्यात्म
अध्यापन
अर्थनिश्चय
अर्थशास्त्र
इतिहास
इंद्रियविज्ञान
उद्योग व व्यापार
कलाविषयक
कायदा
काव्य
कृषि
खनिज
खेळ
गणित
चित्रकला
जगल
ज्योतिष
तत्त्वज्ञान
दैवत
धातु
धार्मिक व सांप्रदायिक
नाट्य
न्याय
पदार्थविज्ञान
प्राणी
भाषा
भूगोल
भूस्तर
मानववंश
मुद्रण
यंत्रशास्त्र
युद्धशास्त्र
रसायनशास्त्र
लिपिशास्त्र
वनस्पतिशास्त्र
विज्ञानशास्त्र
वैद्यक
व्याकरण
शासनशास्त्र
समाजशास्त्र
संसारमंडन
सृष्टिविज्ञानशास्त्र
स्थापत्यशास्त्र

हिंदुस्थानचा-इतिहास

धनवार, धावड, धाडी, धानुक, धुंड, धुनिया, धुमाळ, धुंसर, धेद, धोडिआ, धोबी, धोडी उर्फ ढोली, नगारची, नगेसिआ (नगासिआ), नडिआल, नंबियनन, नंबुदी, नहाल (निहाल), नाईक, नाग जात, नागर, नाट, नाडार, नामदेव शिंपी, नामशूद्र, नायडु, नायर, नार्वेकर वैश्य, निषाद, निहाल, निळारी, नीयर्गा, नीलगिरीवरील लोक, नुनगार, नुनिआ (लुनिआ), नुर्से, न्हावी, पंका, पंचधा, पटवेकरी, पटेलिया, पठाण, परजा, परधान, पराया, पलंग, पारेख, पांचकळशी, पांचाल, पायरवट, पारधी पारशी, पासी, पिंजारी, पुलेयन, पोत्ती (मल्याळ), प्रभु, फकीर, बजानिया, बटवाल, बनजिग, बनिया, बलिजा, बहुरूपी, बार्किडा, बारचऊ, बारी, बावरिया, बिश्नोई, बुरूड, बने इस्रायल, बेरड, बेलदार, बेस्ता, बैगा, बैरागी, बोगार, बोहो, बोरिया, बोहरा, ब्रह्मक्षत्री, ब्राह्मण, भगी, भडभुंजा, भंडारी, भरवाड, भरिया, भराडी, भाट, भाटिया, भानमाळी, भामटे, भावसार, भाविणी व देवळी, भिल, भुइनमाळी, भुइया, भूमिज, भूलिया, मेइ, मच्छी, मांगगारूडी, मणिहार, मराठे, महाजन, महार, माग, मागेला, मादिगा, माने, मारवाडी, माळी, मिरासी, मिशमी, मीना, मुंडा, मुसलमान, मेन, मेव, म्लेंच्छ, यवन, रंगरेझ किंवा रंगारी, रबरी, रजपूत, रड्डी, रवडी, राऊतिया, राज, राजवन्शी, रजवार (मोवार), राठी, रामाजात, रामोशी, रावळ, रेर, रोहिले, लखेरा, लदना, लाड, लालुंग, लाबो, लिंगायत, लिंगारी, लोणारी, लोधा, लोन्हा, लोहाणा, लोहार, वक्कलिग, वंजारी, वड्डर, वर्ण ब्राह्मण, वल्लन, वहना, वाघरी, वाटल, वाणी, वारली, वासुदेव, वाहीक, विदुर, विश्वब्राह्मण, वेद, वेलन, वेल्लाळ, वैदु, वैश्य, शिबी, सगर, सच्छूद, सर्केशियन लोक, सबर, सद्वासी ब्राह्मण, सारस्वत, साळी, सुतार, सोनार, हलवाई, हव्यक, हळ्वा, हालेपाईक, होलिया, क्षत्रिय.

जैन—अजित, अवसर्पिणी, अष्टाह्निकपर्व, आदिपुराण, आर्यरक्षित, आशाधर, आसड, इंद्रभूति, ऋषभ, खरतरगच्छ, त्रिषष्टिशलाकापुरुषचरित्र, महावीर.

पौराणिक—अकंपन, अकृतव्रण, अक्रूर, अग्निकुलें, अग्निपुराण, अग्निमित्र, अग्निवेश्य, अग्निशिर, अघासुर, अचल, अज, अजमीढ, अजातशत्रु, अजामिळ, अठरा पुराणें, अणिमांडव्य, अतिकाय, अत्रि, अद्रिका, अधिरथ, अनंत, अनरण्य, अनला, अनसूया, अनळ, अनिरुद्ध, अनु, अनुमति, अनुविंद, अनुशाल्व, अप्सरा, अभिमन्यु, अमरावती, अमरु राजा, अमर्षण, अमावसु, अमितायु, अमृत, अरणीसुत, अरुण, अरुंधती, अर्जुन, अलंबुष, अलायुध, अवतार, अविघ्नव्रतमी, अश्मा, अश्वपति, अश्वसेन, अष्टउपद्वीप, अष्टक, अष्टकुलाचल, अष्ट दिक्पाळ, अष्टदिग्गज, अष्ट नाग, अष्टनायिका, अष्ट भैरव, अष्टमर्यादागिरी, अष्टमांगल्य, अष्टयोगिनी, अष्ट वायन, अष्टविनायक, अष्टविवाह, अष्टावक्र, असमंजा, असुर, अहल्या, आकुति, आकृति, आग्नीध्र, आग्रयण, आडी, आयु, आर्यक, आर्ष्टिषेण, आस्तीक, इडा, इंद्र, इंद्रजित, इंद्रद्युम्न, इंद्राणी, इंद्रोत-शौनक, इध्मजिव्ह, इध्मवाह, इरावती, इरावान, इलावृत्त, इल्वल, इक्ष्वाकु, उग्रसेन, उतथ्य, उत्तंक, उत्तर, उत्तरा, उत्तानपाद, उदयन, उद्गाता, उद्दालक, उद्धव, उपप्लव्य, उपमन्यु, उपरिचर, उमा, उर्वशी, उलूक, उलूपी, उशना, उशीनर, उषा, ऋचीक, ऋतुपर्ण, ऋषभ, ऋषिपंचमी, ऋष्यशृंग, ऋक्षराजा, एकत, एकलव्य, एकादशरुद्र, ऐरावत, और्व, औशनस, अंगद, अंजना, अंधक, अंबरीष, अंबा, अंबालिका, अंबिका, अंशुमान, कंक, ककुत्स्थ, कच, कण्व, कद्रु, कपिल, कबंध, कर्कोटक, कर्ण, कर्दम, कलंकी, कलि, कलियुग, कलियुगवर्ष, कल्प, कल्मापपाद, कवष, कवि, कश्यप, कंस, कहोळ, काम, कार्तवीर्य, कार्तिकेय, कालकेय, कालनेमि, कालयवन, कालिंदी, कालिया, काली, काश्यप, किंकर, किन्नर, किरीटि, किर्मीर, कीचक, कुकुर, कुंति, कुंतिभोज, कुंती, कुबेर, कुब्जा, कुंभकर्ण, कुमार, कुरु, कुरुयुद्ध, कुवलयापीड, कुवलयाश्व, कुश, कुशध्वज, कुशनाभ, कुशाग्र, कुशाव, कुशावर्त, कूर्म, कूर्मपुराण, कृतवर्मा, कृति, कृप, कृष्ण, कृष्णद्वैपायन, केशी, केसरी, केशध्वज, कैकेयी, कैटभ, कौण्डिण्य, कौरव, कौसल्या, क्रतु, खट्वांग, खर, खरोष्ट्र ऋषि, खांडववन, गंधमादन, गरुड, गांधारी, गात्रि, गालव, गिरिव्रज, गुरुहा नदी, गुह, गोपीचंद, गोवर्धन, गोशीर्ष, गौरी, घटोत्कच, चंडी, चंद्रहास, चर्मण्वती, चक्षुर्मनु, चित्रगुप्त, चित्ररथ, चित्रसेन, चित्रांगदा, च्यवन, जटायु, जटासुर, जडभरत, जनक, जनमेजय, जमदग्नि, जयद्रथ, जयविजय, जरत्कारु, जरासंध, जन्हु, जांबवान, जाबाल, जैमिनी, तक्षक, ताम्रलिप्ति, तारकासुर, तारा, तुंबरु, त्रिपुर, त्रिशंकु, त्वष्टा, दंडक, दनु, दमयंती, दर्शक, दशपुर, दशरथ, दशार्ण, दशावतार, दिलीप, दुर्योधन, दुर्वास, दुष्यंत, देवकी, देवयानी, देवलस्मृति, द्रुपद, द्रोण, द्रौपदी, द्वैतवन, धृष्टद्युम्न, नकुल, नंद, नरकासुर,

चिमणाजी दामोदर, चोपदार, चौगुला, चौथ, चौधरी, जमालखान, जरीपटका, जहाज फिरंगी, जहागीरदारी, जाधव घराणें, जाधवराई, जानोजी निंबाळकर, जामदारखाना, जिऊमहाला, जिजाबाई मोठी व धाकटी, जिराईतखाना, जिवबादादा बक्षी, जेधे, जोत्याजी केसरकर, जोशी, जोशी चासकर, जोशी बारामतीकर, डफळे, डिंगणकर, डुब्रे, तंजावरचें घराणें, ताई तेलीण, तांदुळजाची (राक्षसभुवनची) लढाई, तानाजी मालुसरे, ताराबाई, तुकोजी होळकर, तुळसीबाई, तुळाजी आंग्रे, तोतया भाऊसाहेब, त्रिंबकजी डेंगळे, त्रिंबकराव मामा पेठे, थोरात, दत्ताजी त्रिमल, दत्ताजी शिंदे, दयाबहादुर, दयाराम, दरकदार, दर्याबाई, दर्यासारंग, दळवे, दादाजी लोहोकरे, दादाजी कोंडदेव, दाभाडे, दिवाकर चोरघोडे, दीपाबाई, दुमाला, दुर्गादेवी, दुर्गाबाई, देवगिरीकर यादव, देवधर (ढमढेरे), देशपांडे, देशमुख, देसाई, देशाधिकारी, दौलतराव शिंदे, धडफळे, धनाजी जाधव व त्याचा वंश, धुळप, धोंड्या वाघ, नजराज (म्हैसूर), नंदलाल मंडलोई, नरसिंगदेव (बुंदेला), नागपूरकर भोंसले, नागोजी माने, नाडगौडा, नातू बाळाजीपंत, नाना फडणीस, नानासाहेब पेशवे, नायक राजे, नारायणराव पेशवे, नारो आप्पाजी तुळशीबागवाले, नारो त्र्यंबक हणमंते, नारोपंन, चक्रदेव नारो राम मंत्री, नारो शंकर, निराजी रावजी, निळो मोरेश्वर, नेताजी पालकर, नेमाजी शिंदे, पटवर्धन घराणें, पटेलपाटील, पंडितराव, परशुरामभाऊ पटवर्धन, पवार, घराणें, पानपतचें युद्ध, पारसनीस, पिंगळे, पुरंधरे घराणें पेठे, पेंढारी, पेशवे, पेरॉन, प्रतापसिंह छत्रपति, प्रतिनिधि, फडके हरिपंत, फडणवीस, फत्तेसिंग भोंसले, बाजी पासलकर, बाजी प्रभु, बाजी भिवराव, बाजीराव बल्लाळ पेशवे, बाजीराव रघुनाथ पेशवे, बाबूजी नाईक जोशी, बायजाबाई शिंदे, बावडेकर रामचंद्रपंत, बाळाजी आवजी चिटणीस, बाळाजी कुंजर, बाळाजी बाजीराव पेशवे, बाळाजी विश्वनाथ पेशवे, बिनीवाले, महेंद्रस्वामी, मालदार, मालेराई, भास्कर राम कोल्हटकर, भूषणकवि, मंत्री, मल्हारराव गायकवाड, मल्हारराव होळकर, महाडीक, महादजी शिंदे, महाराष्ट्रीय साम्राज्य, माधवराव नारायण पेशवे, माधवराव बल्लाळ पेशवे, मानाजी आंग्रे, मानाजी फांकडे, मालोजी, मिरासदार, मुरारराव घोरपडे, मेहेंदळे, मोकासा, मोरे, मोरो त्रिंबक पिंगळे, यशवंतराव होळकर, रघुनाथराव पेशवे, राजाराम छत्रपति, राजाज्ञा, रामचंद्र गणेश कानडे, रामचंद्रबोवा शेणवी, रामदास, रामराजा, रामशास्त्री प्रभुणे, रास्ते घराणें, रूपराम कटारी, वतन व वतनदार, विठ्ठल शिवदेव, विठ्ठल सुंदर, विश्वासराव पेशवे, व्यंकोजी शहाजी, शाहु थोरला, शिंदे घराणें, शिलाहार राजे, शिवाजी, सखारामबापू, सदाशिव माणकेश्वर, सदाशिवरावभाऊ पेशवे, सभाजी, संभाजी आंग्रे, समशेरबहादर, शेखोजी आंग्रे, हणमंते, हरिपंत फडके, हिंमतबहादुर, होळकर.

मुसुलमानी अंमल–अकबर, अक्कण्णा, अनवरुद्दीन, अनारकली, अफझलखान, अबदुल करीम, अबदुल रहमानखान, अबदुल रहिमखान, अबदुल हक्क, अबदुल्ला कुतुबशाहा, अबदुल्लाखान सय्यद, अबुलफजल, अबुल फैजी, अबूतालीब कलिम, अबू तालीबखान, अबूहसन कुतुबशाहा, अमीरखान, अर्कोटचे नवाब, अल्लाउद्दीन, अल्लाउद्दीनशहा, अली आदिलशहा, अलीवर्दीखान, असदखान, असफउद्दौला, असफखान, अस्करी मिर्झा, अहमद खट्टु, अहमदखान बंगष, अहमदशहा (गुजराथ), अहमदशहा (नगर), अहमदशहा (दिल्ली), अहमदशहा अबदाली, अहमदशहा वली, आगाखान, आमदखान, आदिलशहा, आमील, इकबालखान, इब्राहिम कुतुबशहा, इब्राहिमशहा, इमादशाही, उच्च, उदयभानु, उदेपुरी बेगम, उर्दु बेगी, ऊधमबाई, औरंगझेब, कमरुद्दीनखान, कामबक्ष, कामरान, कुतुबमिनार, कुतुबशहा, कुतबशाही, कुतुबुद्दीन ऐबक, कैकुबाद, खानखानान, खानजहान, खानजहान कोकलतारा, खानजहान लोदी, खालसा दिवाण, खिलजी घराणें, खुश्रु सुलतान, गाजीउद्दीन खान, गाजीउद्दीन हैदर, गिरिधर, गुलामकादर, गुलाम घराणें, गोकुळ जाट, ग्यासबेग, घोरी घराणें, चतुर महाल, चंदरभान, चंदासाहेब, चांदबिबि, जलालउद्दीन महमद, जलालउद्दीन सयुति, जवानबख्त, जसवंतसिंग, जहांगीर, जहांदरशहा, जहानआरा, जल्हण, जानीबेग जाफरखान, जाविदखान, जोधबाई, झाबितखान, झिनत बेगम, झियाउद्दीन, झुल्फ्तुल्लबेगम, झुल्फिकारखान, झेबुन्निसा बेगम, झैनखान, झैनाबादीबेगम, झैनुल, टिपू सुलतान, तातारखान, तानसेन, तुघ्लकघराणें, तुरुष्क, तैमूर, तोडरमल, दरख, दरबार, दाऊदखान पन्नी, दानीयल मिर्झा, दानिष्मंदखान, दाजीव, दारा, दिलेरखान, दुंदेखान, दोस्तअल्ली, नजफखान, नजीरउद्दौला, नशीरुद्दीन कबाचा, नासीरजंग, निजामअल्ली, निजामुल्मुल्क, निजामशाही (अहमदनगर),

कामधेनु, कारडगी, कारडी, कारवार, काळ्ळोळ, कित्तुर, किरगेरी, किरवळे, कुडची, कुडला, कुणकुर्वी, कुडाळसगम, कुतनहसहळ्ळी, कुमारडी डोंगर, कुमठा, कुर्तकोटी, कुसुगल, केम्मर, केळ्याडी, कोकट-नूर, कोंगनोळी, कोटुमचगी, कोड, कोडमगी, कोण्णूर, कोपळ, गजेंद्रगड, गदग, गधर्वगड, गलगनाथ, गल-गली, गिरसप्पा, गुत्तल, गुळदगुड, गेज्जीहळ्ळी, गोकर्ण, गोकाक, गोळीहळ्ळी, चन्धी, चिकजी, चिकोडी, चिक-र्णाते, चिक्केरूर, चितापुर, चिनमुलगुद, जत, जम-खडी, जेसरी, टबल, ताळीकोट, तेरदाळ, तोरगळ, देगांव, देवगिरी, देवांहोसूर, द्वारसमुद्र, धारवाड, नदगड, नंदिकेश्वर, नरगुद, नरसापूर, नरेगळ, नरेंद, नवलगुद, नेवली, नागामेव, नालतवाड, निडगुंदी, निडाशींगी, निपाणी, नेसर्गी, बकापूर, बदामी, बागलकोट, बेळगाव, भटकळ, मगळवेढें, मनकी, महालिंगपूर, मिरज, मिरजमळा, मुदेनिहाळ, मुधोळ, यादवाड, येल्लापूर, राटी हळ्ळी, राणीबिन्नूर, रामदुर्ग, रायचूर, रायबाग, रोण, लकमुंडी, लक्ष्मेश्वर, वनवासी, विजापूर, शेडबाळ, सके-श्वर, सपगाव, सिरसी, सोंड, सौंदत्ती, हनगळ, हल्याळ, हळशी, हावरी, हुक्केरी, हुनगुद, हुवळी, हेबळी, होना-वर.

काठेवाड व गुजरात—अकाडिया, अगर, अज-मेर, अट्ठाविशी, अतरसुबा पोटविभाग, अधेवाड, अन-मदेश, अन्हिलवाद, अमरापूर, अमरेली, अमृतवेल, अर-दोई, अरनार, अरसूर डोंगर, अर्जुनगड, अर्जुनसुख, अर्नेज, अळमपूर, अलवा, अहमदनगर, अहमदाबाद, आकाडिया, आटकोट, आदितियाना, आनद, आनदपूर, आन्दोसर, आंवरण, आमलीयार, आमारा, आमोद, आया बेज, आरास, आलमपूर, इतवाद, इत्रिया गधाळा, उखा-मडळ, उचाड, उज, उदेपूर, उन-देलवाडा, उप्लेटा, उमरेठ, उमेटा, ओलपाड, अकलेश्वर, अकेवालिया, अघड, अजार, अतालिया अबामवानी, अबाली, कजरडा, कटो सन, कडान, कडोली, कणर, कण्व, कनारिया, कनोरा, कपडवज, कबीरवट, कमधिया, कमालपूर, करिआन, करोड, कर्मद, काकर, काकसिआली, काम्रेज, काटो डिया, काठेवाड, कांयकोट, काथारिया, काथोटा, कादोद, कामरेज, कालोल, कासलपुरा, कुतियान, कुवा, केस रिया, कोटेश्वर, कोद्रा, खडाळ, खबायत, खमलाव, खभाल, खमालिया, खांडिया, खाराघोडा, खिजदिया, खेडब्रह्म, खेडा, खेराळी, खेरावाड, गधका, गधाड, गधाली, गधिया, गधुला, गघोल, गरगाली, गाबत, गिगासारण, गिरनार, गुब्याली, गुजराथ, गुडा, गुथली, गुदीआली, गेडी, गोंडळ, गोधा, गोध्रा, गोरखमठी, गोहिलवाड, घोडासर, चकानो आरो, चचान, चद्रावती, (चद्रावली), चपानेर, चमारडा, चरखा, चादचा, चानोड, चारखा, चिमले, चितळ, चित्रासाव, चुडा, चुडेश्वर, चोक, चोगारी, चोराग्ल, चोरासी, छल्लाल, छलिअर, छोटा उदेपूर, जबूसर, जाखन, जाफराबाद, जावुघोडा, जामनगर, जालिआ, जुनागड, जुनापादर, जुमखा, जेत-पूर, जेयोर, जेसर, जोदिया, झांझमेर, झामपोदर, झाला-वाड, झालोड, झिझुवाडा, डभई, डाकोर, डीसा, ताहेज उर्फ तेज, तापी नदी, थराड, थान, थासा, दमण, दर्दीजानबाई, दसक्रोई, दसार, दांता, दाथा, दाभ, दारोड, दाहिंडा, दीव, दुधपूर, दुभ्रेज, देदर्द, देदान, देम्रेट, देरडी जानबाईनी, देवलिया, दोहद, द्वारका, धदुका, धरमपूर, धांदलपूर सुदामा, धामळेज, धासा, धोराजी, धोल्का, धोला, घोलादि, धोलेरवा, धोलेरा, ध्रागध्रा, ध्राफा, ध्रोल, नडीयाद, नर्मदा नदी, नल, नवानगर, नागाम, नादोद, पचमहाल, पचासर, परातिज, पलाली, पलासनी, पाटडी, पाटलावडी, पाडु, पार्डी, पाल, पालनपूर, पालिडाणा, पालियाद, पालेज, पानगड, पेठापूर, पेरिम, पोरबदर, पौचा, प्रभास, प्रेम पूर, बजाणा, बडोदें, बलसाड, बांतवा, बारिया सस्थान, बारडोली, बाळासिनोर, बासडा सस्थान, बिल्दी, बिहोर, बुदानो, बेट, बोटाड, बोरसद, बोलुन्द्रा, भडोच, भद्रे-श्वर, भावनगर, महमदाबाद, मही, महीकांठा, महुवा, मागरोल, मोरवी सस्थान, रण, राजकोट, राजपिपला सस्थान, राजुला, राणापूर, रादर, राधनपूर, रेवाकांठा, लखतर, लाखापादर, लाठी सस्थान, लिली, लिमडा, लिमडा, लुनावाड, लोधिक, वखटापूर, वजीरिया, वड गाव, वडाल, वडाली, वडिया, वढवाण, वथली, वन, वनमाला, वनाठ, वनोद, वळ सस्थान, वाकानेर, वाघ्रा, वामनस्थली, विचावड, विरपूर, विरमगांव, विस नगर, वारपूर, वीरावळ, साचीन, सानद, साबरमती, सुय, सुरत, सोमनाथ

काश्मीर—इस्लामाबाद, काश्मीर, गिलजित, जम्मू, झारगरबात, दालतळाव, पूनचचें राज्य, बारमूल, बाल्ती-स्तान, लदख, वूलर, श्रीनगर.

किशोरगंज, कुचबिहार, कुतुबदिया, कुमारखळी, कुर-सेंग, कुरिग्राम, कुल्हा, कुष्टिया, कृष्णगर, केंद्रली, केशवपूर, कोकोमेंटे, कोटचांदपूर, कोत्रग, कोमिल्ल, कोल्गांग, कोशी, खरकपूर, खरार, खउंा, खानाकुळ, खिरपई, खुटी, खुर्दी, खुल्ना, गेत्रा, गेतर, गोनोम, गगटोक, गगासागर गारुळिया गुगरा, गुरुग, गोपाळ जग, गोपाळपूर, गोल्डदो, गोंड, गौरीपूर, घाटाळ, घोडाघाट, चकमा, चकलारोषमाबाद, चंदापूर, चंद्रकोना, चांदपूर, चाम्रा, चित्तगांग, डोंगराळ प्रदेश, चिन्सुरा, चिल्कासरोवर, चुआडांगा, चोवीस-परगणा, छुटिया, जगदीशपूर, जगत्महाल, जर्गापूर, जमालपूर, जयनगर, जयनगर (दर्भगा), जल्गी, जल्पैगुरी, जलेश्वर, जल्पे, जहांगीर, बेट जहानाबाद, जालापहाड जियागंज, जेम्समेरीसँड्स्, जेलेपल, जेसोर, झाझपूर, झाल्काठी, झेनिद, झेरिया, टिटागड, टिपेरा, ठाकुरगांव, डमडम, डाका, तडागांव, तमळूक, तारकेश्वर, तालचेर, तिहुरत, तवरीराज, तोर्लेगंज, त्रिवेणी, दखिनशहाबाजपूर, दवरजपूर, दमवन, दमरावनराज, दामोदर नदी, दार्जिलिंग, दिनाजपूर, देवीकोट, देनहाट, नडिया, नतेर, नबाबगंज, नयागड संस्थान, नरेळ, नल्हाती, नवद्वीप, नारायण गंज, नेत्र कोणा, नैहाती, नौखेळी, पटुआखळी, पडुआ, पबना, पलामऊ, पाकोर, पाणिहाटी, पथरघाट, पारसनाथ, पुसा, पुासी, फरीदपूर, फेनी, बक्सरगंज, बंगाल, बर-द्वान, बराकपूर, बरेंद्र, बन्हानगर, बसार, बांकुरा, बार गड, बारीसाळ, बाशीरहाट, बिरभूम, बिष्णुपूर, बोट्टेदा, बाम्रा, बोनाईगड, बोलपूर, ब्रह्मपुत्रा, भद्रेश्वर, मानुभ, मदारीपूर, मधुपूर, मधुमती, मधुवनी, मान्डा, मिदना पूर, मुर्शिदाबाद, मैमनसिंग, रंगपूर, रांगामाती, राज शाही, राणाघाट, राणीगंज, रामगड, रामपाळ, रामपूर बोवालिया, रामपूरहाट, लालगंज, लोहारडागा, वंग, विक्रमपूर, शांतिपूर, सद्वीप, ससराम, सिराजगंज, सुंदर बन, हाटिया, हिलटिप्पेरा, हुगळी, हौरा.

बडोदें संस्थान—अमरेली, कडी, करनाली, कोठार, कारवान, कालोल, कोडीनार, खेराळु, गणदेवी, चांदोद, चानस्मा, तिलकवाडा, धारी, नवसारी, पट्टण, पाद्रा, पेटलाद, बडोदें, म्हैसाणा वडनगर, सिद्धपूर

बिहारओरिसा—अथगड, उड्, ओरिसा, ओरिसा कालवे, ओरिसांतील मांडलिक संस्थानें, अनुळ, कटक, कम्हर्डी, कमत्रा, किशनगंज, केओंझर, केंद्रापारा, केसरीय, कोनारक, कोल्हाण, खगरिया, खगोल, खड-गिरा, खडपरा, खरगपूर, खरसावन, खिचिंग, खिरवार, खोंडमाल्स, गया, गरवार, गरुडस्तंभ, गिधोर, गिरीदीह, गोंदा, गोविंदपूर, चत्रा, चपारण, चैबासा, छोटानागपूर, जगन्नाथपुरी, जमालपूर, जमुई, जयपूर, जामतारा, झलोदा, तिमिरिया, दरभगा, दरभगाराज, दलमी, दसपल्ली, दाऊदनगर, दिनापूर, देव, धोली, नरसिंग-पूर मसपान, नवादा, नीलगिरी संस्थान, पाटणा, पाटणा संस्थान, पाटलीपुत्र, पालल्हरा, पुरणिया, पुरी, पोराहाट, पौल्ना, बक्सार, बरगांव, बरपाली, बरांवा, बरीपाडा, बलसोर, बांकीपूर, बाम्रा, बान्द, बुद्धगया, बेगुमसराई, बोनाई संस्थान, बौद, भागलपूर, भुवनेश्वर, मटीपुरा, मयूरभंज, महानदी, मानभूम, मुझफरपूर, मोंगार, रांची, राजगीर, राजमहाल, रानपूर, रायराखोल, वैतरणा, शोणनद, सताळ परगणे, संबळपूर, सरैकला, सारण, सिंधभूम, सोनपूर, (२) हजारीबाग, हाझीपूर, हतवाराज, हिंदोळ

ब्रह्मदेश—अधियाव, अन, अमरपूर, अमहर्स्ट, अल-नम्यो, आराकान, आल्हा, इंदाव, इदावगी, इन्सान, इरावती नदी, इरावती विभाग, उडविन, एनमे, आक-टुरिन, ओकपो, कटा, कनबालु, कनि, कनौंग, कमा, कमैंग, कल्दन, कलेवा, कयकरिक, कर्यालिन, कांति-गेल, कामर्तीलांग, किंडन, किनगिन, किनु, कुमयोन, कुन्हळ, कोडौंग, क्यवीन, क्यनक्कु, क्येदटो, क्येक-मराव, क्येकलत, क्येकमा, क्येंटन, क्येंगलेन, क्येंघ कम, क्योकक्यी, क्योकतन, क्योकपदौंग, क्योकप्यू, क्योक्ता, क्योक्से, क्योगोन, क्योनपिआथ, गगाथ, ग्योबिंगाक, ग्वा, चिंदविन, चिंदविन नदी, चिन डोंगर चेदुब बेट, चौगझीन, चौंगु, झदुन, झिंग कठिंग हुकमता, झिगन, टझी, टागपेंग, टौंगी, टौंगूथ, टौंगू, टौंग्य, डायमंड, तगौंग, तपुन, तबयिन, तबोंय, तिम्येंग, तिड्डिम, तिलिन, तेनासरीम, तेकल, तैटि प, त्वते, थझी, थटोन, थर्बाक्यीन, थबीगन, थबोंग, थयेचउग, थयेतम्यो, थरवड्डा, थिबा, थेगोन, थोंगव, थोंझ, दनुबियु, देदयी, नके, नमून, नटमौक, नटोग्यी नथैंग्योंग, नपुटा, नह्वकोक, नाम्यान, नामकेई, न्यौंगले बिन, पआत, पकोक्कू, पगतारा, पगन, पगभी, पटनव, पडौंग, पयेंग्यी, पयागळे, पल्व, पाले, पेगू, पेगूसित्तग,

पोल्गयून, पौक, पौंकटाऊ, पौंग, पौंगडे, पौंगविन, पौला, प्रोम, बिलिन, बोकप्यीन, बोगले, ब्रह्मदेश, भमो, मंगलोन, मंगवे, मंडाले, मदय, माकमई, मॉगकंग, मॉगनॉग, मॉगनें, मिनबु, मीकातिला, मेरगुइ, मोगॉक, मौबिन, मौलमेन, म्यिग्यन, म्यिताक्यिन, म्योंगमय, यंदून, यमेथिन, यापान, रंगून, रसॉवेट, रुव्रीमाईन्स, लवसक, लिक्यौ, लेगैंग, लेतपदन, लेम्येथ्ना, लेवे, लैख, लोइमो, लोईलोंग, लोई, लौगलोन, वेक्रम, वटेविन, वंथो, वनयिन्, वा संस्थानें, शान, संदोवे, सागैग, साल्वीन, सिंगू, सेनवी, हंथवड्डी, हेंझाडा.

मद्रास–अगस्त्यमले, अतुर, अदवानी, अदिचनल्लुर, अद्दनकी, अनकापल्ली, अनंतपूर, अनयमलय, अनयमुडी, अनागोंदी, अविरामम्, अमरावती, अमलापूर, अम्मपत्तम्, अय्याकोंडा, अरंतांगी, अरवंत घाट, अरसुपल्ली, अर्काट (जिल्हा, तालुका व गाव), अल्गर कोविल, अल्लूर, अवनी, अहोबिलम्, आक्टरलोनी खोरें, आरणी, आर्कोनम, आर्मेगाव, आल्वारतिरुनगरी, आल्दूर, आस्का, इच्छापुरम्, इंजाराम, इटैपुरम्, इंद्रावती नदी, इरूकद, इर्जालकुड, उटकमंड, उंडवल्ले, उडुपी, उत्तनगेरे, उत्तमपालेयम्, उत्तरमेरूर, उत्तरसरकार, उदमलपेट, उदयगिरि, उदैय्यार पालेयम्, उपेनगडी, उप्माक, उरवकोंड, उरी, उल्लाळ, एडमल्ली, एन्नोर, एरनाड, एरोड, एर्नाकुलम, ओन्गोले, अंगडीपुरम्, अंबलपुलई, अंबासमुद्र, अंबूर, कंजामलाय, कडाप्पा, कडैयनल्लूर, कडूकर, कन्याकुमारी, कंपली, कमुदी, करंगळी, करूर, कर्णाटक, कर्नूल, कर्नूलकडाप्पा कालवा, कलरायण डोंगर, कलिंगपट्टण, कलुगुमलइ, कल्याणदुर्ग, कल्याणपुर, कल्लाकुर्ची, कवराई, कल्लिकोटा आणि अतगड, कांगिरी, काजीवरम्, कांदल्लूर, कादिरी, कानगुंडी, कानडा, कानानोर, कानिगिरी, कायल, कायलपट्टणम्, कारकल, कारैकुडी, कारोमाडल, कार्तिकस्वामी, कार्वेटीनगर, कालहस्ती, कालिकत, कालिमिर, कावळी, कावेरी, कावेरीपट्टण, कावेरीपाक, कासरगोड, कीलकरै, कुड्यास, कुडापूर, कुडालोर, कुत्तालम, कुदरेमुख, कुद्रा टेकडी, कुन्ननकुलम्, कुन्नूर, कुहालसंगम, कुमुम्, कुंभकोणम्, कुरुंबनाड, कुलशेखरपट्टणम्, कुलित्तलइ, कुलम्, कुडलगी, कृष्णागिरी; कृष्णा जिल्हा, कोइंबतुर, कोइलकुंतल, कोकनाडा, कोंगु देश, कोचान, कोटगिरी, कोट्टापल्लम्, कोट्टायम्, कोडरु, कोंडपल्ली, कोंडविडु, कोडैकानल, कोनेरु, कोरकई, कोरापुट, कोरिंग, कोलकइ, कोलार सरोवर, कोलेगल, कोलेरून, कोल्लगंड, कोलैमलई, कोवेलंग, कोसीगी, किलान, कोल्हानी, गंगेकोंडपुरम्, गजपतिनगरम्, गंजम, गंडीकोट, गंतूर, गुंटकल, गुडियात्तम्, गुडीवाडा, गुट्टूर, गुण्डपूर, गुत्ती, गुंतुपल्ली, गुदल्लूर, गुमसूर, गुर्रमकोंडा, गोदावरी, गोदाचेट्टी, गोपिचेट्टीपालेयम्, गोळकोंडा, चकियर, चंगनाचेरी, चंद्रगिरी, चिकाकोल, चिंगलपट, चित्तूर, चिदंबरम्, चिरकल, चिराल, चीपुरुपल्ले, चेटवई, चेयूर, चोडवरम्, चौघाट, छत्रपूर, जगय्यापेटा, जंबुकेश्वर, जम्मलमडुगु, जयपूर, जमीनदारी, जलारपेठ, जवारी डोंगर, जिंजी, जोरिया, जैगड, डॉटफिन्सनोज, तंजावर, तनुक, ताडपत्री, ताम्रपर्णी, तिक्कली, तिंडीवनम्, तिनाली, तिनेवेली, तिरुक्कलीक्कुनरम, तिरुकोयिलूर, तिरुचुली, तिरुचेंगोडू, तिरुचेंदूर, तिरुत्तनी, तिरुत्तरैप्पुंडी, तिरुपती, तिरुप्पत्तुर, तिरुप्पुवनम्, तिरुमंगलम्, तिरुमल, तिरुरंगडी, तिरुवन्नमले, तिरुवलम्, तिरुवल्लूर, तिरुवादी, तिरुवडमरुडूर, तिरुवल्लूर, तिरुव्वादानै, तिरुव्वुर, तिल्लिचेरी, तुंगभद्रा, तुतिकोरिन्, तुनी, तुरय्युर, तेनकासी, तेरुवेल्लूर, त्रांक्विबार, त्रावणकोर, त्रिचनापल्ली, त्रिचूर, त्रिपपूर, त्रिपुनित्तुरा, त्रिवेंद्रम्, दरसी, दिंदिगल, दिल्लीमाउट, देवीकोट्टै, दौलेश्वरम्, धनककट, धर्मपुरी, धर्मावरम्, धारवा, धारापुरम्, नगरम् बेट, नंगराजपट्टण, नंदिग्राम, नंदीकोतकुर, नदुवत्तम्, नंघल, नन्निलम, नरसपट्टण, नरसपूर, नरसरावपेठ, नल्लमालियास, नांगुनेरी, नाझारेथ, नामक्कल, निझामपट्टम्, निलगिरी, नुझविद, नेगापट्टम्, नेल्लीकुप्पम्, नेल्लोर, नौरंगपूर, पट्टदकल, पट्टिकोंडा, पडवा, पतुकोट्टई, पद्मनाभपुरम्, परमगुडी, परवूर, पर्लकिमेदी, पलनाद, पलमनेर, पल्लडम, पक्षितीर्थ, पाडितलकनाड, पानरोटी, पापनाशम्, पाबन, पामीदी, पार्वतीपुरम्, पालकोंडा, पालकोल्लु, पालघाट, पालनी, पालमकोट्टी, पाल्कची सामुद्रधुनी, पिठापुरम्, पुगनुरु, पुत्तुर, पुदुकोट्टई, पुरुषोत्तमपूर, पुलिकत सरोवर, पुलिवेंडला, पूनामल्ली, पूर्वघाट, पेड्डापुरम्, पेनुकोंडा, पेन्नर, पेरंबलूर, पेरियाकुलम्, पोंटगी, पोदनूरे, पोदिली, पोनेरी, पोन्नानी, पोर्टोनोव्हो, पोलवरम्, पोलाची, पोलुर, प्यापल्ली, प्रोदत्तूर, फोर्ट सेंट डेव्हिड, बंगनपल्ले, बंदर, बन्हामपूर, बल्लारी, बालाघाट, बिमलीपट्टम्, बिशमकटक, बेझवाडा, बोडीनायक्कनूर, बोविली जमीनदारी, भट्टीप्रोलु, भद्राचलम्, भवानी, भीमावरम्, मंगलोर, मच्छलीपटम्, मट्टानचेरी, मदकसीर, मदनपल्ली, मदपोल्लम्,

मदुकलाचूर, मदुरा, मदुरांतकम्, मद्रास, मन्नारगुडी, माल्कनगिरी, मलबार, महेंद्रगिरी, मामल्लपुर, मायावरम्, माळिआ, मुसीरा, येर्नागुडम्, रसेलकोंडा, राजपालेयम्, राजमपेट, राजमहेंद्री, रापुर, रामगिरी, रामचंद्रपुरम्, रामनाद जहागिरी, रामेश्वरम्, रामेश्वराचा सेतु, रायदुर्ग, रायाचोटी, लखदीव बेटें, वज्रकरूर, वलरनाडु, वल्लुम, वादेवाश, वायनाड, वायलपाद, वालाजापेट, विजयानगरम्, विजगापट्टम्, विनुकोंडा, विरवनलूर, विल्लुपुरम्, वीरवली, वृद्धाचलम्, वेदारण्यम्, वेलिंटन्, वेल्लोर, वेलोर, व्यंकटगिरी, व्हिलीजम्, व्हेपिन, शिवगंगा, शिवगिरी, शृंगवरप्पुकोटा, श्रीरंगम्, श्रीविल्लीपुत्तुर, श्रीवैकुंठम्, श्रीशैलम्, संकर नाइनार्कोविल, सर्वसिद्धि, साल्लूर, सालेम्, सोंडूर, हडगल्ली, हरपनहल्ली, हिंदपूर, होस्पेट

. मध्यप्रांत (हिंदी व मराठी)–अजगड संस्थान, (व शहर), अडस, अद्यावळ, अन्हार्ना, अमदुल, अंग, अरपल्ली, अरहरनवरगांव, अर्जुनी जमीनदारी, अल्मोद, अलंपूर, अर्शीरगड, अष्टी, असरली, असोदा, अस्त्रा, अहिरी, आजी, आठनेर, आडेगांव, आबगांव, आमगांव, आमला, आंग, आरमोरी, आर्वी, आलबाका, आलेवाही, इंगर, इटारसी, इटावा, इन्दोरी, इब नदी, उदेपूर, उपकन्या, उमई, उमरखेड, उमेरड, एरन, आंकिसा, अंजी, अंतगड, अंदोरी, अंधरगांव, अंधारी नदी, अबागड, अबागड चौकी, अबिकापूर, अंभोरा, कंकर, कटनी, कन्हरगावजमीनदारी, कन्होली, करणपाली, कर्डी, कलमेश्वर, कवर्धा, कांकेर, काटोल, कापशी, कामटी, कामठा, कामठी, किबमेरी, कुन्न, कुरुप्पाल, कुलुइन्सूर, केळोद, कोटगळ, केटा, केटापल्ली, कोंडका, कोंडगाव, कोरिया संस्थान, खाडवा, खापा, खारगवान, खुईखदान, खुटगांव, खुरई, खुरिया, खैरागड, खैरी, गंगाझरी, गंगालूर, गडचिरोळी, गडिया पहाड, गढकोटा, गवररा, गाडरवाडा, गिलगांव, गुर्दा, गेनेर्रा, गोंडउमरी, गोंदिया, घारबोडा, घुगुस, चांगभकार, चांदला, चादा चामुर्शी, चिखली, चिचगड जमीनदारी, चिंचवाडा, छत्तिसगड, छिंदवाडा, छुईखदान, जबलपूर, जशपूर, जाजगीर, जामगड, जिरार, जुनाणाणी, जुनोना, जूव, झगरपूर, झारापाआ, झूबा, टाकलघाट, टिपगड, ठिलोमासेरी, डोंगरगड, डोंगरली जमीनदारी, तर्मपुरी जमीनदारी, तामनगड, तारापूर, तिरखेडी, तिरोडा, तिरपगड, तुमसर, दमो, दरेकसा जमीनदारी, दवा जमीनदारी, दिवाणाची इस्टेट, दुधमळा जमीनदारी, देवटेंक, देवरी, देवळी, द्रुग, धनोरा जमीनदारी, धमतरी, धामा, धापेवाडा, नगरधन, ननसरी जमीनदारी, नरखेड, नरसिंगपूर, नागपूर, नांदगांव, नारायणपूर, नावडा, नेमाड, पंचमढी, परडा, परलकोट, पवनी, पळसगड, पळसगांव, पांढुर्णा, पालखेडा, पिंपळगांव, पैमुरदा, पोटेगांव, बटफाझड, बडनूर, बऱ्हाणपूर, बल्लाळपूर, बस्तर, बांदा, बालाघाट, बिजली, बिजापूर, बिज्जो, बीना, बिलाईगड, बिलासपूर, बेमेतारा, बैतुल, बृहस्पुरी, भंडारा, भादक, भाद्रा, भिवापुर, भूपालपट्टणम्, भेडाघाट, मडला, मध्यप्रांत व वऱ्हाड, महासमुंड, मुंगेली, मुरवाडा, मोहगाव, रशोली जमीनदारी, रतनपूर, रांगी जमीनदारी, राजनांदगांव, राजिम, रामटेक, रायपूर, रेहली, लखनादोन, वरड जमीनदारी, वरोडा, वर्धा, विंध्य पर्वत, शाक्ति संस्थान, शिरोंचा, सजारी, साकोली, सतपुडा, सारंगगड, सरगुजा, हरसूद, हिंगणघाट, हुशंगाबाद.

मध्यहिंदुस्थान–अगर, अमझेर, अमरकंटक, अलमपूर, अलवार, अलीगड, अलीपुरा, अलीराजपूर, अष्टे, असीद, आहार, इच्छावर इंदूर, इसागड उच्छर, उज्जनी उजयन्ताद्रि, उदयपूर, उदेपूर, उन, उनी, उपरधार, उमरी, उमेरिया, ओरछा, कच्छी बडोदें, कठोडिया, कडोरा, करेपा, काक्रोली, कार्थोन, कामटा राजौला, काळीसिंध, कुक्शी, कोठी, कोर्नेइ, खजुराहो, खरगोण, खनियाधान, खाचोड, खानुआ, खिचळीपूर, खेत्री, गढमंडल, गरोठ, गरौली, गन्हा, गाभीन, गारिसपूर, गुना, गोगुंडा, गोविंदगड गोहद, गौतमपुर, गौरीहर, ग्वालेर, चंदेरी, चंबळानदी, चरखारी, चिकटीआबार, चौबिजहागीर, छतरपूर, जगासिआ, जरसो, जाम्रिआ, जावर, जावरा, जिगणी, जोरा, जोशत, झाबुआ, टिकमगड, टोरीफत्तेपुर, डाबी, डोंगरपाली, तराणा, तरोभोन, तालसंस्थान, तिजार, तेओंधर, तोंवरघर, दतिया, देवास, धमणार, धरमजयगड, धनौंदा, धावळावोसी, धावळाधीर, धार संस्थान, धुमनर, धुरवई, धोविय, नदीगांव, नरसिंगगड संस्थान, नरवर, नरोद, नागोद, नायगाव रेवई, निझामत इजलुव, निझामत इ मधीव, निझामत इ मश्रीक, निझामत इ शिमाल, नीमच, नेमाड, नेमावर, नौगांव, पठारी, पन्ना, पहरा, पारोन, पाल्देव, पिपलियानगर, पिपलोदा, बडवानी, बडोदें, बरनगर, बरोंध, बाघ, बाघेलखंड, बावनी, बासोदा, बिजना, बिजावर, बिहट, बुंदेलखंड एजन्सी,

कृष्णराजपेठ, केलडी, कोलचादी, कोप्प, कोलार, कोल्ळीग्नार्कई, क्लोजपेठ गगवाडी, गुडलुपेठ, गुन्वी, गोरीबिदनूर, गोवर्धनगिरी, चन्नगिरी, चन्नपट्टण, चन्नरायपट्टण, चल्लकेरे, चामराजनगर चिक्कबल्ळापूर, चिक्कनायकनहळ्ळी, चिक्कमगळूर, चितळदुर्ग, चिंतमणी, जगळूर, जलिंगरामेश्वर, तराकेर, तलकाड, तालगुड, तिपतुर, तिरुमकुदल, तीर्थहळ्ळी, तुमकूर, तुरुवेकेरे, तेरकनांबी, त्यामगोंदल, देवनहळ्ळी, दोडबळ्ळापूर, नगर, नजनगुड, नदींबेडें, नदीदुर्ग, नायकनहट्टी, नियामती, निरागुंडा, नेलमंगल, पावूगड, पुन्नाट, बगलूर, बदानिके वसवापट्टण, बेलूर, बेलगामी बौरिंगपेठ मजराबाद, मड्य, मदूगिरी, मद्दुर, मागडी, मेलकोट, म्हैसूर, शृंगेरी, श्रवणबेळगोळ, हसन, हळ्ळेबीड

राजपुताना–अजमीर मरवाडें, अजमीर, अनूपगड अबू, अबूरोड, अमेट, अरवली पर्वत, ईदर, उदेपूर, उनियार, ऋषभ, एरिनपूर, अंबेर, कठुमर, करवली, कानेज, कांकरोली, कांचोळा, कानोर, कामन, कालिंजर, किशनगड, कुचावन, कुंभळगड, कुमेर, कुरावर, कुरीलगड, कुशलगड, कूदीयन, केकरा, केरवली, केराढी, केशोर–इ–पाटण, केळवाडा, कोटपुतळी, कोटा, कोठरिया, कोत्रा, खंडेला, चउमु, चात्सु, चितोड, चिरावा, चुरू, छत्रा, छाल, छोटीसाद्री, जयपूर संस्थान जालोर, जेसलमीर, जेसोल, जोधपूर, झालरपाटण, झुंझुन, झेलम नदी, झेलम कालवा, झेलम वसाहत, डाग, डोंगरपूर, तोडभीम, दसोस, दिदवाण, देलवाड, देवळीया, धेबरतलाव, धोलपूर, नगरी, नरलगड, नागोर, नात, नाथद्वार, नादोद, नारायण, नावा, निंबहेर, निमराण, नैनवा, नोहर, पचभद्रा, पार्सोली, पाली, पिंराव, पुष्कर, पोकरन, प्रतापगडसंस्था, फलोदी, बनासनदी, बनेरा, बयाना, बरीसाद्री, बारण, बारमेर, बाली, बांसवाडा, बिआवर, बिकानेर, बिजोलिया, बिलारा, बुंदी, बेगुन, बेहरोट, भरतपूर, भाद्र, भिंदर, भिलवाडा, भैंसरोगड, मंडोर, मारवाड, मनाड, रतनगड, राजगड, राजनगर, राजपुताना, राजाखेडा, रिअन, रुपवाग, रूपनगर, लछमनगड, लालसोट, लावा, लासवारी, लुना, वासवा, वैराट, सांभर सांभरसरोवर, सिरोही.

वऱ्हाड–अकोट, अकोला(वऱ्हाड व नगर जिल्हा), अडगांव, अडाण नदी, अनासिंग, अमनेर, असदपूर, असळगाव, अळेगांव, आमला, आसेगाव, इतखेड, उमई, उमरखेड, उमरावती, ऋणमोचन, एलिजपूर, अंजनगावबारी, अंजनगाव सुर्जी, अंधळगाव, कारजगांव, कमल, कळंबेश्वर, काप, कापूसतळणी कामरगांव, कायर, कारजा, किनवत, कुटासा, कुडिनपूर, कुऱ्हा, केळापूर, कौण्डिन्यपूर, खर्जी, खामगाव, खोलापूर, गाविलगड, गेरुमाटरगाव, चांदूर, चांदूरबाजार, चिखलदरा, चिखली, चितलनर, चित्रकाट, छाप्री, जगदलपूर, जत्रा, जलंब, जलालखेड, जळगाव, जानेफळ, जांभळी, जामखेड, जामोद, तळेगाव दशासहस्र, तेल्हारा, दत्तापूर, दर्यापूर दहिहांडा, दारव्हा, देऊळगाव, देऊळघाट, देवगांव, धनोरा, धामणगांव, नरनाळा, नरगगा, नांदुरा, पयोष्णानदी, परतवाडा, पाइनगंगा, पाइनघाट, पाढरकवडा, पातुर, फुलगांव, पुसद, पूर्णानदी, फत्तेखर्डा, बडनेरा, बाळापूर, बुलढाणा, मंगरूळ, मध्यप्रांत व वऱ्हाड, मलकापूर, मारका, मूर्तिजापूर, मेलघाट (तालुका), मेहकर, मेळघाट, मोर्शी, यवतमाळ, रावेरी, लोणार, वणी, वर्धा, वऱ्हाड, वाशाम, शेगांव

वायव्य सरहद्द–अमोर, अबॅटाबाद, अंबाझाइ, अलीमसजीद उड, एडवर्डसाबाद, अत्र, अनेला, कागान, काफीरकोट, काका पहाड, काळाबाग छावणी, कुरम एजन्सी, कुरम नदी, कुलाची, कोहाट, खायबर, खैरागली, चागई, चामन, चारसद, चित्रळ, चेरात, जदोला, जमरूड, टाक, टोचीनदी, डेराइस्माइखान, तनवल, तिराह, तेरी, थळ, दीर, दौर, नथीयागली, नौशेरा, पेशावर, बन्नु, बोलनघाट, मोहमदप्रदेश, लडीकोटल, वाजिरीस्तान, वायव्यसरहद्दप्रांत, सुलेमान, स्वात, हगु, हझारा, हरिपूर, हिंदुकुश

संयुक्तप्रांत–अकबरपूर, अकबराबाद, अछनेरा, अझमगड, अत्रांवळी, अनुपशहर, अफझलगड, अमरोहा, अमशाखास, अमीन, अमेथी, अयोध्याप्रांत (व तालुकदारी, व शहर), अलकनंदा, अलमोरा, अलाहाबाद, अलजिग, अलीगड, अवाजहागार, अहरौरा, अहार आपा, इगलास, इटा, इटावा, इतिमादपूर, इस्लामनगर, उझानी, उत्रौल, उनाव, उस्का, ओनाग, ओरई, औरंगाबादसय्यदशहर, कतधुरा, कनहटा, कंकाळा, कट्रा, कनखल, कनोज, कमासिन, करछना, करहल, कर्णप्रयाग, कर्नेलजग, कल्गागोंडर, काकोरी, काथगोदाम, कादीपूर, कांधळा, कानपूर, कांपिल्य, कारवी, काल्सी, कालिंजर, कास्नी, काशी, काशीपूर, कासगंज, कासिय, काळीनदी, किच्चींचा, किराकत, किरौली, कीरतपूरा कुच, कुदा, कुमाऊन, कुल्पहार, केदारनाथ, केन, कैमगंज,

पाटोद, पाथरी, पातगळ, पालम, पालोंचा, पेगाह, पैठण, पाळोंच्या संस्थान, बाळाघाट, बारमत, बिलोली, बीड, बेदर, बोधन, भोकरधन, भोनगीर, मलतल, महबूबनगर, मेदक, येलंदलपाद, रायचूर, लातूर, वनपरर्णी, वरंगळ वरवालराजुरें, वेरुळ, हनमकोंडा, हिंगोली. हैदराबाद.

अमेरिका.—ऐतिहासिक व प्रादेशिक

ऐतिहासिक—ॲडाम्स जॉन, अडाम्स क्विन्सी, इंगरसाल, ॲथनी सुसानमेनेल, कार्नेगी, गारफील्ड, जॅक्सन, फ्रॅंकलिन, मनरोजेम्स, रूझवेल्ट थीओडोर, लिंकन, वॉशिंटन् जॉर्ज, वॉशिंटन बूकर, विल्सन वुड्रो.

जाती—अबिपोन, इंडियन लोक, इंडियन रिझर्व्हेशन, एस्किमो, चेजिम्बा, निग्रो, मय लोक.

प्रादेशिक—अकाकागवा, अकाडी, अकापुल्को, अटलांटिक सिटी, ॲडीरानडॉक्स, ॲड्रांसन, ॲमहर्स्ट, अमेझॉन नदी, अमेरिका, अर्जेंटिना, अलास्का, अटकाताग, असेन्शन, आलाजुएला, इक्वेडोर, इडाहो, इंडियन टेरिटरी, इंडियाना, इलिनाय, ईस्टरबेट, उत्तर अमेरिका, ओकलंड, ओक्लाहामा, ओटावा, ओहिओ, ॲंविला, ॲंटिग्वा, ॲटिल्लास, ॲंडीज, कन्सस, कॅरकस, कॅरिबी बेटें, कानडा, कार्तागो, किंग्स्टन, किंट्स सेंट, कोचाबंबा, कोलंबस, कोलंबिया, कोलेरॅडो, कोस्टारिका, क्यूबा, कॉयसेंट, क्विटो, क्विबेक, गालापागास बेटें, ग्रेनाडा, ग्रेनाडाइन्स, ग्वाटिमाला, ग्वाडेलोपी, ग्वाम, ग्वायना, ग्वायना बॅंकोआ, चिली, जॅक्सव्हिल, जमैका, जॉन सेंट, जॉर्जिया, जेम्सटाऊन, झानेसव्हिल, झाकाटेकस, झांबोअंग, टोबेगो, ट्रिनिदाद, टेक्सस, टेनेसी, टेराडेल फ्यूगो, टोलेडो, टोरांटो, डल्लास, डेन्वर, डेलवेअर, दक्षिण अमेरिका, नायगारा फाल्स शहर, निकाराग्वा, नेब्रासका, नेवाडा, नेव्हिस, न्यूअर्क, न्यूआर्लियन्स, न्यू ग्रॅनडा, न्यूजर्सी, न्यूफाउन्डलन्ड, न्यूमेक्सिको, न्यूयार्क, न्यूहॅंपशायर, न्यूहेवन, पनामा, पॅराग्वे, पिट्सबर्ग, पेरामारिबो, पेरु, पोटोसी, पोर्ट-ऑ-प्रिन्स, पोर्टोरिको, प्रॉव्हिडन्स, फिलाडेल्फिया, फिलीपाईन बेटें, फ्लॉरिडा, बफेलो, बहामा बेटें, बार्बाडोज, बाल्टिमोर, बलिज, बोगोटा, बोलिव्हिया, बोस्टन, ब्युनासआरिस, ब्राझील, मॅडिसन, मध्य अमेरिका, मानाग्वा, मेक्सिको, युराग्वे, रायो-डी जानीरो, लापाझ, लाप्लाटा, लिमा, लीवर्ड बेटें, लुसियाना, वाशिंगटन, विंडवर्ड बेटें, वेस्ट-इंडिज बेटें, व्हर्जीन बेटें, व्हेनेझुयेला, शिकागो, सॅनफ्रान्सिस्को, संयुक्त संस्थानें, साल्वाडोर, सिनूसिनॅटी, सेंट लुसिआ, हांडुरस.

आफ्रिका.—ऐतिहासिक व प्रादेशिक

ऐतिहासिक—अबदुल अझीझ, अरबीपाशा, कर्णक, क्रूगर, गूर.

जात—अचोली, अबान्दा, आक, कबिरोंडो, काफीर. कार्पेज, गल्ल, झेनागा, झेनाटा, मॅंडि, निआमनिआम, निग्रो, फुल्ला, बर्बर, बेचुना, हाटेंटाट.

प्राचीन देवता—इसिम.

प्रादेशिक—अक्रा, ॲंडीस अबाबा, अडोवा, ॲड्मिरेल्टी, बेटें, ॲड्रार, ॲनोबॉन, अबिडॉस, अबिसीनिया अबूकीर, अबूसिंबेल, अबेओकुटा, अबोमे, अम्हारा, अलेक्झांड्रिया, अल्जीरिया, अल्जीर्स, अशांटी, आक्झम, आफ्रिका, आफ्रिडा, ॲामडरमन, आयव्हरी कोस्ट, ऑरेंज नदी, ऑरेंज फ्रीस्टेट, इथिओपिया, इरिट्रिया, इस्माइलिया, ईजिप्त, ओफीर, ॲकोबार, ॲंगोला, ॲटेनान रिव्हो, कॅझेंबे, कर्णक, कल्हारि, कॅसाब्लांका, कांगो, कांगो फ्रीस्टेट, कातांगा, कान्स्टन्टाईन, काफा, काफारिया, कामेरून, कासाला, किंबर्ले, किलिमांजारो, केनिया, केनिया पर्वत, केप कोस्ट, केपटाऊन, केप प्राव्हिन्स, केरो, कोर्डोफान, क्रूस्टान्ड, खरगा, खार्टूम गॅंबिया (संस्थान व नदी), गिनी, गोंडार, गोरी, गोल्डकोस्ट ग्वाडा, जितुलिया, जोहानिसबर्ग, ज्युटीगल्पा, झांझीबार झांबिझी, झुलुलॅंड टांगानिका, टांजीर, टयूनिस, टिंबक्टू टिमगाड, टेग्यूसीगाल्पा, टेबलमांउटन, टोगोलॅंड टयुनीशिया, ट्रान्सव्हाल, ट्रिपाली, डहोमे, डिंक, डेमिएटा दरबान दक्षिण, आफ्रिका, दारसलाम, नाईल नदी, नाताळ, नायगेरीया, नैरोबी, न्यासा, न्युमिडिया, न्यू ब्रिआ, पिटरमारिटझबर्ग, पिरामिड, पूर्व आफ्रिका, पेंबाबेट, पोर्टसय्याद, प्रिटोरिया, फॅशोडा, फेझ, फ्रीटाऊन, फ्रेंच कांगो, फ्रेंच वेस्ट आफ्रिका, बरोटसेलॅंड, बासुटोलॅंड, बारबरटन, बारबरी, बार्को, बेचुआ, बिस्मार्क द्वीपसमूह, ब्लोएम फाँटून, मध्यआफ्रिका, मादागास्कर, मॉरिशस, मोझॅंबिक, मोंबासा, मोरोक्को, युगांडा, युटिका, रायोडी ओरो, रुडोल्फ तलाव, ऱ्होडेशिया, लायबेरिया, लॉसबेटें, लिबिया, लेडीस्मिथ, लेप्टिस, लोआंगो, वांगारा, वाडाइ, व्हिक्टोरिया नियांझा, व्हिक्टोरिया फॉल, सहारा, साऊथवेस्ट आफ्रिकन प्रोटेक्टरेट, सायरेनी, सिएरालिओनी, सुदान, सेनीगाल, सोमालीलॅंड, स्वाझीलंड, हेलिओपोलिस.

आशिया

ऐतिहासिक–अकीमेनियन, अबदुल अझीझ, अबदुल रहमानखान, अबदुल्ला, अबुबकर, अब्बासी बंदर, अमीना, अमेझॉन अयुबखान, अर्देसर, असीदतुर्सी, अहरिमन, असुर, असुरबनिपाल, अटुर-मर्द, आब्बास, आब्बास मिर्झा, आब्बादीद, आब्बासीद, आर्मील, आमेषा, इटो, इत्सिंग, ईस्टाविक, उम्मर, उस्मान, एसरहडन, ओकुमा, ओकू, ओयामा, कॅथे, कन्फ्यूशिअस, कॅपाडोशिआ, कवध, खाल्डून, खेरुद्दिन, गझनी घराणें, चाघताईखान, चेंगीझखान, झउर्दा मुल्ला झमान शहा, झुबेदाखातून, ताहीर, तुघ्रलबेग, तैमूर, दरायस, दोस्तमहमंदखान, नादीरशहा, निनेमिय, नूरुद्दीन महमूद, नुशेखान अदल, महंमद पैगंबर, मायसिनीयन संस्कृति, शेखसादी.

जाती–ऐनू, ऐमक, ओस्टियाक, कोर्याक, खझर, खिलजी, गक्खर, चाम, चुकचि, ताजीक, तातार, तुगुसे, तुर्कलोक, पॅफ्लॅगोनियन, बत्ता, बेदुइन, ब्राहुइ, मंगोल, मलायी, यहुदी, हूण.

प्राचीन देवता–अनाहित, अब्राहाम, अमेशस्पेंत, अश्मदेव, इस्टर.

प्रादेशिक–अक्कड, अक्चा, अटालिया, अडलम, अदाना, अदानझार, अना, अपामिया, अफगाणिस्थान, अफगाण तुर्कस्थान, अबाना आणि फारपर, अबिडॉस, अबिला, अबइइरताह, अमोय, अमूदर्या नदी, अयुथिया, अरबस्थान, अरबी समुद्र, अरबेला, अर्झरूम, आर्झिजन, अर्देबिल, अल्ताई पर्वत, अलेप्पो, असुरिया आदाम, आदमचें शिखर, आनाम, आयकोनियम, आयसोरिआ, आयोनिया, आरल, आराराट, आरूद्वीपसमूह, आर्मेनिया, ऑलिव्हज टेंकडी, आशिया, आशियामायनर, आस्काबाद, आस्रोनि, इडुमिया, इंडोचीन, इराक, इराण, इरेक, इर्कुट्स्क, इयाम, इस्टाटिफ, इस्पहान, ईस्ट इंडिज, उर, उरल, उर्मिया, एओलिस, एकबटाना, एकर, एक्रान, एडन, एडनकालवा, एन्डर, एडेसा, एडोम, एफेसस, एमेअस, एरिडु, एरिथ्री, एलाम, एलिया क्यापिटोलिना, एल्यूथेरापोलिस, ओफीर, ओमान, ओस्क, ओशीमा, ओसाका, अकोर, अंगोरा, अंबर, अंबोयना, कच्छी, कॅंटन, कॅंडी, कंदाहार, कंबोडिया, करबला, कर्मान, कलात, कलात-इ-घिलझई, कॉकेशस, काफिरीस्तान, काबूल, काबूल नदीचा कालवा, कामश्चाटका, काराकुल, काराकोरम, काल्सेडान, काशगर, किओटो, किलसेफुल्ल, कीरयर, .कीलिंगबेट, कुतउल्अमारा, कुम, कुर्दिस्तान, केईद्वीपसमूह, केला, कैफेंगफू, कोकोनॉर, कोरिया, कोलंबो, कोहइब्राब, कोहलू, केटा, केटाशिशीन, खर प्रांत, खरोष्ठ्र, खारान, खाल्डिया खोवा, खुझदार, खोकंद, खोतान, खोरेमाबाद, गझनी, गॅलिली, गॅलिलीचा उपसागर, गॅलेशिआ, गाझा, गिरिष्क, गोमलघाट, गोर्डियम, ग्वादर, चागई, चामन, चारीकार, चिच्यु, चिफू, चीन, जपान, जलालाबाद, जावा, जूडा, जूडिया, जेझिल, जेबिल, जेरिको, जेरिझिम, जेरुसलेम, जेरेसा, जेन्हा, जोक्जाकर्जे, जोहोर, झमीनदवार, झाबुलीस्तान, झालवान, झिटून, झिवारत, झुंगेरिया, झोब जिल्हा व नदी, टर्नेट, टांगकिंग, टायग्रे, टायबेरियस, टायर, टार्सस, टीडोर, टीफ्लिस, टीब्रेस्टी, टीरीआ, टेसिफान, टेनशान, टोकिओ, टयूस, ट्राय, ट्राप्लिझ, ट्रेबिझाड, डुर्की, डुराझो, डोमिनिका, तशकुरघान, ताब्रीझ, ताशकंद, तिबेट, तिमोर (मलाया), तिमोर लॉट (मलाया), तिस्ता नदी (तिबेट), तुर्कस्थान, तेहराण (इराण) तोब्राल्स्क (रशिया), त्रिकोमाली, दमास्कस, नफ्र, नसीराबाद, नगरहार (जलालाबाद), नागासाकी, नाझरेथ, नानकिंग, नायडस, नायसिआ, निआस, निकोमेडिया, निकोसिया, निंगपो, निनेव्हे, निप्पुर, निशापुर, निसिबस, पॅफिला, पॅरोपानिशदी, पर्गामम, पर्सिस, पर्सेपोलिस, पॅलेस्टाईन, पॅल्माइरा, पसारगर्दी, पॉंटस, पामीर, पिसिडिआ, पुकेट, पेकिंग, पेनांग, पेरिमबेट, पोर्टआर्थर, फिजी बेटें, फिनिशिया, फुकोक, फुचौ, फैजाबाद, फोर्ट संडेमन, फ्रिजीया, फ्रेंच इंडोचीन, फ्लारेन्स, बॅक्ट्रिया, बगदाद, बटेव्हिया, बदकशान, बलीबेट, बलुचीस्तान, बल्क, बसरा, बार्बालोन, बाबिलोनिया, बायकलसरोवर, बाल्कश, बाल्हिक, बिथिनिया, बुखारा, बुजनुर्द, बुशायर, बेटा, बेहिस्थान, बेरूल, बैरुट, बोर्निओ, ब्रुनेह, मक्का, मकान मांचुरिया, मानससरोवर, मीडिया, मुकडेन, मृतसमुद्र, मेरगुई-द्वीपसमूह, मेसापोटेमिया मोसल, याकुटस्क, याकोहामा, यान्टोनाई पर्वत, यार्कंद, येज्द, राक्षसतळ, राक्षान, रस्ताक, रॅपसाकस, लॅबॉक, लॅवान, लासबेला, लिकाओनिया, लिडिया, लिसिया, लेकेश, लेगानान, लोरलई, ल्वांग-प्रंग, ल्हासा, शांघाय, शिगात्से, शिराझ, समरकंद, सयाम, साबदीन, सीरिया, सुमात्रा, सुमेर, सुसा,

सेर्टीवीझ, सेवुल, स्कुटारी, स्ट्रेट सेटलमेंट, स्मर्ना, हमदान, हाँगकाँग, हानोद, हिमालय, हिंग्लज, हिरात.

आस्ट्रेलिशिया

जाती–पापुअन.

प्रादेशिक–ॲडिलेड, आकलंड, आस्ट्रेलिया, आस्ट्रेलेशिया, क्वीनस्लंड, न्यूगिनी, न्यूझीलंड.

यूरोप

ऐतिहासिक–अझारा, अडिसन, ॲनॅक्सॅगोरस, ॲनॅक्झिमँडर, अबदुल मजीद, अबदुल रहमान, अबदुल हमीद, अल्फॉन्सो, अल्बुकर्क, अलेक्झांडर झार, अलेक्झांडर दि ग्रेट, अलेक्झांडर पोप, अल्बेरोनी, आगस्टस, आंगस्ट्राम, आडवी आझून, आंग्लोसाक्सन, आदाम, आदाम आदमाईट, ऑप्पर्ट आब्वासीद, आयर्व्हिंग, आयोनियन, आरेंज, आल्फ्रेड, आलबर्ट, आल्व्हा, आरटेड, इडास, इब्नहजम, ईजियन संस्कृति ईसाप, एग्माँट एडगर, एडवर्ड राजे, एड्रियन, एपिनस एंपिडोक्लिस, एमान्युअल, एम्मेट, एलिझाबेथ, ओकोनेल, ओ ड्रो, ओडोनेल, ओब्रायन ॲंटिगोनस गोनाटस, ॲंटिगोनस सायक्लाप्स, ॲंटिपेटर, ॲटिलिया, ॲंटोनिनस, ॲंटोनियस, ॲड्रासी, कॅपेराइन, कॅनोव्हास, कॅपो, *कॅप्रीव्ही, कॅरिअन, कॅल्व्हिन, कॅस्टेलर, कॉम्रीव्ह,* कॉन्स्टन्टाईन, कायें, कार्लाइल, काव्हूर, किचनेर, किर्धी, कीट्स, केटो, कोलंबस, कोलबेर, क्रापॅटकिन, ग्विचिआना, ग्रीगोटिन, गॅम्बेटा, गॅरिबाल्डी, गीझो, गस्टाव्हस, ग्लॅडस्टन, ग्विडो, ग्वीच्चिआर्डिनी, ग्वेन्व्हीआर, ग्वेरिक आटोव्हान, चार्लमॉट, चेंबर्स, चेस्टरफील्ड, जस्टीन, जस्टिनियन, जॉन, जॉनसन, अड्रयू जॉनसन डॉ., सम्युअल जार्ज राजे, जाव्लो वाल्ह, जीन, जुपीटर, जुव्हनल, जूनो, जेकब, जेफर्सन, जेम्स राजे, जेसुइट, जेरोम्ह, जोन ऑफ आर्क, झार, झेपलिन, टालेरांड, टासमन, टोन, डिडिमी, ड्यूड्रनेक, थिओडोरा, थिअर्स, थेरांइने, नार्थक्लिफ लार्ड, नार्थब्रुक लार्ड, निकोलस, नीरो, नपोलियन पहिला, दुसरा व तिसरा, नेल्सन, पार्नेल, पामर्स्टन लार्ड पार्लमेंट, पिट, पीटर धी ग्रेट, पेरिक्लीस, पोपसत्ता, फर्डिनंड राजे, फिलिप राजे, फ्रेडारक दी ग्रेट, बर्क, बर्थेलो, बर्नियर, विकन्सफील्ड, बिस्मार्क, बेकन, बेंथाम, बेन, ब्रूस्टर, मॅकॉव्हेली, माझिनी, मोम्सेन, मार्क्स, मिराबो, मेगॅस्थेनिस, रिचर्ड कॉब्डेन, रिशल्यू, रेडमंड, रेम्युसाट, लॉ ॲड्रुवोनर, लायकर्गस, लुईराजे, लेनिन, वालपोल, विल्यमराजे, वेलिंगटन्, वेस्ले, व्हल्कन, व्हिक्टोरिया, व्होल्टेअर, शार्लेमेन, सिसिरो, हेनरी राजे.

जाती–काल्मक, गॉथलोक, खरझ चेचेंझे, डेन, सरकेशियन लोक.

प्राचीन यूरोप–अकार्लॅरोन्शिआ, अकियनलोक, सघ, आकिलीस, अझोटस, अटीना, ॲडोनीस, अपोलोनिआ, अरेटिअम, ॲकालॉन अलेक्झांड्रिआ ट्रोआस, आर्टेयस, आर्टेपिस, आर्लेपिआ, आलिस झायस, डोडोना, थॅप्सस, पॉपी,

प्रादेशिक–ॲक्टन, ॲविटआय, अग्निजेंटम्, अझरबैजन, अझोर्स, अझोव्ह, अझोव्हचासमुद्र, अटलांटिक महासागर, ॲडेल्सबर्ग, ॲड्रा, अड्रिया, आड्रिॲटिकसमुद्र, अड्रिआनोपल, अथेन्स, अनाक्षरवस, अपेनाइन्स, अबरडीन, अबिंग्डन, अबेन्हाल, ॲम्स्टरडॅम, *अर्गास, अर्डिया, अरबालागा, अलसिअम, अलेक्झांड*रबाद, अलेक्झांड्रिआ ट्रोआस, अल्डरशॉट, अल्निक अल्बनि, अल्बेनिया, ॲल्सेस्टर, ॲस्कालॉन, ॲव्हबरी, अव्हिग्नान, ॲशबर्टन, ॲशबोर्न, आक्सफोर्ड, आग्जबर्ग, ऑगस्टसबाद, आडेनार्ड, आयर्लंड, आयस्लंड, आयोनियन बेटें, आरास, आरेंज, आर्केंजल, *आर्द्र, आर्मेटरिस, आल्डबेटें, आल्सेसलोरेन, आसस,* आस्टरलीझ, आस्ट्रिया, आरटेड, आस्ट्राखान, ऑस्ट्रिया ऑस्ट्रिया–हंगेरी, ऑस्बोर्न, इग्लंड, इटरलेकन, इटली, इनव्हर्नेस, इनव्हरसी, इन्नोनदी, इलीरिया, इव्हँगोराड ईजियन समुद्र, ईटन, ईव्हशाम, उपसाला, उरल, उस्म एकील, एक्झीटर, एक्स, एक्सलाचापेल, एगीनकूर, एटना, एट्रुरिया, एडिंबरो, एपीडॉरस, एमडेन, एमीन्स, एलाय, एलॉस, एल्जिन, एल्ब, एल्बा, एल्युसिस, एल्सिनोर, एसेक्स, ओकहॅम, ओडेसा, ओनेगा, ओपोर्टो ओल्डहॅम, ओल्डेनबर्ग, ॲंकोना, अजू, ॲंटवर्प, ॲटिओक, ॲटियम, ॲंट्रिम, ॲंटीओिया ॲंडोरा, कॅंटरबरी, कॅडिया कॅनि, कॅनिअम, कॅनी, कॅपरनेअम्, कॅपुआ, कब्राय, कॅमेरिनो, कॅरिसब्रूक, कर्कवाल, कॅटामेटा, कॅले, केंसलवार, कॉनवे, कान्स्टटा, कॉन्स्टन्स, कान्स्टान्टिनोपल, कॉपेन, कायेनी, कारडोना, कॉरिन्थ, कॉर्क, कार्डिफ, कार्पेथियन, कार्लरुहोना, कार्लस्टाट, कार्लाइल, कार्लोविट्झ, कालाटिआ, काव्हूर, कॉव्हेंट्री, कॅस्टेलोप्रको, कास्पियनसमुद्र, काव्यासमुद्र, *किंगटाऊन, किंगजलेन*

गॉथिक–गॉथिक वाङ्मय.

गुजराती–अलखबुलाखा, आखो भगत, गुजराती वाङ्मय, नरसी मेहता

ग्रीक–आरिस्टोफेनीज, ईसॉप, झिनॉफानेज, झेनो फोन, डायोजेनीस, डेमॉक्रिट्स, डमॉस्थेनीस, थिओक्री टस, थेल्स, होमर

जर्मन–गोएटे, ड्यायसन, निरोफेडरिक, शिलर, शोपेनहार, श्लेगेल.

जैन–अभयदेवसूरि, अमरचद्र, अमरप्रभसूरि, अमि तगति, अमृतचद्रसूरि, आसड, इद्रनदिन्, उदयप्रभसूरि, अचळगच्छ, कुदकुदाचार्य, जैनसप्रदाय, जिनकीर्ति, जिनप्रभ, जिनसूरि, तपागच्छ, त्रिषष्टिशलाका पुरुष चरित्र, धनपाळ, नागवर्मा, विजयगच्छ, क्षेमकर

तामीळ–अप्पर, अव्वैयार, आळवार, उमापति शिवा- चार्य, उरगप्पा, उद्दनाथ, अव्वाळ, कपिलर, कलप- थल्ह, कल्लादनार, 'जीवक' चिंतामणी, तामीळ वाङ्मय, तिरुज्ञानसबदर, पिरली, मधुरकवि

तेलगू–अय्यलराजु, अल्लसानी पेदन्ना, अय्यन, आध्र कालिदास, आप्पाकवि, आयला भास्कर, इलेश्वरोपाध्याय, कावेल्ला व्यकट बोरय्या, घटय्या कवि, चक्राप्पा, चन्नबसव, चिनाविरन्ना, तिक्कन, तिपय्यासाती, तेनाल रामलिंग, तेलगू वाङ्मय

द्राविड–तूलू, द्राविड वेद, नन्नयभट्ट, नम्माळवार.

पाली–तिपीटक, दीपवश, धम्मपद, प्रज्ञापारमिता, बुद्धघोष, महावसो, महावस्तु

पैशाच्य–गुणाढ्य

पोर्तुगीज–गॅरेट, पोर्तुगीज वाङ्मय

पोल–पोलवाङ्मय

फारसी–अत्तार, अनवरी, अबदल लतीफ, अब दुल अझीझ अबदुल करीम, अबदुल कादीर, अबदुल गफुर, अबदुल जलील, अबदुल जिलानी, अबदुल रह मान, अबदुल्ला बिन अली, अबदुल्ला अल हुजवी, अबू तालीब, अबूहानिफ, अन्सारी, अमरसिंह, अथानउद्दीन, अमीनउल्मुल्क, आब्बास, उन्सरी, उमर खय्याम, उमर खचब, उर्फी, ऐनुद्दिन, किशनचद खोंडमार, घना, जामी, झाफर खान, नासिरुद्दीन, नासीरखुश्रु, निझामी, फारशीवाङ्मय, फिरदौसी, फरिश्ता, बदौनी, शेखसादी, सादी, सुफी

फ्रेंच–चार्सी, जीन रोलड, झोला, टर्गो, टम्हर्नियर डिडेरोट, डेकार्टे, ड्यूगाविएरी, ड्यूमा, फ्रेंचवाङ्मय, मोकोरीयो, मोलियर, व्होल्टेअर, ह्युगो.

फ्लेमिश–फ्लेमिश वाङ्मय.

बंगाली–कृत्तिवास, तोरुदत्त, बगाली वाङ्मय, बकीमचद्र, भारतचद्र, मायकेल मधुसूदन दत्त

बौद्ध–अतीश, अनागतवश, अपदान, अभिधम्मत्थ सग्रह, अभिधर्मकोश, आनद, उपशून्य, अगुत्तरनिकाय, कुमारजीव, जातक, धम्मपाल, धर्मकीर्ती, धर्मोत्तर, धारणा, नागार्जुन, नेत्ति, फाहिआन

मराठी–अक्कलकोटचेस्वामी, अच्युताश्रम, अच्युता श्रमशिष्य अतातानद, अनत, अनतफदी, अनतवडवे, अनतसुत मुद्गल, अभग, अमृतराय, अवचितसुतकाशी अवधूत, आगरकर, आनदतनय, आनदनाथ, आनद मूर्ति, आपटे हरि नारायण, उखणें, उद्धव, उद्धवगोसावी उद्धवचिद्घन, उद्धाधनाथ, एकनाथ, आक वा दा, अगा पूरकर, अतोबागोसावी, अवरनाथ, कचेश्वर, कमलाकर, कल्याणगोसावी, कान्होपाठक, कान्होपात्रा, कूर्मदास, कृष्णदयार्णव, कृष्णदास मुद्गल, कृष्ण याज्ञवल्की, केसरी नाथ, क्षपाडी, गगाधर सरस्वती, गिरिधर रामदासी, गुर्जीकर, गुणे, गोडबोले, गोराकुभार, गोसावीनदन, गोळे, चक्रपाणी, चगदेव, चांगा केशवदास, चिंता- मणी कवि, चिदानदस्वामी, चोखामेळा, चोंभा, छत्रे, सदाशिव काशीनाथ, जगन्नाथ, जनजसवन, जनाबाई, जनार्दनस्वामी, जनीजनार्दन, जयरामस्वामी, जयरामा त्मज, जाळवणकर, जीवन्मुक्त, जोगा परमानद, ठाकुर दासबोवा, डोंगरे, तर्खडकर दा पा, तर्खडकर द्वा रा, तळेकर, तुकाराम, तेल्ग, दयाळनाथ, दाढी, दासोपत, देवनाथ, देवीदास, देशपांडे रा भो, देशमुख गो ह, नरहरी मोरेश्वर, नागेश भिंगारकर, नामदेव, निरजन माधव, परशुराम, परसा भागवत, पोतदार, प्रल्हाद वडवे, फडके गगाधरशास्त्री, बयाबाई रामदासी, बहिणाबाई, बहिरा, बोधला माणकोजी, भागवत राजारामशास्त्री, भानुदास, भीमस्वामि, मध्वमुनि, महीपति मारकीनाथ मुकुंद, मुक्ताबाई, मुकेश्वर मेस्तक, मोडक, मोरोपत, रघुनाथ पडित, रत्नाकरस्वामी, रामचद्र विनायक टिक कर (धनुर्धारी), राम जाशी, लक्ष्मण कवि, लेले का वा लोलें बराज, वामन पडित, विठ्ठल कवि, विष्णु गोविंद विजा पूरकर, विष्णुदास नामा, विसोबा खेचर, वेणुबाई

शास्त्रें

उद्योग व व्यापार–अग्निक्रीडा, अडत्या, अफु, औद्योगिक परिषद, कंपनी, कस्तुरी,कागद(कांच, कांच-कागद, कात, कातडीं, कापूर, कापूस, कॉफी, कुंकु, कुंभारकाम, कुरुंद, केशर, कोको, कोचिनील, कोंबडया कोळसा, क्रोमाइट, खडीचादगड, खडीचें काम, खळ, गटापर्चा,गालिचे,गंगावन,गुग्गुळ, गुळ गोंद, ग्लिसरीन, चटया, चरखा,चरबी,चलच्चित्रें, चुना, जडावाचें काम, जपानी वार्निश, जमाखर्च,जरतार, जर्मनसिल्व्हर,जाहिरात, जिलेटीन, टोपल्या,डामर, तपकीर, दंतमंजन, दोर, दोरखंडे, धातुकाम, धूप, निब्रें (टाकांचीं टोकें) पेंड, पेन्सिल, पेपरमिंट, पोखरलेली विहीर, ब्रश, भरतकाम, भाजीपाला, भात, मध माश, मीठ, मुद्रणकला, मद्यार्क, मेणकापड, मेणबत्ती, मोती, याकूत, रंगकाम, रत्नें, रबर, रेशीम, लाख, लोंकर, लोणी, विणकाम, व्यापार, शाई, शेळ्यामेंढया, साकारिन साखर, संरक्षक जकात पद्धति, साबण, साबुदाणा, सुपारी, हस्तिदंत, हाडें, हिरे, हिशोबपद्धति, हुंडणावळ.

चरित्रें–गणपत कृष्णाजी, थॉर्नहिल.

कला–एनॅमल, कला, छत्री, छापखाना, जादू, दुधदुभतें, मुद्रणकला.

चरित्रें–कीन, कूप, छत्रे, विष्णु मोरेश्वर.

कायदा–अजन्म, अपकृत्य,अब्रूनुकसानी, इंग्लिश कायदेपद्धति, इमान, उपनिधि, उपरि, कंपनी करार, कायदा, कोर्ट, गहाण, ग्रंथप्रकाशनाचा मालकी हक्क, (कॉपीराइट), घटस्फोट, चोरी, जस्टिनियम, जामीनकी जारकर्म, जुगार, दत्तक, दरवडा, दलाल, दिव्य, देहांत शासन, नागरिकत्व, न्यायपद्धति, पंच, पुराव्याचा कायदा, पेटंट, फौजदारीकायदा, बिनामीव्यवहार, रोमन कायदा,लष्करीकायदा, वांटप, वारसा, सार्वराष्ट्रीयकायदा, स्त्रीधन.

चरित्रें–आस्टिन जॉन, मेन सर हेन्री.

काव्य–अभंग, अरुंधतिदर्शन न्याय, कवि, काव्य.

कृषि–औतें, कृषिकर्म, खतें, खार पाडणें, पिकांचे रोग, पिकें.

खनिज–अभ्रक, अंबर, कपील, कोळसा, खडक, खडीचा दगड, खनिखोदनशास्त्र, खनिजविज्ञान, गोमेद, ग्रॅफाइट, ग्रानाइट, चिनीमाती, चुना, टरपेल, टांकणखार, नार्वे,तेल, नीलमणि,पाच,पायरो ल्यूसाइड, पाषाणचुंबक, पिचब्लेंड, बिसमथ,बोरॉक्स, मॉग,राकेलतेल, लोखंड,शिसें.

खेळ (क्रीडाशास्त्र)–आट्यापाट्या, खेळ, खोखो. गुरगुल्ल. स्कौट.

खोदकाम (चरित्रें)–डोनाटेलो, डयूरर.

गणित–आकृति, आकृतिलेखक, अंक, अंकगणित, कोस, गणितशास्त्र, त्रिकोणमिति, निर्णायक, बीजगणित, बीजभूमिति, भूमिति, संख्यामीमांसा, समीकरणमीमांसा, सूक्ष्मसंचयन, स्थितिगतिशास्त्र.

चरित्रें–अल्हाजन, कृपाराम, कृष्ण, गीब्स, छत्रे केरो लक्ष्मण, टॉडहंटर, टॉलेमी, नेपियर, लँबर्ट.

चित्रकला–असत्प्रतिमापेटिका, चित्रकला, चित्र संग्रहालयें.

चरित्रें–अँजेलिको, अँड्रिया, धीमान, नॉस्ट थॉमस, रविवर्मा.

ज्योतिष–अधिकमास, अनंत, अनंतदेव, अभिजित्, अमृतसिद्धियोग, अयन, अयनांश,अश्विनी, अहर्गण, अक्षविचलन, अक्षक्षेत्र, अक्षांश, आकाश, आचार्य, आठवडा, आर्यभट्ट, उल्कपिंडमिर्सा, उल्का, ऋतु, अंकचक्र, अँड्रोमेडा, कन्यागत, कपिलाष्ठी, कमलाकरभट्ट, करणकमल मार्तंड, करणप्रकाश, करणोत्तम, कराष्टमी, कलियुगवर्ष, कल्प, कल्पगणना, कृत्तिका, कोल्लमशक, कृष्ण, केप्लर, केशव, कोपर्निकस, ख्रिस्तीशक, खानापूरकर, गंगाधर, गणेश दैवज्ञ, गॅलिलिओ, ग्रँट रॉबर्ट, गुरु, ग्रह, ग्रहण, चंद्र, चंपाषष्ठी चातुर्मास, चिंतामणी, ज्योति, ज्योतिःशास्त्र, टॉलेमी, टायकोब्राही, तिथि, त्रेतायुग, दक्षिणायन, दादाभट्ट, दामोदर, दिवाकर, दीक्षित चिंतामणि, दीक्षित शं. बा., देवयान, धनुर्मास, धूमकेतु, ध्रुव, नवग्रह, नक्षत्रपद्धति व तारकापुंज, नासिरुद्दीन, नीलांबरशर्मा, नीळकंठ धर्मपूरकर, नृसिंह, पंचांग, पृथ्वि, पौर्णिमा, बुध ब्रह्मगुप्त, भटोत्पल, भानुभट्ट, भास्कराचार्य, मकरंद, मंगळ, माणिराम, मथुरानाथ, महावीर, महेश्वर, मुंजाल, युगें, युधिष्ठिर शक, युरेनस, राहु, रेखांश, लग्न, लल्ल, लेले वि. र., वराहमिहीर, वरुण, वलन, विक्रमसंवत्, वित्तेश्वर, विश्वनाथ, विषुवसंस्था, वृत्तें (गोलीय), वेधशाळा, शनि, शुक्र, संपात, संपातचलन, सूर्य, सूर्यमाला, ज्ञानराज.

जंगलशास्त्र–जंगल.

तत्त्वज्ञान–अकॅडमी, अकॅडमिकपंथ, अद्वैत, अनंतत्व, अनुभवजन्यज्ञानवाद अमाद्यामाइट, अज्ञेयवाद,

अयोनियन तत्त्वज्ञान, आरिस्टाटल, इब्न गॅबिरोल, इब्न तुफैल, इलियाटिक पंथ, एकतत्त्ववाद, एपिक्टेटस, एपीक्युरस, एंपीडोक्लिस, एरियन, ऐहिकवाद, अंतर्ज्ञान, कर्ममार्ग, कर्मयोग, कर्मवाद, कर्माकर्मविचार, कल्पना, कल्पनासाहचर्य, कान्ट, क्रियावाद, जडजीववाद, जडवाद, तत्त्वज्ञान, दैववाद, द्वैत ऊर्फ द्वितत्त्ववाद, निराशावाद आणि आशावाद, निसर्गवाद, नीतिशास्त्र, प्रत्यक्षप्रमाणवाद, बहुसुखवाद, बुद्धि, बुद्धिप्रामाण्यवाद, ब्रह्म, माया, मिल्ल, मीमांसा सर्वेश्वरवाद, संशयवाद, सांख्य, सुफी, स्वार्थवाद, ज्ञेयवाद.

चरित्रें–अँब्दरोज, अन्दिरोसा, कुमारिलभट्ट, कोंट, ग्रीन, चार्वाक, जयरथ शृंगार, थेल्स, पेरिपॅटेटिक्स, पायथॅगोरस, पिऱ्हो, प्रोटॅगोरॅस, प्लेटो, फायली, फेडरिक, याकोबी, रीड, रुसो, लॉक जॉन, सॉक्रेटीस, स्पिनोझा स्पेन्सर, हेगेल, ह्यूम, हेल्महोल्टझ.

तर्कशास्त्र–तर्कशास्त्र, न्याय.

दैवत–आकाश.

धातु–जस्त.

धार्मिक व सांप्रदायिक–*अकाली, अघोरी, अठरा*, अनंतव्रत, अनवलोभन, अंबट, अबेस, अर्कविवाह, अहिंसा, अक्षय्यतृतिया, आखाडे, आर्यसमाज, इबादिपंथ, इल्लिस, इमाम, इस्रायल राष्ट्रधर्म, इस्मायल हाजी, ईस्टर *ईजियन संस्कृति, उदासी*, उपकेशगच्छ, उपनयन, उलेमा, एकदंतभट्ट, एकलिंगजी, एकादशी, एड्रियन एरिडु, एलाम, ऐयनर, ओम्, अगडशहा, अंगारा अचलगच्छ, अँड्रोमेडा, अदाळ, अंधत्व, अलखनामी कडालिंगी, कॅनन व कॅनानाइट, कन्फ्यूशिअस, कपालक्रिया, कबीरपंथी, कमाल, करारी, कांचुलिया, कानफाटे, कापालिक, काष्ट, काळीघाट, कीर्तन, कुराण, कूका, कोकिलाव्रत, कूर्मदास, केशवचंद्रसेन केशवस्वामी, क्वेकरपंथ, खंडोबा, खलीफ, खाकी, खादिजा, खुतबा, ख्रिस्तपेंथ, खैल्य, गणेशचतुर्थी, गर्भादान, गाणपत्य, गुरुकुल, गृहस्थाश्रम, गोकुळाष्टमी, गोत्रें, गोरक्षण, चन्नबसव चरणदासी, चातुर्मास, चातुर्वर्ण्य, चांद्रायण, चार्डिझम चैतन्य, चैत्य, जगजीवनदास, तिपिटक, त्रिमूर्तितत्त्व, तिरुमंगई आळवार, तीर्थंकर, तुकाराम, थिऑसफी, दत्तात्रय, दयानंद सरस्वती, दर्श, दर्शपूर्णमास, दशावतार, दशाहार, दसरा, दसनामी, दहीकाला, दक्षिणा, दाउदमलक, दादू, दान, दामाजीपंत, दिगंबर जैन, दिवाळी, दुल्हादेव, दृष्ट, देव, देवक, देवदासी, देवदूत, देवयान, देवळें, देवी, धर्म व धर्मशास्त्र, धर्मशिक्षा, धार्मिक उत्सव, धेंडा, ध्यान, *नगारा, नटराज*, नंद, नंदी, *नरक*, नरमेध, नरसिंह सरस्वती, नरहरी तीर्थ, नरहरी सोनार नवरात्र, नवनाथ, नवराज, नवविधाभक्ति, नागपंथ, नाट, नाथपंथ, नाथमुनी, नानक, नामकरण, नारायण, नारितिकवाद, निकोलस पोप, निंबार्क, निरंजन स्वामी, निर्मल *निवृत्तिनाथ, नेस्टोरियन पंथ, नोहा, न्यूमन, परमेश्वर* पांचरात्र, पाताळ, पारमार्थिक कर्म, पावित्र्य, पाशुपतदर्शन, *पितृपूजा, पिशाच व पिशाचपूजा*, पुनर्जन्म, पुराणें, पुंसवन, पोपसत्ता, पौरोहित्य, प्रवर, प्रस्थानत्रयी, प्रॉटेस्टंट पंथ, प्राणिपूजा, प्रायश्चित्त, प्रेत व प्रेतसंस्कार, प्लूटो, बसव, बहाईपंथ, बिश्नोई, बेथेल, बेनेइस्त्रायल. ब्राह्मसमाज, ब्लॅव्हेटस्की, भक्तिमार्ग, भविष्यपुराण, भागवतधर्म, भागवतपुराण, भाविणी, भीष्माष्टमी, मघ, मंगल मणिसंप्रदाय, मत्स्येंद्रनाथ, मध्व, मनसा, महंमद पैगंबर, महानुभाव, मायराणी, मिशन, मुक्तिफौज, मुरळी, मोक्ष, यज्ञ, योग, *योगिनी, योगी, रंगनाथ स्वामी, राका*, राधावल्लभीपंथ, रामदास, राममोहनराय, रामानंद, रामानुज, रासपुटीन, रुखर स्वामी, रूमी, लामा, लिंगायत, लूथर, वहाबी, वाघ्या, वारकरीपंथ, विजयादशमी, विवाह, विवेकानंद, विशिष्टाद्वैत, वीरशैव (*लिंगायत*). वेद, वेदांत, वैशेषिक, वैष्णवसंप्रदाय, व्रत, शीख, शूलगव, शेख, शैवसंप्रदाय, श्वेतांबर जैन, सती, *सत्नामी* संस्कार, संस्कृति, साबाथ, सुरायान, स्पर्शास्पर्श, स्वामीनारायण पंथ.

चरित्रें–किर्लोस्कर, कीर्तनें, कोल्हटकर, गॅरिक. जोशी अण्णा मार्तंड, जोशी गणेश कृष्ण, देवल गो. ब. भावे विष्णुदास, लेसिंग, वाळोलीकर मो. बा., क्षेमीश्वर

नाट्य–अंक, अभिनय.

नाणक–*टका, तनखा, नाणकशास्त्र*.

नौकानयन–धक्का, नौकानयन.

न्यायचरित्रें–अक्षोभ्यदीक्षित.

पदार्थविज्ञान–अग्निमापक, अणु, अतिपरमाणु, विद्युत्कण, अभिसरण, आकाश, इंद्रधनुष्य, ईथर, इक्षणयंत्र, उपनेत्र, *उष्णता, उष्णताजन्य विद्युत, उष्णता* मापन, उष्णतारसायन, उष्णतावहन, उष्णतामापकयंत्र ऊर्ध्वपातनक्रिया, ओहममापक, केशाकर्षण, गुरुत्वाकर्षण, गोळमापक, चुंबकजन्य विद्युद्वर्तें, चुंबकत्व,

चुंबकीयदृक्शास्त्र, छायाचित्रपेटिका, जडद्रव्य, जलजन्य विद्युशक्ति, जलयंत्रशास्त्र, जादूचा कंदील, जाब्लोस्काव्ह, दव, दुर्बिण, द्रवगुरुत्वमापक, द्रवीभवन, द्रव्य, धुमीभवन, ध्वनीशास्त्र, पदार्थविज्ञानशास्त्र, पाऊस, पाणबुडें, प्रकाश, प्रकाशलेखन, प्रकाशव्यतिकरण, प्रकाशशोषण, प्रवर्तकवेष्टन, फारेनहैट, बहुरूपवक्ता, बाष्पीभवन, मेघ तडिद्‌ग्राहक, रंग, वायुभारमापक, विद्युत्‌विज्ञानशास्त्र, शब्दवाहक (टेलिफोन), सूक्ष्मदर्शकयंत्र.

चरित्रें—अम्पिअर अन्ड्रो, अरागो, अव्होगड्रो, अर्‍हेनिअस, आगस्ट्राम, आयर्टन, एपिअस, ओहम, अँड्र्यूज थॉमस, कॅव्हेंडिश हेनरी, कापिआर्ड, कान्टन जान, कार्नुमेरी, कार्नो, किर्चाफ, कुन्डट, केटर, कोल्हिन, कोइनिग, कोल्ब, क्युरी, क्लासिअस, गिलबर्ड, गेस्लर, मुन्ह, ग्रे, टारासेली, टिंडाल, टेट, डॅनिअल, डॉवेले, डार्विन, डाल्टन, डा अर्बेर्ट, नोबिली, न्यूटन, पागेनडार्फ, पेपनि, फॅंकलीन, फ्रौन्हाफर, बाईल रॉबर्ट, बेल अलेक्झांडर, मॅक्सवेल, मोर्स, यंग थामस, रम्फोर्ड, रोलॅड, व्होल्टा, हेल्महोल्टझ.

प्राणी—अजगर, अनंतपद, अल्पाका, अष्टपाद, अस्वल, आगीमाशी, आदिमसंघ, आनुवंशिकता, उंट, उदीर, उरोगामी, उवा, ओरँगउटँग, अर्डे, अबरुदी, कवचधरवर्ग, कस्तुरीमृग, कांगारू, काजवा, कावळा, कासव, कीटक, कुत्रा, कृमिसमूह, कोकाळ, कोचिनील, कोंबडया, कोल्हा, कोळी, गरूड, गवा, गाई व म्हशी, गोगलगाय, गोचीड, घुबड, घोडा, घोरपड, चिता, चिमणी, जनावरें, जळू, जिराफ, झुरळ, झेब्रा, टिटवी, टोळ, डास, डुक्कर, ढेकुण, तरस, देवमासा, नागमणी, पक्षी, पाणघोडा, पिपीलिकाभक्षक, पोपट, प्राणीशास्त्र, बदकें, बुलबुल, माकड, मांजर, माशी, मासा, मृदुकाय, मैना, वलयांकितसंघ, वाघ, वालरस, विंचू, शहामृग, शेळ्यामेंढया, सकंटकतनु, सच्छिद्रसंघ, सत्रिपाद, सपृष्ठवंश, सर्प, ससा, सस्तनप्राणी, सिंह, सीड, सुसर, स्थलजलचर, स्पंज, हत्ती, हंस, हाडें.

चरित्रें—ओमेरॉड एलिअनॉर, ओवेन सर रिचर्ड.

फोटोग्राफी—टालबॉट.

भाषा—अरेमाइक, अर्धमागधी, अष्टाध्यायी, आगरी भाषा, आवंतीभाषा, उडिया, काश्मिरी, कोंकणी, दखी, तुळू, थई, नदभाषा, पहलवी, भाषाशास्त्र, मोन-ख्मेर भाषावर्ग.

चरित्रें—यास्क

भूगोल किंवा भूविज्ञान किंवा भूशास्त्र—खंड, दोआब, द्वीपें, नद्या व नाले, भूगोल, भूपृष्ठवर्णन, विश्वोत्पत्तिशास्त्र

चरित्रें—इद्रिसी, इब्न बतुता, टॉलेमी, थॉमसन जोसेफ, निबुहर, कारसने.

भूस्तरशास्त्र—एमेरी, (भूशास्त्र) ज्वालामुखी, भूस्तरशास्त्र.

चरित्रें—ओल्डहॅम थॉमस

मानववंशशास्त्र—आर्य, आर्यन्, द्राविडसंस्कृति, मस्तकविज्ञान, रिस्ले.

मानसशास्त्र—अष्टभाव, अष्टमहासिद्धि, अज्ञान, मन, मानसशास्त्र.

मुद्रण, चरित्रें—कॅक्स्टन

मुद्रणशास्त्र—मुद्रणकला.

यंत्रशास्त्र—आकाशयान, आंदोलन लेखक, आवण, एंजिन, कातकाम, घड्याळ, ग्रामोफोन, ट्रॅम्वे, डॉक, तारायंत्र, तुरंगतामक यंत्र, तैलयंत्र, थिओडोलाइट, ध्वनि लेखकपत्र (फोनोग्राफ), पडदा, पंप, पाणी देणें, पुली, बायलर, मोटार, यंत्रशास्त्र, विमान

चरित्रें—थॉमसन जेम्स, नास्मिथ जेम्स.

युद्धशास्त्र—असईची लढाई, आडगांवची लढाई, आरमार, किल्लेकोट, क्रप, तरवार, तोफखाना, दारू, दारूगोळा, द्वंद्वयुद्ध, धनुर्वेद, नगारा (नौबत), पाणतीर, पिस्तूल, युद्ध, सैन्य

रसायन—अचेष्ट, अजमोदल, अजीव संयुक्तपदार्थ, अत्तर व सुगंधी पदार्थ, अनूप वायु, अमिदिनें, अमिनें, आमिल, आमिलनत्रायित, अम्लशास्त्र, अरु तुद, अर्क, अर्व, अल्क, अल्कमृत्तिका, अल्कहल, अल्कादें, अल्युमिनियम्, अल्युमिनमत्राक्ष, अश्वमूत्राम्ल, असवस्ट, असिटिलीन, असिटोन, अप्यन, आतीव, आग्नेय, आमोनिया, आयासिंग्लास, आयान, आयोडिन, आर्सेनिक, इथिल अल्कहल, इथिलक्षार, इथिलिन, इदिन, उदाइन, उदाम्ल, ऊदिदिन, ऊदिल अल्कहल, ऊदिलप्रायोजिद, ऊदिलभानन, ऊदीन, एचर्ड, एनॅमल, एवल, ओषण, अज, अबराम्ल, कर्व, काष्टिन, कापसीन, कोमाइट, क्लोरोफार्म गंधक, गंधकाम्ल, गंधकिताम्ल, गंधकिसल, तुरटी, धातु, धातुविद्या, नत्र, (नायट्रोजन), नत्राम्ल, नवसागर,

निओनिअम, नितकल, निलीन, नितिडीय, नीळी, नीळल, न्यून, पॅराफिन, पारभूमि, पहाड, पाणी, पातन, किंवा ऊर्ध्वपातन, पारद, पलांश, पातामल, पुत्रलिकाफल, पौत्तीलन, प्रतिउत्तरीन, प्रथमिन, प्रभासंजेक, प्राण,

कुळीथ, किफरी, किणी, फेर्बडा, केदार, केसर, कोबाल्ट, काका, कोको, कोपीविरा, कोद्रु, कोळी, कोरफड, कोशिन, कोष्ठ, कोहळा, कोळिजन, खजुरी, खजूर,

विज्ञानशास्त्र—आन्देशास्त्र, आन्वीक्षिकी.

वैद्यक—अग्निमांद्य, ॲडिसनचा रोग, अतिसार, अन्न, अपचन, अपस्मार. अपीनस, अपु, अभ्रक, अम्लपित्त, अरुचि, अर्धशिशी, अर्धांगवायु, अष्टमहारोग, अष्टांग, अष्टांगहृदय, आस्थिमार्दवरोग, आंकडा, आगबोट लागणें, आग्यादेवी, आघात, आतडीं, आतपमूर्च्छा, आंत्रावरोध, आंव, आमातीसार, आमांश, आयुर्वेद, आयोडान, आरोग्यविज्ञानशास्त्र, आर्यवैद्यक, आर्सेनिक, आवाळू, इन्फ्लुएंझा, इसब, उचकी, उदर, उद्वेगरोग उन्माद, उपनेत्र, ऊरुस्तंभ, आवा, अंडवृद्धि, अंडाशय छेदनक्रिया, अतर्गळ, अंत्रपुच्छदाह, अंत्रावरणदाह, अधत्व, कफ, कांजिण्या, कानाचे रोग, कावीळ कास, काळपुळी, काळा आजार, कुष्ट, कृष्णमूत्रज्वर, क्लोरोफार्म, गजकर्णे गंडमाळा, गर्भधारण, गर्भविज्ञान, गलग्रंथिदाह, गळू, गात्रसंकोचन, गात्रैपघात, गाल्गुंड गुडघेमोडाचा ताप (डेंग्यू), गुल्म, गोवर, ग्रंथिरोग, चरक, चामखीळ, जखमा, जघशूल, जठरदाह, जठरव्रण, जडान्न विषबाधा, जतुजन्यरोग, जननेंद्रियाचे गुप्त रोग, जर उतरणें, जरा, जलमस्तिष्क, जलसंत्रास, जलोदर, जलोपचार, ज्वर, डांग्या खोकला, ताल्वग्र रोग, तुवड्या लावणें, तोतरें बोलणें, त्रिदोष, त्वक्स्फोट अगर शोफ (फेड), त्वग्रुक्षतारोग, त्वग्रोग, थायरॉइडपिंडवृद्धिरोग, थॅयरॉइड संकोचनरोग, दंतवैद्यक, दमा, दूषित रक्तावस्था, दाह, देवी, धनुर्वात, धन्वंतरी, धमन्या, धावरें, नाकाचे रोग, नाडीव्रणरोग, नारू, नासापुटपार्श्वभपी, निद्रापस्मार, नीलरक्तपीत, नेत्ररोग, पथ्यापथ्यविचार परिक्रमणकपवायु, पशुवैद्यक, पांडुरोग, पादांगुलीक्षत, पादांगुष्ठवातरोग, पानावभ्रम, पीतज्वर, पेटक, पेप्सीन, पेरें, पोटशूल, प्रदररोग, प्रसूतिविज्ञान, प्रोस्टेट पिंडाचा व्याधी, प्लेग, फुप्फुसदाह, फुफ्फुसविस्तृति, फुप्फुसावरणदाह, बद्धकोष्ठता, बस्ता, बालकपन तरोग, बेरा, भगंदर, मज्जातंतुदाह, मज्जातंतुशूल, मज्जादौर्बल्य, मधुमेह, मधुरा, मनादौर्बल्य, मस्तिष्कावरणदाह, महामारी, मूतखडा, मूत्रपिंडदाह, मूत्राशय व प्रास्टेटपिंडाचे रोग, मूत्रावरोध, मूर्च्छा, मूळव्याध, मेदोरोग, रक्तपित्तरोग, रसवैद्यक, रोगनिदान, वक्रपाद, वक्षनिदान, वाचाभंग, वात, वायूचे रोग, विषें व विषबाधा, शरीरसंवर्धन, शस्त्रवैद्यक, शारीर व इंद्रियविज्ञानशास्त्र, शारीरोत्रगृहकसंघ, शिर शोणितमूर्च्छा, शिलाजित, शुश्रूषा, श्लीपद रोग, श्वासनलिकादाह, संग्रहणी, संधिवातरोग, सान्निपातज्वर, सुश्रुत, सूतिकाज्वर, स्पज, क्षयरोग.

चरित्रें—अबदुलमालिक, आबानापिट्रो. अभिनवगुप्ताचार्य, आबास अही, इब्न तुफैल, कॅव्हिवेर, चेसेल्ड, त्र्यंबकराज, नागार्जुन, मदनपाल, वाग्भट, सुश्रुत.

व्याकरण—अगस्त्य, जैनेंद्र व्याकरण.

व्युत्पत्तिशास्त्र—अर्थनिश्चय पद्धा.

चरित्रें—केअर्नस, कौटिल्य, मार्क्स होम्ज.

शासनशास्त्र—अजाहुतसदेशमुख, अठरा कारखाने, अबकारीखातें, अमात्य, अमीन, अराजकता, अलुतीबलुती, अष्टाधिकार, अष्टप्रधान, असहकारिता, कर, कुलकर्णी, कोठी, कोतवाल, गणसत्ताक राज्यपद्धति, पेन्शन, पोस्ट, प्राव्हीकौन्सिल, प्रिव्हीकौन्सिल व कॅबिनेट, फडणवीस, बजेट, बलुतेदार, मातृकन्यापरंपरा, मानवशास्त्र, मिरासदार, मुल्ला, शासनशास्त्र, सुरापान हुडणावळ

संगीतशास्त्र—नृत्य, राग व ताल, वाद्यें, वृन्दसंगीत संगीतशास्त्र.

समाजशास्त्र—अधर्मसंतति, अनुनय, अन्न, अन्नसत्र, अस्पृश्यता, आडनांव, आत्महत्या, आनुवंशिकता, उचले व भामटे, ऋषिपंचमी कामगारहितसंवर्धकसभा, कामशास्त्र, कुटुंब, कुल, कौल, खोत, खानेसुमारी, गुलामगिरी, गोंदणें, चुंबन, चैन, जातकर्म, जातिभेद, जारकर्म, जुगार, नागरिक, प्रेम, बोल्शेविझम मजूर, मुरळा, यूथावस्था, विवाह, वेश्याव्यवसाय, व्यायाम, संघसत्तावाद, समाजशास्त्र, समाजसत्तावाद.

चरित्रें—ओवेन रॉबर्ट, किड बेंजामिन, प्रूदाँ, फोरियर, बेंथाम, मार्क्स, सेंट सायमन

संसारमंडनशास्त्र—अबदागिरा, अभिषेक, अर्धनारीश्वर, अलंकार, अश्रुपात्रें, अष्टगंध, अष्टमंगल, आखाडे, आगगाडा, आगपेटी, आगबोट, आट्यापाट्या, आतिथ्य, आंधळीकोशिंबिर, आरसा, आसन, अंगठी, अंगरखा, कमल, कर्णभूषणें, कलगीतुरा, कसाईखाना, कळसूत्री बाहुल्या, घाट, सौंदर्यशास्त्र.

साहित्यशास्त्र—नवरस, नाटकगृहें, नाट्यशास्त्र, नायिका व नायक, वृत्तें (छंद शास्त्रीय), साहित्यशास्त्र.

चरित्रें—नाटककर

सृष्टिशास्त्र—अष्टधातु

चरित्रें—ओकेन लॉरेन्झ.

स्थापत्यशास्त्र—ओव्या, कामिआर्ड, कालवे, स्थापत्यशास्त्र.

महाराष्ट्रीयं ज्ञानकोश

अकारविल्हेवार सूची

अगीसी महंमदखान—क १९९. अंगीर जति—अं २२. —अंगुआपे—अ ४२२. अंगुत्तरनिकायाचे पोटविभाग— वि. ४, पृ. २०४. अगुम्काइम्—वि. ३, पृ. ३४.

—वि. पृ. ४. अगोवेर्डि रांजा—वि. १, पृ. १२१; अ १६; अग्न्यंधकार—का ३०२. —अग्नायी—वि. ३, पृ. २४६, ३२९; अग्नि—अग्निरोहण. —वि. २, पृ. १९७. अग्निकुंड—द ९४. अग्निगृह—अ ६४. अग्निचिति—वि. १६, पृ. ९५, ९७. अग्नि- देवता—वि. १, पृ. ३२९, वि. २, पृ. २४१, २४९, २४३, २९६, २९६, ३०७, वि. ३, पृ. १६०-२, —वि. ४, पृ. १२८, वि. ६, पृ. १४९; अ. ३६, ८७, २, अग्निप्रवेश—वि. ४, पृ. ३२८. अग्निप्रक्षालक—अ ८८. अग्निभू—क ४०७. अग्निभूका- श्यप—वि. ३, पृ. ७३७, वि. ५, पृ. १९८. अग्निमंथ झाड—व ५१. अग्निमंदिरें—पारशांची—२ ९१-९३.

●अग्निमांद्य—अ ५२; व २९७. ●अग्निमापक—अ ३६. ●अग्निमित्र—वि. ४, पृ. ३५१. अ ५६, म ३६. अग्निमृत्तिका—ख ९. अग्नि (रासायनिक)—आ ३२. अग्नि लोक—ग ३६. अग्निवंश—त ९५. अग्नि विसर्प—इ ३१४. ●अग्निवेश्य—अ ५६. अग्नि शिर्षांक—क ६४. अग्निविर—अ ५६. अग्निसिद्धांत—क ३८९. अग्नि- स्वामिन्—क ८३९४. अग्निहृया—वि. ३, पृ. ९७.

अडनकोन-न २५१; अडॅमफॅम्कॉक (मॉक्वॉ)—आ २७३. अडॅम-वाराणिरें पूल—न २६१; र. १००, प. १९५. अडॅम्स—स ९४; प्रो. वि. ५, पृ. २५७. अॅडम्सन—प २९१; अडॅम्सन मेजर—उ २९०. अडॅमंदि ऑस-फोरेइस—ग २९५. अडॅमसिजविक—वि. ५, पृ. ५८६; ॲडॅमाइस्मिथ—ग्रंथकार—संप्रदाय—अ ४९७; इ ४७; स ५६६ १०२, १०९, १२८; ॲडमिरल मर—ग. ३८२. —ॲडमिरल फ्लॅग—आ २४५; ॲडमिरल शेगिल्डी—ई ६७. ॲडमिरल हॉर्स रॅन्क—ह ४; ॲड-मिरॅल्टी कोर्ट—आ २४९.

ॲडमिरॅल्टी ग्रंथसंग्रह—च २३१; ॲडमिरॅल्टी प्राईज-कोर्ट—आ २४७. ॲडमिरॅल्टी बेटे—अ ७२; ॲडमिरॅल्टी कोर्ट—आ २४९; अडरनाफ—ओ ८०. ॲडलकोन—ग १८७; ॲडलम—अ ८८; ॲडलर

अ ९१; अडेअर (विचरण)—अ ९३; ॲडेडॉर्ग—पॉटर्ससी—ग ६६१; अडेरॉव—फ ५१; अडे—वि, ५, पृ. ११८;

ॲडोनीस—अ ९१; अडोल्फ प्रमेन—ई २७; अडोल्फ—(ऑश्यू—ग्रंथकार—क १७०; अडोवा—इटाली राजधानी—शहर—अ ९६; अडघार—प ८४; अड्डयाळ (खेडें)—अ ९३; ॲड्रमेन—वि. ४, पृ. ११९; ॲड्रावेंदर—अ ९३. —अड्रानोसलोरें—स १२५; ॲड्रार (आफ्रिका) अ ९४; अड्रोल फ्रेंड घेटा—च ६६; ॲड्रासिअपुलियस—मुसदा—अ ६५; ॲड्रिअना (अमेरिका)—अ ९४.

ॲड्रिअन डीगर्लैच कॅप्टन—द ६६; ॲड्रिअस फॅलन्होस ग २९९; ऑड्रिआ (गांव)—अ ९४;

ऑड्रिॲटिक समुद्र—वि. ४, पृ. ३४०, ३४३, अ ९४.

ऑड्रिआनापल प्रांत शहर—वि. ४, पृ. ३४७, ३५०,

६

आददआपल्‌इदिन–वि ३, उ. ४५. आददसुमउघुर–वि. ३, उ. ३५. ऑद नोबुनागा–वि. ४, पृ. ४८३. आदम–वि. ४, पृ. ३५–३६. ●आदमखान–आ १०५. आदमाचा राजा–ट ९२. आदर (आजर–पार्शी दिवस)–वि. ५, पृ. १२१. आदरंग (बीनकार)–वि. ५, पृ. १८५. आदरबादमार सपद प्रधान–ज्ञ ३० आदर्श–वि. ३, पृ. ३६१; वि. ४, पृ २२. आदरुनायर–न २३०. आदवाणी (अदानी) सुभेदार–औ १ आदवाणी होन–न१८६.

आदा–आलें (हिं. नांव)–आ ३०५ आदान–क १५२. आदापा–आ १०६. ●आदाम–(नांव, शिखर)–वि. ४, पृ २७१, अ २३६; आ १०५–०६; स १८५. ●आदामाईट–आ १०७. आदार–वि. ३, पृ. २३४. आदारंग गायक–र ११. आंदाळ–आ ३८८. आदिकर्मप्रदीप क्रियातंत्र ग्रंथ–वि. ४, पृ २४२. आदिकारण–अ ६९८ आदिखोंड–ख १२४. आदिगौड–ग २४८ ●आदिमय–आ १०७–०८, न ३००, श ८८. आदिच्यबुद्धम–वि. ४, पृ. १४३. आदितत्त्व–वि. २, पृ १६७

आदितारका–ज ३७९.●आदितियाना(खेडें)–आ १११. आदितेयम् देवता–वि. २, पृ २४६ आदित्य–वि. २, पृ २४६, ३१४, वि. ४, पृ. ११५; वि. ५, पृ १७०. –ग्रहप्रचार–वि २, पृ ९९ –ग्रहस्थाली–वि. २, पृ. ८७ –ग्रहाचा याग–वि २, पृ. १०२, ४०१. –दास–व १८९ –(पहिला, दुसरा)–च २०८–०९, २१६.–नामें (रुद्र)–वि. ३, पृ १५५. –पाण्ड्य–क ७२३. –पुरुषाचें सर्वात्मकत्व–वि. २, पृ. ११३. –प्रतापसिद्धांत–वि. ५, पृ. ३१३. –राजे–वि. ४, पृ. ३३४. –रुद्रवसू–वि. २, पृ. ३४५. –वर्मन् राजा–वि १, पृ. २२१. –वर्मा–वि. १, पृ. ३५३, क ३१, ४२; च २१६. –शक्ति–स २२३. –सघ–वि. २, पृ. ३४५, अ ६८५. –सेन राजा–वि. ४, पृ. ३२५; ग १६५; न ११८.

आदिल्या इष्टकोपधान–वि. २, पृ. ९६. –देवता–वि. २, पृ २४६, ३४५ आदिन (मशाद)–व २०२. आदिनाथ–क ३१३, त १०८, ज्ञ ४. –कापालिक–त १०. ●आदिनारायण–आ १११. –पप–क २९७. –पर्वातील गोविन्दाचें वर्णन–विभाग ४, पृ. १२५. ●आदिपुराण–आ १११, ज ३३१.

–ब्रह्मप्रवृत्त–वि. ९, पृ. २८७. –बिंदु–व १४०. –ब्राह्मसमाज–क ६९०, ब १९९ ●आदिबुद्ध–आ ११६–२१. आदिमपादकूर्च शिरोस्थी–प ९२.

●आदिमसंध (प्रोटोझोआ)–आ १२१–२८. आदिमूळ–ष ४५. आदियार–च २१३. आंदिर देश–छ ९. आदि राजा–अ ६७४. आदि रेषा–व १४४. आदिलखान–स २०८. आदिल्शाहा (दुसरा)–वि. ४, पृ. ४३१. ४३३; ग ५११; औ २२; क ६४५; ब ६४. ●आदिलशाही–वि. ४, पृ. ४३८; आ १२९–३०. आदिवराह–व १०९. –द्रम्म–द ७४. आदिवश–स ४६. आदिवातनलिकाधर–स ४२. आदिशक–वि. १, पृ. २०७, २०९.

●आदिम आबाशा–वि. १, पृ. १७२; आ १४१. आदि समाज–क ६९०. आदिसूर राजा–क ४५. आदि हिंदु–ब ६५१. आंदु–(गु नांव)–आलें–आ ३०५. ●आंदोलनलेखक (ऑसिलोग्राफ)–आ ४१. –स्थिर (तारकांचे)–वि. ५, पृ. २७८. –प्रकार–ध ९४. आंदोलपाली (फळ)–व ८३. आद्यकालीन खिस्ती संप्रदायप्रसारक–वि. ४, पृ. २८४. –वनस्पतीविषयक ज्ञान–वि. ९, पृ. २८. –वैद्यकीय ज्ञान–वि. ९, पृ. २८.

आद्य गौड–क ९३१. –जतु–क ६१५; प २६१, २६४. –जावा (सुमात्रा)–स १९९. –देवत (राम देपीर)–क २५०. –प्राकृतिक कला–क १६२. –मराठी नाटकें–न १५२. –मानवज्ञान–शास्त्रीय तत्त्वें–वि. ९, पृ. २९. –रग–स २८. –शंकराचार्य–क ४५२. –सस्तन प्राणी–स ११६, २३०. –संप्रदाय–वि. ४, पृ. २८७ आर्गोत्रगुहा–श ९२. ●आद्याक्षरसंयोग–आ १४१. आद्रिस्ताइ–वि. ४, पृ. ६८.

आंध जात–वि. १, पृ. ४७७. आधवण–म ८३. आधवनीय डेरा–वि. २, पृ. १२९. आधळा(जन्म)–व १७८. ●आंधळी कोशिंबीर (लपंडाव)–आ १४२, ख ११३. आंधळ्याकरितां संस्था–अ ९३, –लोकांच्या मनाची स्थिति–अ ८९. –शिक्षण व सुश्रुषा–अ ९१. आधानोपयुक्त मंत्र–वि. २, पृ. १०१. आधार (सुचनिपातांतील)–वि. ४, पृ. २१४. आधारपुष्प–व ६१. आधारभित्ती–स १९१.

इ

ऋ

ओ

अं

क

●कोरूना-क ७७९. ●कोरेगांव (खेडें)-क ७८०. ●कोरेगाव (तालुका)-क ७८०. कोरेन्टान-ग १०८. कोरे रुपये-न १८७. कोरेया झाड-क ५२७. कोरोनी-ग २१०. कोरोलिंगियन घराणें-वि. ४, पृ. ३५१,४१८. कोरोसेक पुढारी-ज २९४. ●कोर्कु (जात)-वि. १, पृ. ४५०, क ७८०. ●कोर्ट-क ७८१; ध २२, फ २३. -बहिष्कार-वि. १, पृ. ४१२; थ ६३०. ●कोर्ट-गॉंव-क ७८१. -होप-इ २९. कोर्टिस-वि. ४, पृ. ४६६ कोर्टेंग फडेन्सर-य १५. कोर्टेक्ष-म ४३. कोर्टेन-इ ५१. कोर्डा-व २१. ●कोर्डो-फान-क ७८१. कोर्नाट-स ४७९. कोर्नाट-स ८८. कोर्पस-रा ४६३. कोर्बेर डॉ. व्हान-आ ३६५, ३६७. कोर्वो (गांव व तहशील)-व ११६. कोर्वे-क ७११. ●कोर्वेई-क ७८१ कोर्सिकन-य ५९. ●कोन्हा-क ७८६.

●कोल(जात)-वि. १, पृ. १६१, १६३, ४७७, अं ८४, क ७८६, ७९१; द ३३; म १९२; स १७९ -नदी-र २७१. -भाषा-वि. १, पृ १६०-६२; म १६४.-राज -क ७८६. कोलक-य १५ ●कोल कई-क ७८७. कोलगॅस-ड २० ●कोलगांग-क ७८७. ●कोलघा-क ७८७. कोलचॅक-न २७१. कोलचिरी-ल २. ●कोलचिस-क ७८७. ●कोलचेस्टर-क ७८७. कोलजम-क ८२९. कोलझन-स १९२. कोलटार कलर्स-र ४, ६. कोलनपाका-व १५३. ●कोलब, चार्लस आगस्टिन-क ७८८; च १८८. -पत्तन-विभाग ९, पृ. ११४. कोलबर्ट-व २९२. कोलबर्ट-वि. ५, पृ. ५१८.

●कोलबस(खिस्तोफर)-वि. ४, पृ. १, ४९८, ४६५, ४७०, ५०९; क ७८८, ८४१; ग २९७, ३०७. ●कोलंबस शहर-क ७८९. कोलंबियन-म १६६. ●कोलंबिया (नदी)-क २८०, ७८९, न ४११. कोलंबु-क ७९३. ●कोलंबेर-क ७९३. ●कोलंबो-फ ७९३. ●कोलंबुक-वि. १, पृ. २९९, ३०१, ३०३, ३०४; वि. २, पृ. ३५०; वि. ५, पृ. १४२, १४५, ३०२; क ७९३; न ४४; व १०९. ●कोलम-क ७९४. कोलरी-म १६४. कोलबेम-ज ११२. कोल्हर जोसेफ-अ ४४१.

कोला-क ८०३; स ७२. कोलॅइड्स-त ३०९. ●कोलाचल-क ७९४. कोलाची-क ५१३. कोलाड रोहे-वि. १, पृ ४६३. कोलामी भाषा-क ७९४; द १८६. ●कोलायन-क ७९४. कोलार(तत्त्वज्ञानाचा पुरस्कर्ता)-फ ५१. कोलार जिल्हा-क ७९५, ७९६, ग २. -डिस्ट्रिक्ट रेल्वे-भा २९. ●कोलार सरोवर-क ७९७. कोलिकर-वि. ५, पृ. ६१६. ●कोलिकर, रुडोल्फ आलबर्ट व्हॉन-क ७९७. कोलिगोर-भौ ५. कोलिन एच्. जे. व्हॉन-ज १९६. कोलिन्स-इ २४. कोलिय (वंश)-वि. १, पृ. ३०५. कोलियन-वि. ४, पृ. १७४. कोलिमुरा किडे-र १२४. कोलुब्राईडी-उ ७३. कोलुमद-ज ३६१. कोले (संशोधक)-श १७. -सरोवर-इ २. -गांव-क ५९२. कोलेओप्टेरा-क ५११.

●कोलेगल-क ७९९. कोलेंझो-न १९३. कोलेन्टेराटा-श ११५. कोलेपेर्ली-क ६६१. कोलेमाना ईट-ख ४९ कोलेर-श २८०. ●कोलेरिज सॅम्युअल टेलर-इ २७, क ७९९. कोलेरियन (लोक)-वि. १, पृ. ८१, १६२, ३९२. कोलेरू (कोलर)-वि. ४, पृ. ३२१. ●कोलेरून-क ८००. -नदी-त १०९. कोलो टाइप-म १६९. ●कोलोन-क ८००; च १३२; न १८९; प २३. -चर्च-श १९१. कोलोनिआ हेल्व्हिआ गेसिना पर्दिनंक्स-र १४४. कोलोन्टाज-प २१०. ●कोलोफोन-क ८००. कोलोंबीर कागद-क २२३. कोलोम-क ६१५.

●कोलोरॅडो-क ८०१. -पक्ष-य ९८. कोलोसिअम आखाडा-श १८९. कोलोसिआ अर्जेंटिआ-क ५६२. -ॲरिस्टट-क ५२२. कोल्टसॉन्ह-र ३१. कोल्टा-इ २. कोल्डिक वास्तुकला-श १९१. कोल्डिंग-वि. ५, पृ. ५४०. कोल्मनहीयर-आ ३६९. कोल्बी कर्नल-भ ८१. कोल्याक-र २९. कोल्ह(देश)-छ ५. ●कोल्लगड-क ८०१. कोल्लन (लोहार)-क ७४. कोल्लम (शहर)-क ८५१. कोल्लमआंडु (पश्चिमेकडील वर्ष)-वि. ५, पृ. ११४. ●कोल्लम (कोलंब)शक-वि. ५, पृ. ११४; क ८०१. कोल्लापुरम्-क ८०९ कोल्लोप्पाकोई-च २१०. कोल्लेगाल गाव-क ७०२.

●कोल्हेमलई-क ८०१. कोल्हटकर, अच्युतराव-वि. १, पृ. ३६६. -कवि-क ४४६. ●कोल्हटकर, भाऊराव-क ८०१; न १५४, म ६७. -महादेवशास्त्री-त ३२. -रामजी नारायण-क ७४५. कोल्हटार्णा-क ८०३. ●कोल्हा-क ८०२; स १२१. ●कोल्हाटी-क ८०३. ●कोल्हाण-क ८०४.

•गिरज-ग १२०. * गिरस जोगिआ गिलियर्ड-वि. ५, पृ. ५६१; ए २७; ग १२०. गिराना-वि. १, पृ. २१९, २१७. गियासुद्दीन तुघलक-ज २६७. गियोव्हॅनी ऑल्फान्सो बोरेली-वि. ५, पृ. ६०५. गिर-अ १२०. गिरगांव-फ २२२. गिरजबाख्य-रि. ३, पृ. ४४५. गिरडगांव-द ६२. गिरणा-प ६४. गिरण्या-क ३१३. गिरधर बहादूर-इ १९४; न २७५. गिरनागर-ग १३७. •गिरनार-क २४९, ग १२०, १३५.-उज्जयन्तादि-व १४९; च ७५; ज २९७.-लेख-घ १. गिरनारा-च १९७. गिरनारी अ-५९८. गिरबुटी-अ ३७. गिरबोआ-ए २०. गिरमार्जा-ग १२२. गिरवा-ग २०८ गिरवारसिंग-ज २०४. गिरसंदेशप-वि. १, पृ. १३६. •गिरसप्पा-ग १२१. •गिरसप्पा धबधबा-ग १२१. गिरा ऋषि-अ २३. •गिरार्डेट-क ७९०. गिरालेस-प २०२. गिरिका-उ ५४.-कल्याण नाटक-न १३४. गिरिजात्मक-अ ६१९. गिरिदिह शहर-ह ६९. गिरिधरभाई (कवि)- ग १४९, १५६; ब २१. •गिरधर राजा-बहादुर-ग १२१, ब ७४; द २१. •गिरिधर रामदासी-ग १२२.- लालकोठारी-ग १५८. गिरिधारी-न १३१. गिरिधी (कोळसा)-क ८२५, ८२६. गिरिनगर वि. ४, पृ. २१; क ४१; ग १३५. गिरिव्रज-वि. ४, पृ. १७८.

*गिरिया-ग १२२. •गिरि(री)व्रज-वि. ४, पृ. २०, १६५, १७०, १७१; अ ३५४; ग १२२, ज १३०, र ७४. -राजगृह-क ६६९. गिरिशर्मा काण्टेविद्धि-रि. ५, पृ. १६८. •गिरिष्क खेडें-ग १२३. गिरिसिंदूररस-र ३३. गिरी-वि. ३, पृ. २२०, ग २४५. •गिरीदिह-ग १२३. गिरीशचंद्र घोस-ब २१ (स्क). गिरेबाज-प ३४. गिरोड-ब १७१. गिरोन डीओरेझो-इ ९३. गिर्गो- ई १९. गिलख्याइस्ट-ळ ११. गिलगामेश-म ७३. •गिलगांव-ग १२३; प १८६. गिलचे-अ ३३०.

•गिलजित-क ४५५, ग १२३-१२४; च १३३. -नदी-ग १२३. गिलन-इ १९४. गिलबर्ट-वि. ५, पृ. ५२५, ख २३. -मरे-इ २०.-व्हाइट-वि. ५, पृ. ३६. -सर हफ्रे-वि. ४, पृ. ४६७. •गिलबर्ड विल्यम-ग १२४. गिलदाहा-वि. ४, पृ ४१. गिलस- व २८२. गिलसाचेरू-प. २०२. गिलाबा-च १२६; स २९७. गिलिऑमी-वि. ४, पृ. ७. गिलिट-ग १२३. गिलीस मेजर-वि. ५, पृ. ४४५. गिलेय-ग १९८. गिल्ट-वि. १, पृ. २५६; उ १८, ६४; घ २९०; स ६६, ६८.-टाल-च १३२. गिल्टीन-स २१३. गिल्बर्ट कॅनॉन-इ २०. -टायसन-अ ५५३. गिवेल ई.-ज१५७. गिश्वन-वि. ३, ट. ३१. गिसकार्ड रॉबर्ट-इ ७९. गिसिआर्डिनी(इटली)- इ ९५ गिसिंग जॉर्ज-इ २९. गिसेल्बर्ट-ओ ८. गिस्रो-फ ४०२. गीओटो-च १११. गीझ (भाषा)-द ११३. • गीझो-ग १२४.-राजा-ड ९. गीट-स ४८२. गीडो फॅन्ड्लकॅर्टी-इ ९३. गीत-क १९३; न ९२; र ६६; स २२;-गोविंद-वि. ५, पृ. १८२; फ ४४२; ज ११८; च १९१. -दिगंबर नाटक-न १३२. •गीता-वि. ४, पृ. १२०, ग १२६, १२९, १३०. -भाष्य ग्रंथ-श २.-सांख्य व योग (उपनिषद)-वि. ४, पृ. १२०. गीताई (बायाचा भेद)-व १३८. गीतिवृत्त-वि. ५, पृ. १४५. गीर्त-वि. ४, पृ. १२१; क ४३८. गीतोपयोगी नाद-स ११६. गीनगीना भासे-स ५५. गीनिबर्म-क ६२०. गीबर (रसायनशास्त्रातील शोध)-वि. ५, पृ २७९, ४७०. गीमोदला डुरा (नाटककार)-फ ५२. गीर (अगर सोरटी)-ग ७६, ८१. गीरमथा-स ३६. गीर्वाणविषयक-स १७२. गीर्वाणेंद्र-न १४२. गुइझोटिया (अबिसिनिका)-ख १०४.

•गुइमे (फ्रेंच गृहस्थ)-ग १३१. गुइयोमद पॅलेर्म (काव्य)-फ ४७. गुईडोरेनी-क १५९. गुकल-ग १३१. गुगनी-वि. ४, पृ. १४. गुगलदेव-अ ५२९. गुगाळ ढांबर-ड २०. गुगा टोळी-ल ३४. गुगीची औषधें-वि. ५, पृ. २८२. गुगु-वि. ३, पृ. ७३. गुगुनू (राजपुरुष)-वि. ३, उ. ३३. गुंगू देवता-वि. २, पृ. २४७. •गुगेरा तहसील-ग १३१. गुग्गुल-वि. ३, पृ. ३५९. •गुग्गु(गु)ळाचें झाड-ग १३१; ध ३५. गुच्छ-व ६४, २४९. गुज (राजा)-न ३६७.

•गुज-ग १३१, न १७२. •गुजर(कुणबी)-अ ६८१, क ४५८, ५३५, ५३७, ५४१, ५४२; ग १३१, १३२, र ७६; ल ३४; स १७७, १९३, ४७१.-अहीर-अ ६८१. -फत्तेजी-स ६२.-खंडेराव-ख १७. -प्रतापराव(सेनापति)-ख १७, ज ३१२;३१४.

गोतमा (मल्हारराव होळकराची स्त्री)-म ६६. गोतमीपुत्र-द ३६. गोतवरी नदी-वि. ४, पृ. ४६०. गोतिवाळ (जात)-ब १९७. गोत्सुची बादशाहा-ज ६७. * गोत्रें-वि. ३, पृ. ११८, ३५५, ३६८, ४७७, ४९१-९४, ४९८, ५००; वि. ४, पृ. ३९०;५००,५०५; अ १०; ग २१५, २१७-१८; ज ३५४; ब १९६. -जेन्टे-र १४४.-तिबेट-वि. १, पृ. २३९.

•गोथा (जर्मनी-वेधशाळा)-ग २१९; ब २७८. गोथे-वि. ५, पृ. ४१६. •गोंद-ग २१९, २२०; क ७४; च ५३. गोंदड आखाडा-अ ८६. गोंदणें-ग २२०. गोंदमचरित्र-वि. ४, पृ. १५२. गोदर (बदर)-म ६७. गोदापरिणय नाटक-न १३३.-मासा (जात)-य १५३. गोदान-वि. ३, पृ. ३३९; प १२२.-वृत्त-सस्कार-स ११४. •गोदावरी जिल्हा-वि. ४, पृ. ३२१; अ ३३२, ग २२०. • गोदावरी नदी-वि. ४, पृ. १७८, १८८, २४७, २५२, ३२१, ३३२; ए ४६; क ६४२; ग २२१; च ३०, ५०; त २१५, ब ११७; श ६९, ह ५१९. गोदाहदो नदी-ग ७. •गोंदिया (खाडी व शहर)-ग २२२; ज २१०. गोदी (डॉक)-ड १०. गोदुबाई-म १६३; र १०.

गोंदेघाट-वि, १, पृ. ४६२. गोदेहू-ब १०५. •गोदा पोट-विभाग-ग २२२. गोवाची स्थापना-य १९७. गोध-वि. ४, पृ. २०. गोधरा-घ ९. • गोंधळी जात-ग २२२, न १५२. गोंधळेश्वरी (पोटभेद) ब ९१. गोवा (राजधानी शहर)-वि. ३, पृ. २५०, ४२४; वि. ५, पृ १७०; क ७६८. गोधूम-वि. ३, पृ. २९४. • गोध्रा तालुका, शहर-ग २२३. गोध्रा-लुनवाडा रेल्वे-आ २९. गोनपथ (के.)-वि. ४, पृ. २४१. गोनद्द-वि. ४, पृ. १८४. गोनर्द-वि. ४, पृ. २१ -राजा-क ४६५. गोनदियें-वि. ५, पृ. १४४, १९६, क ३७४.-नश-वि. ४, पृ. ३२९. गोनसाल्वेझ-आ ६९. गोनामे-वि. ३, पृ. २३८. गोनोरेस(प्रधान)-ग २८२, २८४. गोनिआमिटर-भ ८०. गोनू-ग २. गोनेसियर मेसर्स-वि. ५, पृ. ३६२. गोन्झाल्हो-अ ४९५. गोन्द्वायी (स्त्री)-क २६४. • गोप-वि. ४, पृ. २०, ११६, २४९; ग २२३-२४.

गोपकपट्टन-क २९. गोपथ नदी-क ७७८. •गोपथ ब्राह्मण-वि. ४, पृ. १७०, अ १२९; ग २२९. गोपन -अ १२९. गोपउगणी (जात)-क ८०३. गोपलीलार्णव-न १४२. गोपवन-वि. ३, पृ. ४८३. गोप (कन्या)-वि. ४, पृ. १३८. गोपाल-वि. ४, पृ. १३८.-अभीर लोक-वि. ४, पृ. १२५.-आर्यक -न १११.-कक्ष-वि. ४, पृ. २०.-किंवा गोला-ग ६७.-कृष्ण-वि. ४, पृ. १२४-१२५; थ १५; व २५६.-केलि चंद्रिका नाटक-क ४४२; न १३०, १३१.-टीवा-वि. ५, पृ. ३११. -देव-आ ३५२.--नायक-र ६०.-पडीत-म ७८. -भट्ट-न १३०; ब २१.-राज-वि. ४, पृ. ३३१; उ ३८-३९. -राय-न १४२. -लाल-स २९ -वृतिसमाज-ग १८०. -शरण नारायणसिंग (महाराजकुमार)-त १४५.-सरण-ब ११९. -सरदार-प १०६.-सिंह राजा-क ९५.-स्वामी बेट-न ९. • गोपाळ (ळ) गज-ग २२५; द ९१.

•गोपाल (ळ) पूर-ग ९, २५; त ३९. गोपालात्मज विश्वनाथ द्रेस्झ, संगमेश्वरकर-विभाग ५, पृ. ३१६. गोपाळ कृष्णराव उर्फ नानासाहेब-औ ८. -गंगाधर-अ १६१; न १२६; म १५०. -गड-अ ४८. -गणेशपताचा मुलगा-ज ८४.-गुजराथी-ग २२४.-दास-क ९३.-दासजी बरैया-ज २४७.-दुसरा-प १०६.-नाईक-वि. ५, पृ. १८३.-बुवा-त ३२; ब १००.-बोध-क ५३०. -भेग (जात)-आ १८६. -पाडवरकी-अ ६३. गोपाळराय-प ४०. गोपाळराव-ग १०८, म १५०. -गणेश-अ ७४, -दत्तक-ख १७, १०८. -पटवर्धन-ऐ ३, न २०३.-भाऊ-आ ८५; स १९. -भुस्कुटे-अ ३५१.-रामचद्र आप्पाचा मुलगा-ज ८५.-शास्त्री-र ९७. -शिंद्याचा सरदार-अ ६७२. गोपाळसिंग-ज २०४; झ ८. गोपाळाश्रम गजानन-ग २४६. •गोपिकाबाई-क ४५०; ग २०५, २२५, २३६; घ २२, ध ५, ब १०१; र ११०, २४९, स ४०.

• गोपिचेट्टिपालैयम-ग २२६. गोपिनाथ-वि. ५, पृ. २०९.-कविभूषण-उ १८.-शाहीर-प २१८. गोपिराज उर्फ हरीराज-म ७९. गोपी (हिंदी व्यापारी)-स २०१. •गोपी(पि)चंद-ग २२६; म १९६. गोपीचंदन (नाटक)-न १३०.

ज्वलन (कंबश्चन) उ ९९, प २२६.-तत्व-वि. २, पृ. ४७०, ४७४; म १८७, र ३४. •ज्वाग, पदुआ (अनार्य जात)-ज ३९२. ज्वान (जुआन) डिआझ डिसोलिस-य ५७.-मॅन्युअल-स ४६४. •ज्वारी (ज्वार)-फ ६३७; च २७, ५३, ज २३२, ३९३; द ९; ध ५२; प १२४; र ११०; व १८४.- वरील काजळी-फ ६३९.-वादूक-द १०९, ११०. ज्वालानामें (अॅवेस्ता)-वि. २, पृ. १८२. ज्वाला प्रसाद-न २१६.

•ज्वालामुखी (प्राचीन क्षेत्र)-वि. ४, पृ. ९९; च १४७; ज ३९३, ३९६, ३९९, ४१०.-टेकडी-च १९५. •ज्वालामुखी पर्वत-च १७, ज ३९९, ४०८, ४०९.-(टाचानत)-ब ४७.-बॉंब-ज ३९९.-स्फोट वि. ५, पृ. ५८०; ज ४०१. -हावाईचा-ज ४०१. ज्वालापन-वि. ३, पृ ४४६; वि. ५, पृ. १६३. ज्वार्चील (लेखक)-फ ४८. ज्वाळा-ज ३९३. ज्वेन लोक-वि. ४, पृ. २५६. -ज्वेन-न १२२.

झ

•झ(अक्षरविकास)-झ १. झ ओतर-वि. ४, पृ. २७. झफड (नांव)-वि. ४, पृ. २५५. झकॅरिअस र्नर(लेखक)-ज १५४. झकारिआ -इ २२९. झकारी पोप (इटली)-इ ७५. झॅकुआल्या (अवशेष)-म ४४. झकेरिया कझिनी -ग १२. झक्झार्टीस-वि. ४, पृ. ४०. झकाखेल -अ २३६. झक्रोचा झरा (गंधक)-ग ६२. झगताईखान-म १०.

•झगरपूर जमीनदारी-झ १. झगळूळे पाशा (सय्यद) -ई ४२, क ६८४. झगाझिग (शहर)-ई १८. झगोरिया (प्रांत)-वि. ४, पृ. ३६४. झॅगोस्किन (कादंबरीकार)-र ३१. •झजर व (गाव, तहशील) -झ १. •झझरपूर (गांव)-झ १. झटका (डावपेंच) -व २९७. झॅटॉच्या जहागीऱ्या-ग ६२. झडप (डावपेंच)-व २९७.-खिडक्या-स ३५३. झडाखान -र १०७. झती (कवि)-त १३७. झत्झ नदी-क ७६८. झॅंथिपॅस-वि.४, पृ. २६१. झदावेस्ताची आवृत्ति (नागरीलिपींत ग्रंथ)-वि. १, पृ ३६९. झनार्डेली (मुख्य प्रधान)-इ ८८. झॅन्थस-वि ५, पृ ५८०. झॅन्स्कार (पर्वतश्रेणी)-क ४५६. झप ताल-र ६९. झंपताल-र ७१. झंपा(ताल)-र ६१, ६७.-झफर उद-दौला-ए ४६. झंबान (सरदार) -झ २९. झॅमोलिन(चित्रकार)-र ३१. झम्बु नाईक -झ ७, ८. झमखशरी टीका-फ ५७५. झगझमह उत्सव-ध ७१ झममुझम इदिन-वि. ३, उ. ३५. •झमानशहा-झ १; र १२; ल ५५. •झमानिया (गांव व तहशील)-झ १. झमामासुम (इराण राजा)-इ २१०. •झमनिदवार-झ २. झयुल्चु नदी-व १८७. झयेन(जात)-वि. १, पृ. १५२. झर(भात) -म २७ झरगर (जात)-वि. १, पृ. ३४९ *झरथुष्ट्र-वि. ४, पृ. २३-२७, ३७, ४०, २५७, आ ३२६; झ २.-कुल-झ २.-जन्मभूमी-वि ४, पृ. २८.-धर्म-वि. ४, पृ. २९, ४०; त ३३३.-ठिकाण -वि. ४, पृ. ४०. निर्णय-झ २.-लोक-वि. ४, पृ. २६.-संप्रदाय-वि. १, पृ. २९५; वि. ४, पृ. २८, ४०, ५६, ५८. झरथुष्ट्री गाथा-वि. ४, पृ. २९.-देवता-वि. ४, पृ. २६. झरथुष्ट्रोतेमो-वि. ४, पृ. २९. झरवर्ग (लोखंडाची खाण)-ट ५६. झरसीन (खेडें)-ज ३०३. झरापाप्रा (जमीनदारी)-अ ६७४. झरे(ऊन पाण्याचे-बेडन)-व १६०; म ६०. झर्द-सग (घाट)-क ८२०. झर्वन पंथ-वि. ४, पृ. ५७.

•झलिदा (तालुका)-झ २. •झलून तालुका-झ २. झलॅकोंदस्-ग २९९. झल्ल-क ११६. झप-वि २, पृ. २९३. झस्करा नदी-क ४५५. झहीर-उद्दौला-क १२३. *झाकाटेकस (शहर व संस्थान)-झ ३. झाकी-इ १९१. झाकीरखान झेंद-इ १९४. •झाग (जिल्हा, तहशील व शहर)-झ ४. झाज(वाद्य) -व १४५, १४७. झांजरजी-उ ६३.•झांजी(नदी) -झ ५. झांझ-क ७०७ •झाझमेर गाव-झ ५. •झांशी(जी)चार जगवार[नि. सा. आ]-वि. ४, पृ. ३७४, ४५४-४५६, आ १८०, द ८५ -बेट-झ ५.-शहर-झ६.झांटिपी(साक्रेटीसची स्त्री)-स१३४. झाड-ज ४०३ -अभिवृद्धि-व२२८,२६८.-कोल-वि ५, पृ. ३७४.-नोड-ज १६.-पिंवळें पडणें-प ११९,१२०.-वाघ-व १२७.-श्रू-स १२२. झाडवे (महार जात)-म ८३. झाडिया भेद-अ ६७९. झाडागरखडी (जहागीर व संस्थान)-ड १५, १६.

●टशी (तहशील व शहर)–ट १. टॅटलर (मासिक)–अ ९०; व २९२. टॅडमार (पॅलमाईरा) प ४३. टॅडी –ट ४७. टडोज (नीग्रो जात)–ग ११९. टणकपणा–प ४८. ●टन ब्रिजवेल्स (वरो)–ट १. टॅना (नदी)–आ १७३. टॅनार्ल्ड (प्रांत–)क ५७२. टॅनास (डॉन) नदी–वि. ४, पृ. २५४. टनिआ –अ ६८६. टॅनिकाम्ठ–आ २११. टॅनिस–ई १९. टनुकु (तालुका)–क ६६३. टॅपेट शाफ्ट–व २२४. टॅपोलिअन–अ ५९. टप्पा–र ६२. टप्पा-पा ठेका–र ७०. टॅफ्ट (अध्यक्ष)–स ९५, ९६. टबाकम् (तंबाखू)–त २१. टबो (जान)–अ ८४ टबोरा शहर–ट ७. टॅब्युलर बुककीपिंग–ज ८८. टॅम्पिको (बंदर)–म २००. टम्मू (राजा)ज ६१. टरकाफर्डा–क २१५; ख ५८; प १२५; म २४. टरको वि. ४, पृ. १९. टरनीप–प १२५; म २४. टरपिन–वि. ५, पृ. ४२१.

●टरपेल (टरपेनटाईन)–च १७८; ट १, त १९२; स ३१०.टरफल–र३८.टरबूज(कलिंगड)–क १७४, ख ५७, म २४. टरशिमरीला–भ ८३. टरागोना येथील बधारा–व १८९. टराडेलफ्युगो (द्वीपसमूह)–ट ४१. टरूसाटीस वि. ४, पृ. १७. टरेट यत्र–क २५८. टर्क होव्हेन (लेखक)–फ ६३. टर्किश (तुर्की)–वि. ५, पृ. ६८. –बाष्पस्नानपद्धति–ज १९४. टर्की–वि. ४, पृ. ४८९. –कोंबडी–क ७६७. –राष्ट्र–ग २७७. टॅर्गेनिव्ह (कादबरीकार) –र ३१.

●टर्गो, ॲन रॉबर्ट जॅक्स (फ्रेंच मुत्सद्दी)–अ ४५३, ट २, फ ४२; ल ४९. टर्या टॅकडी–प १. टर्टिआ –वि. ४, पृ. २६१. टर्टूलिअन (ग्रंथकार)–ल २६. टर्नप्लेट–क२५. टर्नर जे. एम्. (चित्रकार) –वि. १, पृ. ३२३, च १०६, ११२. –विल्यम–क १६०. –सर डब्ल्यू–ध ११. टर्नरचें बुद्धकाळाबद्दल मत–वि. ४, पृ. १५०. टर्निपझाय–ओ २६. *टर्नेट बेट–ट ३. टर्पिन–वि. ५, पृ. ४३९. टर्मिली–वि. ४. पृ. ९. टर्मिलियन लोक–ल ४५. टर्विलेरिया–क ६१६. टर्सेइरा (बेट)–अ ८१ टॅलमड –वि. ४, पृ. ८४. टलस हॉस्टिलिअस–अ ४९६. टॅलिरँड–क ६७८. टॅलो (चरबी)–ख ७१, च ३१. टवळी–क ६३९, प ११६. टॅव्हरनिअर–क ३९२; र १३८.

●टॅव्हर्नियर, जॉन बाप्टिस्टा (फ्रेंच जव्हेरी)–वि. ४, पृ. ४१७; ट ३, र १३५. टॅव्हर्स डॉ.–वि. ५, पृ. ४९१. टशून (ल्करी गव्हर्नर)–ग ९५. टसरचे कारखाने–र १३५. –किडे–र १३४, १३५. रेशीम–च १४७; म १७८. ●टॅसिटस कार्नेलिअस (रोमन इतिहासकार)–वि. ४, पृ. ८०, १०७, १०८, वि. ५, पृ. २७५; ट ४; ठ २५. –बादशहा–ई २७, ट ४. टसियुसाक (उ. वसाहत)–ग २६९. टसो (नाटककार, इटली)–इ ९५. टस्कन–अ २२४. टस्कनी–वि. ४, पृ. १७ टस्की –वि. ४, पृ. १७.

●टस्कुलम् शहर–ट ४. टसेगेटिअस वि. ४, पृ. १३. टॅसमन–वि. ४, पृ. ४७०, फ १३. टॅसमानिया (बेट) –वि. ४, पृ. ४५१, ४६९. –वसाहत–व २०२ –लोक–वि. ४,पृ.४६९. टस्सोरा (किडे)–र १३४. टहाळ (कोंवळा झाडपाला) खत–क ६२३. टाइट संग, बादशहा (चीन)–क ६२३. टाइथ संबधाचा कायदा–ओ ४. टाइमग्रॅपनेल–त १७८. टाइपॉची युक्ती–म १६५.टाईल स्कार्टिंग–स ३३०. टाउटनफील्ड–स २६. टाऊटो सी. एम्.–इ ३१. टाऊनमूट–प १०१. टाऊनशिप–प २१, २७. टाऊनशेंड–त १३१, म ७९. टाक (घराणें)–ज ३२३; ट १.

● टांक (तहशील)–ट ५. टाक तापविणें–न २८६. टाक (लोक)–क ४७७; ट १. ● टांकणखार (बेंकारम)–अ ५४१, ट ४. टाकरी (लिपि)– वि. ५, पृ. ६७. टांकसाळ–च ३६; ५०. –बागलकोट (पेशव्यांची)–ब १९. टांकसाळे (सोनार) –स २३१. टांकांचे दगड–ख १५. ● टाकळ (झाड)–ट ५; म २४, * टाकळ घाट–ट ५. ● टाकळा–ट ५.

● टाकळी गाव–ट ६. –देऊळ –(बार्शी)–भ १८. * टाकळी मुद्रक (गांव)–ट ६ टाखाकुसू (डॉ.) –क ५६०. टाकाचीं टोकें–न २८९. टाकारी लोक –व ७. टाकाशीमा (बेट)–ओ ३२. टॉकिन देश –वि. १, पृ. १९६, १९७, १९८, ३५१.– सांवत्सरिक ग्रंथ–वि. १, पृ. १९६. टाकी (अशाकर, राजधानीचें शहर)–अ ६२९; ट ६. ● टाकी (पजाब प्रांत)–ट ६. –महमद–इ १७३. टांकीवाले ढींगर–ढ १. टांकेसाळ (तांदूळ)–म२८.

* तलैंग (सग अथवा गण)-वि. १, पृ. १४९, १५१, १५२, १६१, २५०, त ३०.-कथा- वरून घेतलेल्या मलायी कथा-वि. १, पृ. १८०. -भाषा-वि. १, पृ १५०, १६०, १६२. -राष्ट्र- वि. १, पृ. १६२, -व कोल भाषा मधील साम्य-वि. १, पृ. १६०.- व लाओ - वि. १, पृ. १६१. तल्प -वि. २, पृ. ३५८.-मचक-वि. २, पृ. १२३. तवर (उपवर्ग)-क १९७, तवर (दमणजवळील)- ज १९९. तवल जात-म १००. तवस्थायीय मथ -वि. ५, पृ. १७१, १७२. तवसाळ, (तांदुळाची जात)-भ २४. तवर्से-क २१६. * तवॉय जिल्हा, शहर-त ३०, ३१. तवी नदी-क ४५५.
* तवेफ (जात)-त ३१. तव्याचा कुळन-क ६४३. तव्हॉयान-वि. १, पृ. १५१. * तशकुरघान (जिल्ह्याचें मुख्य शहर)-त ३१. तशोन (जात)-वि. १, पृ १५१. तष्टा-वि. ३, पृ ४३६. तसआ (तिरसा अरबी संख्या)-वि. ५, पृ. ११९. तसईन (तिरसैन अरबी संख्या)-वि. ५, पृ. ११९. तस्कर-वि. ३, पृ. ३८०. तसनपाशा-भ ३९७. तसर-वि. २, पृ. १५६, वि. ३, पृ. ४७१.-कारमूळ-व ४४.-रेशीम -च ५२. तसुव, किंवा तसुव-वि. ३, पृ. ४६१. तह-वि. ४, पृ. ४८७. -गुलिस्तान -भ ८०. तहइ (थइ) भाषा-विभाग १, पृ. १७७, १८३. तहकुवी (सान्याची)-क ६२४, ६४७. तहनगड किल्ला-क ९३. तहनामा (चीनचा जर्मनीशी)-च १६०. तहनपाल-क ९३. तहमस्पकुली ऊर्फ नादिरकुलीखान-न १९८. तहमासीप-भ ५१२. तहमास्प(भा. घ. वशावृक्ष)- भा, १४०, इ १८८. तहमूर-द ७२. तहय जह्य (जात)-वि. १, पृ. १८४. तहयारजग-भ १४० तहरिओ (महाबोधि)-वि. ४, पृ. ३०९. तहशील (सयुक्त प्रांत कानपूर जिल्ह्यांतील)-त ९ तहसिओ (महाबोधि)-वि. ४, पृ ३१०. तहाचा सक्षिप्त गोषवारा (तुर्क दोस्तांचा)-वि. १, पृ. ४८४. तहान (वायुविकार)-व १५५ तहाहयात-व २३७. त-हिआ (बॅक्ट्रिया) देश-वि. ४, पृ २९१, क ४०. तळ (शर)-ज ३७९. तळकर-ड. जे (लेखक)-ब १६२. तळकार गांव-क ६०९. तळभाट-वि. १, पृ. ४६२. तळाचा वेग-स ३७३. तळासरी (घाट)-ज १९८. तळ्यळदेवी-ग १६३. तळूर गाव-न २८३. तळूरचा देसाई (चंद्रप्पा)-न २८३. तळें (हिंदुस्थांतील सर्वांत जुनें)-वि. ४, पृ. १८२. तळेकर-क ८१२.
* तळेकर, श्रीकृष्णशास्त्री-त ३१. तळे(किल्ला)-वि. ४, पृ. ४३२, क ५३३, ७१४. तळेगांव-वि. १, पृ. ४१३. * तळेगांव ढमढेरे-त ३२; श ६५. * तळेगांव दाभाडे (शहर)-क ५५८, त ३२. * तळेगांव दशासर (दशसहस्र)-त ३२. * तळोदे गाव, (तालुका)-त ३३. तळ्यांतील गाळ-(खत)- क ६२९. तक्षक-अ ६१४. * तक्षक (नागराज) -वि. २, पृ. २२४, भा ३८४; त ३३; न ३७ -देवता (वैशालेय)-वि २, पृ २४७, ३५४. तक्षकर्माणि (कातरकाम, जाळ्या वगैरे) कला-वि. ३, पृ. २६३; अ ६१२, क ६५३.-लोक क ६६१. तक्षक घराणें-ट १. -राजा-न ५४, भ १११. तक्षणें (सुतारकाम)-क १५३. तक्षन्-वि ३, पृ. ४६६. तक्षशिला-वि. ३, पृ. ३०९; वि. ४, पृ. २२; अ ६४; ६६; ७२; १६९, १७७, १८४, १९६, २४७, २५९, २६०; २६२, ४१३. * तक्षशिला (ताक्सिला)-वि ५, पृ. २४४; २४६; क ५९६; त ३३ -नाणीं-न १७७.-राज्य-वि. ४, पृ. १७० -राजधानी-ग १००.-विद्यापीठ-वि. ४. पृ. ६६.-विहार-व २२८. तक्षा-(सुतार)-वि. ३, पृ १३१. ताइसुंग-वि ४, पृ. ४७७, च १६२. ताइ पिंग यू लान-वि ५, पृ ४५०; झ ३. ताइफ -वि. ४, पृ २९९. ताईत-गडे, दोरे वगैरे (अथर्ववेद)-वि. ३, पृ ४६०.
* ताई तेलीण-भा ८, ग २०६, त ३४. ताईमहाराज प्रकरण-ट ३४. ताउलिन-वि. ४, पृ ३१३. ताउहि-वि. ४, पृ. ३१०. ताऊस -व १४१. ताओ धर्म, पथ व बुद्ध सप्रदाय-वि. ३, उ. ५८, ५९, वि ४, पृ. १६०. ताक-द १२१. * ताग -वि. १, पृ. ४४८, क ६९०, घ १०, च ९३, ९४; त ३४, १४९; द १७५; प १२५.-खत- व २७४.-वस्त्र-वि. २, पृ. २७. ताग घराणें- वि. ४, पृ. ३१५. तांगथस जातीचे लोक -न २२०.
* तागा (जात)-त ३५ तागाळ भाषा व वाङ्मय- वि. १, पृ. १७७, १८३, ३५०. ताज (तमाल झाड)-त ३३.

दाबोबा (धातुगर्भ)-वि. १, पृ. १२७; क ४१०. •दाजल गांव-द ६३. दाजीसाहेब(कृष्ण रावाचा वडील पुत्र)-ज ८९.•दाटी-(लोकवस्तीची) -द ६३. दाठावंस-वि. ४, पृ. २४०. दाठावंसय-वि. १, पृ. १३२. दांडपट्टा खेळ-ख ११४.दांडा-राजापुरचा वेढा-क ७०८. दाडिम (फळें)-व ८४. दाडिमभट्ट-न १३२. दांडी(वाहन)-य ९६. दांडे (कुळ)-म ९८. दाढा(आठ)-श २७.•दाढी पांडुरंग केशव(कवि)-द ६६. दाढीस होणारे गजकर्ण-त २१७.

*दाणी (विठ्ठल शिवदेव विंचूरकर)-त्र २१२. दाणू लोक-प २. दाणे न भरणें-प १२०. दांत-ज्ञ ३१; श २७; स ९१. दातनियें-म १२८. दातवण-म १८१.•दाता(संस्थान)-द ६६. *दातागज गांव,तहसील-द ६५. दातार (पर्वत)-ज २९७. -बहिरोराम-न १८६.-वे. शा. सं. गंगाधरशास्त्री -प ७. दाताळें-क ६४१. दातृनामें (ऋग्वेद)-वि. ३, पृ. ३७०. दाते, य. रा.-वि. ५, पृ. ५१. दातेगड किल्ला-स ४६३. दांत्यांचे चाक-य ५, ६, ८. दात्र-वि. ३, पृ. ३४२.

•दाथा-द ६६. दादजी प्रभु-क १७५. -ब १०१. दादर (जिना)-स ३५३ दादरा(ताल)-र ६८. दादा-न २३९. •दादाजी कृष्णाजी लोहोकरे-अ ६७०; द ६६; घ ७४. दादाजीराव-अप्पासाहेब-न २९. *दादाभट (ज्योतिषी)-वि. ५, पृ. ३१६; द ६७. दादाभाई (ग्रंथकार)-वि. १, पृ. २०२. •दादाभाई नवरोजी-वि. ५, पृ. २८९; द ६७. दादासाहेब-उ ३८, घ २१; त ४१, न २०३, २१५; ब ७९. दादिसी-अ २३७.दादुद्वार -द ६९.

•दादु-(दादूपंथी लोक)-क ५३६; द ६८, न २३७, ३३२; व २८९. •दादोजी कोंडदेव-वि. ४, पृ. ४२८, ४२९; ज ११३; द ६९. दादोनारसू-ज ११४. दादोबा पांडुरंग-वि. ५, पृ. २१९. •दाद्री -गाव,तहशील-द ७०. दाधीच-वि. ३, पृ. ४४६. •दान-वि. ३, पृ. ३७२; द ७०, ७१.-ऋणें (क्रियापदें ऋग्वेद)-वि. ३, पृ. ३७१; वि. ५, पृ. ६५८.-कौडि कौमुदि-न १४२, १४३.-खड-ह ५३. दान आणि दाते(तै. सं.)-वि. ३, पृ.३७१. -धर्म-ग ४५.-पत्र-न ४०७.-पत्र बगुम्रा-वि. ९, पृ. २०४.-पाल(ग्रंथकार)-वि. १, पृ. २३५.-प्रतिग्रहपद्धती-क ४६०-मीमांसा-अ ४०.-लेख (वलभी राजांचे)-वि. ४, पृ. ३२७.-विधि-क १११; ग ४४.-शास्त्र-वि. ५, पृ. ६५८.-संस्था -वि. १, पृ. ३४४.-सागर ग्रंथ-वि. १, पृ. ११८; उ १३१.-स्तुतिसूक्तें-वि. २, पृ. ४८. दानव-वि. १. पृ. १६२; वि. २, पृ. २४८, २६०; ग २६; द ७१, ७२. दानान्तराय-ज ३५४. दानिएल ग्रालाय-वि. ५, पृ. ५२७.-बोर्नेली-वि. ५, पृ. ५४७. दानियल-च ४९; न २७८.

•दानियल मिर्झा-प ७२. दानिया-अ ४८९. दानियाल-अ ९. •दानिष्मदखान-द ७२.-पदवी -न २९०. दानु (देवता)-वि. २, पृ. २४७. दानेर्मिडा जनरल-क ४४८.दान्त(मेद)-अ १२६. -दान्यूब(नदी)-वि. ४, पृ. २५४. दापुल(राजा)-वि. १, १३२ दापुल (राजा)-वि.१, पृ. ११२. •दापोली गांव,तालुका-द ७२. दाफद जात-भ ४. दाब(प्रेशर)-ए ९; ज २७२; द १८१.-दाखविणारे यंत्र-य १२.

•दाबर-ड११६.दांबूळ-वि.१,पृ.१४०.•दाम संस्थान -७३.•दाभाडे वि. ४, पृ. ४३७,४३८, म ५८.-उमाबाई-उ१२;ख १८.-खंडेराव-उ१२,ख १७;ग १०२,ड६ त ३३.प६;द ६१,व ७३ •दाभाडे गांव -द ७३.-त्रिंबकराव-वि. ४, पृ. ४३७; आ १९३; उ २६, च १४३; त ३३; द ६१; द ७३; व ७३.-(बाबूराव, येसाजी, शिवाजी)-ख १७, १८. दाभिलेश्वर-द ७४. दामी(कोळीजात)-क ८३३. दामोली मठ (संस्थान)-क ५३०, च १३६; •दामोळ गांव, बंदर-क ७०६, ७०७, द ७४.-नदी-अ ४८. दाम्य जंगल-द ७४. •दाम-वि. ४, पृ. ६४; द ७४.-दावे-वि. २, पृ. १३०.-दुप्पट(कर्जाची)ग ६९. दामदात नायक-श ३१. दाम(पूर्वज अज्ञात)-स १८०. दामन्-वि. ३, पृ. पृ. ३६२.

•दामाजीपंत-द ७५. दामुभयूव-क २०९. दामुड श्रेणी-भ १०९. दामुदाउद-क २०९. दामोदर-वि. ५, पृ. ३१२, आ ३९२; ग ८९.-गुप्त राजा -क ४३; द १४९ -गोमस्त-आ ५१.•दामोदर ज्योतिषी-द ७५; न १३१.-देव-आ १९१.

दि आर्डर ऑफ दि स्टार इन् धि ईस्ट (संस्था)-ध १४.-इंडस्ट्रियल सिगड-टॅक्स असोसिएशन् फेअरहोप-स ३३.-इनव्हा टाटरी केर्स्टोमिस्टी-ट १२३-ईस्ट इंडियन-आ २४.-ईस्ट इंडीज स्कॉड्रन-आ, २९३.-एन्चॅन्टेड-फ्रूट, ऑर हिंदू लाइफ-आ ६८.-एल्डर एड्डा (काव्य)-म ७२. -औध अॅंट रोहिलखंड स्टेट रेल्वे-आ २४.-खिश्चियन कॉमनवेल्थ ऑफ जॉर्जिया-स ३३.-काम्युनिटी ऑफ इस्रलाइट्स-स ३३.-कलकत्ता सोसायटी-आ ६८. कोऑपरेटिव्ह ब्रदरहूड ऑफ बर्ले (वॉशिंग्टन)-स ३३.-ग्रेट इंडियन पेनिनशुला, ग्रेट सनदे ऑफ इंडिया-दि साउथ इंडियन रेल्वे व दि पॅसिफिक रेल्वे -आ २४.-टाईम्स पत्र-व २९३.-ट्रॅन्स पॅसिफिक (मासिक, जपान)-ज २९३.-नॉर्थ वेस्टर्न स्टेट रेल्वे (सिंध पंजाब अॅंड दिल्ली)-आ २४. दिआर -द १५०. दिकू-थ २८६.

दिक्‌क्रिया-ब १४४. दिक्कुमारीदेवी-आ ११३. दिकोन-ब १४४. दिखो (नदी)-म १८७. दिगंबर (धर्मसुधारक)-वि. ४, पृ. १३५; ज ३२०; श ८०, १०२.-कुमुदचंद्राचार्य-त १८. •दिगंबर जैन-ज ३२१; द ९०.-बाबा-अ २४. -मदनकीर्ति (कवि)-ज ३३०. दिगरो महंत-क ७२३. दिगंश-च २७७. दिगंशमापक यंत्र (प्रिझमॅटिक कांपस)-स २७२. दिगंशवृत्त-ज ३७७, ३८१. दिग्गज-ऐ ६. दिग्दर्शक चित्र (फ्रेन)-स २८२. दिग्दर्शन-वि. १, पृ ३०४; ज ३३१. दिग्दर्शी कोमुज-च १४३. दिग्वाचक (ऋग्वेद) -वि. ३, पृ. २१९. दिग्विजय ध्यान-वि. २, पृ. १०२. दिजमीर गांव-क ७०६.

दिडवेईआ-उ ८१. दिडवाण गांव-ज ३६१. दिडा-भ २४. दिंडी वृत्त वि. ९, पृ. १४७, १९४. दि डोव्हटन कॉलेज-क १४४. दि ड्रौट ऑफ इम्मॉर्टॅलिटी (काव्य)-आ २६९. •दिति (देवता) -वि. २, पृ. २४७, ३२६; द ९१.-वंशाचें वर्णन -ग ४३. दितीर शहर-व ८२. दित्यवाद-वि ३, पृ २४०. दि थिएटर-म ७४. •दिदवाण जिल्हा-९१. दिद्दा (काश्मीरची राणी)-वि. ४, पृ. ३३०; क ४६६; त ११४. दिद्यु (दिद्युत्)-वि. ३, पृ. ३४२. दिधिषु-वि. ३, पृ. ३७६, ३७९. •दिनकर (एक भारतीय ज्योतिषी)-द ९१. •दिनकर गोसावी-अ ३०३. •दिनकर (पुण्यांतील एक ज्योतिषी)-वि. ५, पृ. ३१५; द ९१. दिनकरभट्ट (दिवाकरभट्ट)-ग ८९. दिनकरराव (दिवाण)-ग ३१२; थ २६. दिनगण-अ ६६७. दिनचर्या-वि. ५, पृ. ३८९.-विधि-ग ४४. दिन नक्षत्रें किंवा चंद्र नक्षत्रें-वि. ५, पृ. ९६.

दिनपन्हा-इ १५९. दिनमान-वि. ५, पृ. २९९; ज ३८०. दिनमार्क (डेन्मार्क)-अ ८७. दिनशा एदलजी वाच्छा-वि. १, पृ. ४१३. •दिनाजपूर जिल्हा, गांव-वि. ४, पृ. ३२१; द ९१. •दिनानगर (तहशीलाचें मुख्य ठिकाण)-द ९२. दिनानाथ शास्त्री-स ४७२. •दिनापूर गांव-द ९२. दिनार (नाणी)-वि. ४, पृ. १२५; न १७०, १७१, १७०, १८०. दिनी झुला-न १९४. दिनेरियस-न १६७. दिन्डोरी तालुका •दिन्डोरी तहशील-द ९२. •दिन्दिगल तालुका द ९२. दिन्ने-व ५५; त १८. दिलसुरि-अं ४०. •दिपलो तालुका-द ९२. दि पर्फेक्शनिस्ट कम्युनिटी-स ३२. दिपाबाई-म १४१. दिपाराणा -ग २४२. •दिपालपूर गाव, तहशील-द ९३. दि फेअरी क्वीन (काव्य)-ट २४.-फ्रेंच सोशालिस्टपार्टी-स ६८.

•दिबई गांव (संयुक्तप्रांत)-द ९३. दि बॅटल ऑफ असई-आ ६९.-बॉंबे बरोडा सेंट्रल इंडिया रेल्वे-आ २४.-बेंगाल टेक्निकल इन्स्टिट्यूट-वि. ५, पृ. ६६०. दिब्रु (नदी)-द ९३. दि ब्रुक-फार्म कम्युनिटी-स ३२. * दिब्रूगढ गांव (पोट विभाग)-द ९३. दि ब्लॅक प्रिन्स-ए २४. • दिमापूर गाव-द ९३; ब १७६.-राजधानी-क २३७. दिमासा भाषा-क २३६, ब १७६. दिमित्रिक-वि. ४, पृ. २९५, २९६. दि मिस्टरी ऑफ मॅजिअन क्रिजप्रथ-स ४६३. दिमुशयन-(दशक)-द १२. दि मेड ऑफ काश्मिर (नाटक)-आ ७०. दि म्युच्वल होम असोसिएशन ऑफ वॉशिंग्टन-स ३३. दिया बार नांवाची टेकडी-छ ६. दिरंग (मिठाची खाण) म २९. दिरगखान (गवई)-वि. ५, पृ. १८५. दिरघाम (अधिकारी)-ई ३१.-दि रस्किन कॉमन वेल्थ ऑफ टेनेसी अॅंड जॉर्जिया-स ३३. दिराविड देश-छ ५.

•दिल्पसत-आ १८६; क १७४; द ९३; म २४. दिलरसबानु-औ ११. दिलरुबा (वाद्य)-च १४१.

●देनहाद–द १७१. दैनिक पत्रें (पक्षाची)–वि. १, पृ. ४२१.–यारे–म ४६, ४७. दैन्यापति–वि. ३, पृ. ४४७. देर–एल–बहरी (कबरस्थान)–य १८९. दैर्घश्रवस्–वि. ५, पृ. १७१. दैव–वि. ३, पृ. ३९३; अ ५२०; फ १३८; द १९६. दैवकपूजा (ऑस्ट्रेलिया)–आ ३७९. दैवतकल्पना–वि. १, पृ. २२९, ३८९.–ब्राह्मण–वि. ५, पृ. १६२. –संप्रदाय–वि. १, पृ. ३७१, ३७७; ई ७.–सृष्टी –वि. ३, पृ. १५४. दैवताचार धर्म–वि. १, पृ. ८८. दैवतें–वि. १, पृ. ९७. दैवतेतिहास–वि. १, पृ. ९१. दैवबलप्रवृत्त–वि. ५, पृ. ३८७. दैवराज–वि. ५, पृ. १७१. दैवल–वि. ३, पृ. ४४७. दैववात–वि. ३, पृ. ७६. ●दैववाद–द १७१; न ३३२.

● दैवज्ञ (जात)–द १७२; व १९७; स २०, २३१. –ब्राह्मण–ग २६७.–वल्लभा ग्रंथ–वि. ५, पृ.३१५. दैवातिथ–वि. ५, पृ. १७१. दैवानीक–वि. ५, पृ. १७१. दैवाप–वि. ३, पृ. २७१. दैवापति–द १९८. दैवावृध–वि. ३, पृ. २७१.–दैवी इच्छा –ख १३९.–कायदे–न ३३४.–नियम–क ३८४. –परीक्षा–क ३७९.–पुराव्याचे–न ४०७. दैवोदास –वि. ३, पृ. ७६, २७१; वि. ५, पृ. १६९; दैव्या होतारा (देवता)–वि. २, पृ. २४०. दों–ग २४२. ●दोआब–द १७३. दोकावदी मितगी नदी (ब्रह्मदेश)–आ ३१३. दोग्धा–वि. २, पृ. ११९. दोझर–(बाणी)–ब १३६. ●दोडका (भाजी)–क ६३६; द १७४; प १२५; भ २४.–(तांदुळाची जात)–भ २८.–नाणें–ज २९८.

●दोड बल्लापूर (गांव, तालुका)–द १७४. दोड्ड कृष्ण-राज राजा–द ३४, न ९; म ३३२.–देवराय राजा च ८३.–वट्टा (भाताचें पीक)–भ २८. दोड्डाबेट्टा (पर्वत)–ज ३०५. दोंती अह्मा रेड्डी–र १२९. दादोना–ग २३३. दोद वीरप्पा (राजा) क ६०९. दोधक वृत्त–वि. ५, पृ. १४९. दोन कर्पन्याची एकी–ई ५७. –काल–वि. २, पृ. ३.– दोन गवामयनांमधील विशेष–वि. २, पृ. १०१. –देशांमधील व्यापार–वि. १, पृ. ३६३.–बडे–भ ३.–रोमकासिद्धांत–वि. ५, पृ. २९८. ●दोन लिपि–वि. ५, पृ. ९६.–वसिष्ठसिद्धांत–वि. ५, पृ. २९८.–शाखा (जिप्सी)–वि. १, पृ. २४१.– दंगाम–क ६३५. दोपची (तमाल झाड)–त ३३. ●दोमरियागज (तहशील)–द १७४.

●दोर व दोरगड्डे–क ५५०; द १७४; न २३५.–चटया–च ४.–(यांत्रिक)–द १७२, प ९. –राजा चंद्रसेन–व २५४.–समुद्र–द १९४. दोरांचे पूल–स ४३०. दोराबजी नानाजी–प ९३. दोरे (जात)–क ५३७. दोऱ्या बळ्णें–वि. २, पृ. १३०. दोल–भ ३१२. दोल (ला) ई नदी–ढ १३; ह ३८. दोलनसई–ओ १९. दोला (शोपाव्य) (हिंदोला)–वि. २, पृ. १२३.–यंत्र–वि. ५, पृ. ४६६. दोलोत्सव–घ ७०. दोष–वि. १, पृ. ३८१, वि. ३, पृ. ३३०; अ ४१९; त २०७. दोषबल-प्रवृत्त–वि. ५, पृ. ३८७. दोषशास्त्र–वि. ५, पृ. १४९. दोसद–ज २१६. दोसाद राजा–ग ११८. दोसाध (जात)–भ १७.

●दोस्तअली–अ ४१८; क ११९; च ९; ढ ३३; द १७५.–कमिशन (तह)–वि. १, पृ. ४९०. –महंमद–अ २४६, २६६, क ३५; ज ८५; र १३, स ६, ६ ४९. ●दोस्त मुहम्मदखान–द १७७. दोस्त राष्ट्रें–वि. ४, पृ. ५२१. दोस्सा (जात)– क ६८८. दोह–वि. ३, पृ. ३७९, वि. ५; पृ. १७१. ●दोहद (तालुका, शहर)–क ६२६; द १७६; प १०; व ३९. दोहन प्रकार–वि. २, पृ. १०२. दोहा पाद वृत्त–वि. ५, पृ. १५४. दोहीय–वि. ५, पृ. १४७. दोळा (उग्रविधी)–क ५२४. ●दौंड गांव–द १७६. दौडिया (हावरा गहूं)–ग ७२. दौदीच्या राजा–प २९. ●दौर (खेरें)–द १७६. दौरेश्रवस्–वि. ३, पृ. ४३६. दौरेश्रुत–वि. ३, पृ. ४३६. दौलतखान–आ २५५.–लोदी–उ ३७; त ११७; ल ६४; स २०८. दौलतराम (कवि)–ज ३४०, ३४४, ३४५.–पांडया कवि–ग १५५. दौलतराय–ड ६३, ६६. ●दौलतराव शिंदे ग १०, २३९, ३१२; घ ८, न २११.

धानत (कवि)–ज ३३९. द्यानतराय–ज ३४३. द्याम-व्याचा पोतराज–म १७६. द्यावा–(देवता)–वि. २, पृ. २४७.–पृथिवी (देवता)–वि. २, पृ. २४५, २४७, ३४४; वि. ३, पृ २०७. –क्षामा, भूमि (देवता)–वि. २, पृ. २४७. ●द्यु–वि. ५, पृ. २९१. द्युचरचार (ग्रंथ)–वि. ५, पृ. ३१७. द्रुपिंड– अ ६६७.

ध

नरसाग्या–न १३९. नरासिजू–न १०८. नरसिंग–अ ६१४; ज १२१. ● नरसिंगगढ संस्थान–म ३१. नरसिंगदाई–न २३७. ● नरसिंगदेव बुंदेला–न ३२. ● नरसिंगपूर जिल्हा, तहशील–आ २४; क ८२९; छ ७, म ३२, ३३. ● नरसिंगपूर –मीरा–न ३३. नरसिंगपूर संस्थान–न ३३. नरसिंगरायेनू–त ७४. नरसिंगराव धायगुडे–अ ६५७. नरसिंघ–इ १.–भटार–वि. १, पृ. २१२. नरसिंवामाणि खेडें–न २२१. * नरसिंह अवतार)–अ ५६९, ई १; औ १, २; क १९७; त १८; न ३३, १३८; म ४४.

नरसिंहअप्पाराव–प ११३.–गुप्त–वि. ४, पृ. २२५; ट १८०. –घराणें–ब २०७. –चिंतामण केळकर –न १५८. ●नरसिंह ठक्कुर–न ३३. –देव (राजा) –वि. ५, पृ. ११२; क १४७, १९९, ७४३; न ३६८. –देश–ब २०७. –(नारायण)–त २१४. –पंथ–ब २८९.–पुराण–न ३३.–पोतवर्मा (राजा) –च ७०. –बल्लाळ–क २००. –यालादिल्य–ग १६५. –मूर्ति–म १७१; ब २०६. –राजा–न १३९, ब २०७. –राव दिवेटिया (कवि)–ग १५५. –वर्मा–वि. ४,पृ. २३३, २३४, ग १३६.–विष्णु–वर्धनपुत्र–ह ६२.

●नरसिंहसरस्वति–द १५; न ३३; ब ६४. ●नरसी मेहता–न ३४, व १६१. नरसोजिराव–त १८२. ●नरसोबाची वाडी–न ३४. नरहर (तलाव)–ग २२८. –गणेश–ग २०१. –नरहरपुर–ब ८०. –सिंग–द ९८. नरहरि–क ६५७, ब १४७ –चक्र दास (ग्रंथकार)–ब २१ (अ) ● नरहरितीर्थ–न ३४, नरहरि दिक्षित–न १२१. –नाथ–द ९८, श ८१. –पंडित–ब ३६. ●नरहरि मोरेश्वर देशपांडे–न ३४. –वैद्य–वि. ५, पृ. २१३, ३७६, ३८० नरहरीयानद–९७. नरहरी सरकार–ब २१ (अ). ●नरहरी सोनार–अ २९९; न ३४; व १६९, १७६. नॅरिनो (राज्यक्रांतिकार)–इ ४. नरिमर–क ६०१. नॅरिस्कॉ–वि. ४, पृ. १९. नरुटोविझ(प्रेसिडेंट)–प २१३. नरूक (पोटजात)–अ ६००; उ ४१.

नरे किंवा निरईपद्धत–वि. ५, पृ. १५७, १५८. ●नरेगळ गांव (धारवाड)–न ३४. नरेंद्र (गांव)–न ३४; ब २४४. नरेंद्रनरि–वि. ५, पृ. २१०. –देव-राजा–ग २२७, न ३६८. नाथ ठो–अ ४३३. नरेंद्रमंडळ–वि. १, पृ. ६१. नरेंद्रमल्ल राजा–न ११९, ३७०. नरेंद्रवर्धन–अ १५७. नरेंद्रसिंग (राजा)–प १९. नरेंद्राचार्य–वि. ५, पृ. २१०. नरेन्ता नदी–ब ९६. नरेश्वरविधि–श ७२. ●नरेळ (खेडें, पोटविभाग)–न ३४. नॅरोईस्ट–रिव्हर–न ४२२.

नरोत्तमदास (ग्रंथकार)–ब –२१ श. –प्रेमभक्ति चंद्रिका–ब २१ (अ.) ●नरोद खेडें–न ३४. नरोन्हा (फिरंगी गोलंदाज)–इ २१८. नर्गाल(देवता)–ब८२. नर्नक–स २९. नर्तकी–अ ३१० नर्तन–न १०२. –निर्णय–वि. ५, पृ. १८४. नर्दटक वृत्त–वि. ५, पृ. १४९. नर्नाळा किल्ला–अ १८. नर्फीरर–त ६७. नर्मगर्भ–म ९१. नर्मराम–ग ६७. नर्मद लोधी–द १५४. नर्मसुज–न ९१. नर्मदा–द १९७. नर्मदा खड–न ३५.

नर्मदा नदी–वि. ४, पृ. २०, २६२, ३३२, ४२१; अ १९६; च १०, ९४, न ३५, ३८९, म २७, ९४,१ ७५. नर्मदाशंकर–ग १५१, १९६. नर्य –वि. ३, पृ. ७६. नर्वात नळांतील द्रव्य–अ १०५. नर्वाल–फ ९४. नर्स–श ८९. नार्सिंग–श ८९. नर्सेजू–न ३०८. नर्व्हाअन–वि. ४, पृ. १६. नर्व्हाई–वि. ४, पृ. १९. नर्व्ही–वि. ४, पृ. १९, ९९. ● नल–आ १०७, च १९९; ज १२०; द १७. ●नल (तळें, मु. इलाखा)–न ३५. नलकुबेर –क ५५१.

* नलकूबर–न ३६. नलगकिल्लीची कारकीर्द–त५७. नलगमराज नरसिंहराय–क ६६२ ● नलगोंडा (तालुका, जिल्हा)–न ३६. नलचंपु (त्रिविक्रमभट्टाचा) –क २७१. नलचरित्र–न १३४ नलदमयंति–अ ८; म १४८.–आख्यान–वि. ४, पृ. २२७.नलदी (देवता)–वि. २, २४७ ● नलदुर्ग (जिल्हा)–न ३६ –किल्ला–उ ११९. नलभूमिपालरूपक–न १३४. नलवाडा–न ५४. नलविलास नाटक –न १३४.

● नलव्हाति (खेडें)–न ३७. नलाकार पान (वनस्पति शास्त्र)–ब ५८. नलानंद (नाटक)–न १३४. नलिकाकार भिंगें–उ ५३ –मुकुट (पाकळी)–ब ७२.–यंत्रें –श १२

नॅश (कादंबरीकार)-इ १८. नॅशनल ॲसेंब्ली (अंगोरा)-वि. ४, पृ. ३५५, फ ४३.-आर्ट लायब्ररी-च १३१.-इंटेलिजन्सर वॉशिंग्टन, अमेरिका-च २६३.-इंडियन असोसिएशन-वि. १, पृ. २८६. नॅशनल-ईरा (फा-अमेरिका)-च २६३. -गॅलरी (लंडन)-च १०६.-झीटुंग (पत्र-जर्मनी) च २६३.-बँक ऑफ इंडिया-प १०७.-फिशकाम्चर असोसिएशन-वि. ५, पृ. ६६०.-फेडरेशन ऑफ रीटेल न्यूज एजंट्स-च २६२-रेडक्रॉस-य ५६.-लीग-आ २१५.-हेल्थ इन्शुरन्स ॲक्ट-म १७. नॅशव्हिले (राजधानी)-ट ३९.

●नशीरउद्दीन कबाचा-न ४०. ●नाश्कि (गांव, तहशील) -न ४०. नष्ट-स २०.-क्रतु-वि. २, पृ. २९९. मूत्र-म १८९.-राज्य-वि. ४, पृ. २२. नसखान -ग ११; स २९. ●नसरत तालुका-न ४१; म ७१. नसरतखान-ख १००. नसरुद्दशखान-अ २४८. नॅसा मोतीं-वि. ४, पृ. ८. नसा भरणें-क ६४५. नॅसावचा मॉरिस (अध्यक्ष)-ह २९. नॅसिनी-वि. ५, पृ. ५६१. नसिम बाग-द ८८. नसरशहा (राजा गौडेश्वर)-ब १८. नसीर-एल-मुल्क-इ २०४.

●नसीराबाद तहशील, शहर (जळगाव तालुका)-भ ६६; न ४१.-शहर (राजपुताना)-न ४१.-तालुका (सिंध)-न ४१.-पोटविभाग-न ४१. नस्तर-अ २६९. नस्तसेन-इ १३३. नॅस्मिथ जॉर्ज (ग्रंथकार)-क २९०. नस्य-वि. ५, पृ. ३८४; न ५४; व १५७. नस्युपोयर्क (काव्य)-त ७३. नह-वि. ३, पृ. २९८.-(भाताची जात)-भ २७. ●नहपान क्षहरात व त्याचें घराणें-वि. ४, पृ. २५२, ४१३; क ५९६; न ४१; न १७८. नहर (कालवा)-ब १७८.-तलाव-भ २२८. नहरगड-त ४०. नहर(ल) वाल-अ १९४. नहरिणा (खंडणी) -वि. ३, पृ. १४. नहरिन प्रदेश (युफ्राटिस नदी) -वि. ३, उ. ५३. नहाराइन (राष्ट्रचें नांव)-वि. ३, ४५. ●नहाल (जात)-न ४१. नहुष-ब १६६.

●नहुष (राजा)-वि. ३, पृ. ७६, ११४, १३५; इ १५६, ४२; य १६. नळ (घराणें)-क ७०७. ●नळगंगा नदी-न ४२.-पाईप्स-स ३६३, ३६५, ३७२, ३७३, ३७६, ३७८. नळ-(तळें)-न ३९. -पदी-क ४२४. नळ वसविणें-स ३६३. नळवाले गोखले घराणें-ग २०१. नळा-अ ३६.

नळी बांधणें-क ६४७. नळ्या-स ३०३. नक्षत्र (इष्टकोपधान)-वि. २, पृ. ९६, ९७, १८८; वि. ५, पृ. २९४; ज ३७९; प ६.-कल्पसंहिता वि. २, पृ. २०९; अ १२६, १२७.-कालविज्ञान -वि ३, पृ. १९२.-दर्श-वि. २, पृ २९८. ●नक्षत्रपद्धति व तारकापुंज-न ४२; ४३-४६.-पुंज-वि. २, पृ. १९१.-भ्रम-वि. ५, पृ. २९८, ३००. -माळा-अ ४८८.-विद्या-वि. ३, पृ. ३९३.-विधि -वि. ५, पृ. २९६.-सत्र-वि. २, पृ. ८३, १०६. -क्षयवृद्धि-प ७. नक्षत्राकार-व २००. नक्षत्राचीं नांवें-वि. १, पृ. ३०९; वि. २, पृ. २४२; वि. ३, पृ. १८९, १९०, १९२, १९४; वि. ५, पृ. २९५. नक्षत्राच्या देवता-ग ४४. नक्षत्राणि छद-वि. ५, पृ. १४६. नक्षत्रानयनप्रकार-प ७. नक्षबंदी यांचें धडगें-श ९८.-पंथ-क ४९९. नक्षबंदिया संप्रदाय-फ १. नक्षीकाम-व १८४; स ३३१. -पेट्या-ख १५. नक्षीदार अरबी लेखनपद्धति-वि. ४, पृ. ३६८.-पितळेची भांडीं-ज २०१. ●नाइक (नाइकडा)-न ४७; भ ६.-घराणें-त २०६. नाइकी भाषा-द १८६. नाइग-माजुना पथ-वि. १, पृ. २४२. नाइटिंगेल (बाई)-श ८९. नाइमा (इतिहासकार)-त १३७. नाइस-आ ४. नाइसीटीज-वि. ५, पृ. ३०४. नाई-वि. १, पृ. १७४. नाई-(पदवी)-वि. १, पृ. २०३.

नाईक (आडनांव)-भ ६; य ९२.-अतोबा-ज ३७३.-अनाजी बोरकर भंडारी-भ ७.-उमाजी-उ ६१. -कान्होजी- वि. ४, पृ. ४२९.-केशव-ज ३७३. -कें. जी. बी.-क ५५६.-कोंडाजी-उ ६१.-कृष्ण-ज ३७३.-खंडोजी-त ४३.-गणोजी (निंबाळकर)-वि. ४, पृ ४२६.-गोविंद-ज ३७३.-तिमाजी भंडारी-भ ७.-दामाजी कुवेसकर-भ ७. -परशुराम-न १८६.-पांडुरंग-ज ३७३. नाईक प्रो. वि. बी (एम्. ए)-वि. ५, पृ. ३६९.-बकाजी भंडारी-भ ७.-बाबूजी-क ६०३, ७४५; ग २२९; ज ३७३; द १३१; व १०२.-बाळाजी नाना-भ २८.-भिकाजी-न १८६.-महादजी पानसबळ-ध ५.-राघवेंद्र-ट २५.-रामजी फाणव-क १९३.

प.

परद्वारीण (अहीर स्त्री)-ज ६७९ परधर्मसहिष्णुता व कुराण-वि. ४, पृ. ३०२. *परधान (गोंड जात)-ख ९३, च २२१, प २८. परनर-त ५७, ६६. पर पिगन्टेरिस क्यापिओनेम-र १४६. परपुरुषसग-नि. ४, पृ. ७.-र २४४.

• पॅरॉफिन-प २८. परफेक्ट ऑकर-सेस-य २१२. परफेक्टिंग मशीन-म १६६. परबर (जात)-त ५२. परब्रह्म-द १९५ * परभणी (जिल्हा, तालुका)-क ६२६, प २८, ७७, १०६. परभात (खत)-ख ३६. परभु-क ३८८ परभृत-क ७२१. परमकाम्बोज-वि ४, पृ. २०. परमक्रातिवृत्त-व २६५. परमगादि तहशील-र ९३

• परमगुडी (तहशील व गाव)-प २८. परमगुप्त (राजा)-ग १६५, न ३६७. परमज्या -वि. ३, पू. ७७. परमत्थदीपना-वि. ४, पृ २४०. परमन्ना-म १६४. परमफल-वि. ५, पृ ३०१. परमर्दि राजे-च १३.-शिवचित्र-क ३०. परमाहेश्वर महाराजाधिराज-क ४२. परमा (रोग)-४३. परमाणिक महत्त-क ७२३ परमाणु-वि. ५, पृ ४६४.-भगवाद-वि ५, पृ ५५६. परमाणुमारक-म १८८.-ॲटॉमिक वेट्स-वि ५, पृ ४८० -नियन्त्रतेच्या कारणाचें सशोधन-वि ५, पृ. ४८७. परमाणुवाद-वि. ५, पृ. २४७, म १८८ -कल्पनेचा मूळ उत्पादक-वि. ५, पृ. २४७, व २७८.-जॉन डाल्टनचा-वि ५, पृ ४७८ -डिमॉक्रिटस-वि. ५, पृ २४७ -पाया-अ १५६ -बीज-वि ५, पृ २४५ परमाणू-त्र २८७ --अस्थैर्य-अ ११७.-गुणधर्मांचें अध्ययत्व-वि ५, पृ ४८६. परमात्मा व जीवात्मा-वि २, पृ १७३, आ ९९, द १९६, र ९९, स १४७ परत्म्याचें सकर्षण वगैरेचा व्यूह-वि. ४, पृ ११९. परमादि द्रुद्र-आ ११८ -स १८० -(राजधानीचें शहर)-अ ७४. परमादीश्वर-वि ५, पृ ३०७ परमानडी उदयादित्य व विक्रमादित्य (राजे)-ग ३

• परमानद चक्रवर्ती-प २८. परमानददास कविकर्णपूर -न १२७ परमानस इजेक्शनेम (कायदा)-र १४६. परमामृत ग्रंथ -क ४४४. परमार[र] कृष्ण-म १४४ * परमार घराणें(धारचें)-वि. ४, पृ. ३३१, ३३२, अ ३४, च ७६, प २८, ब ११७, र ७७ परमार्थ-म ३०८ -ग्रंथकार-वि १, पृ २३४ -नामसगीति (ग्रंथ)-वि. ४, पृ. २४२.-प्रपा-वि ५, पृ. ३१९. परमार्थविषयक सघचर्चे मधील -वि. १, पृ ४०२, ४०३. परमार्थसप्रति -वि. ४, पृ. २४२. • परमार्थ सप्रदाय-वि ४, पृ. २३.-(तिबेट)-वि. ४, पृ २४०. -पॅलेस्टाइन-वि. ३, उ. ४७ -साधन-वि १, पृ. २००, वि २, पृ. २४९, ई २२, प ९१.-अमेरिकेंतील-वि. १, पृ. ४६१.-ईजिप्तमधील-ई ५.-व्यवहारांत महत्त्व-वि १ पृ. १०७. परमालदेव -अ ७३ परमालराजा-अ ९६५ परमियन-भ ८३ परमेष्ठिन् (देवता)-वि. २, पृ. २४७. परमेष्ठी पुत्र-वि ५, पृ १६२ अ ६७.

• परमेश्वर-क ३२१, प २९, ३०.-वर्मा (पल्लव)-ख १०७, त १०४ -सुस्थितवर्मा (मौखरी) वश-क ४३. परमेश्वरी न्याय-वि १, पृ १९२. परम्बा (नदा)-इ २ परम्बुनाडू शहर-अ ३४. परम्मदेवसिंहराज (राजा)-य २४. पराष्ट्रकारण-य २४ -मत्रीमडळ (मौर्यकाळीं)-वि. ४, पृ २४९ -धोरण (अमेरिका व चीन)-च १६०, स ९७ -राजकारण-वि १, पृ ४५१, ४५३.-हितसबध (जपान)-ज ७७ * परलकोट गाव, जमीनदारी-प ३०. पॅरलॅटी-वि ४, पृ ९ पॅरलल बार्स-च २९४ -मोशन-य ११ -सर्कल वृत्त-य २६५ पॅरलॅक्स-ल १० •परवर जात-त ५२.

• परवूर भाजी-प ३० परवलय-च १३६, १४२, १४४, भ ७४, ब १४६ परवलयात्मक आरसे-प २२४ परवरापरागग्रहण-त्र ८२ परवान (नदी)-क ७३२ परवारी-य ५२ परविकोलम् (डोंगर)-क ७२५ परवा सदेशाय (काव्य)-वि १, पृ १३५ परवूर (तालुका)-प ३०. परशराम श्रीनिवास-त ३४ परशु-वि २, पृ ९५, वि. ३, पृ ३४३, ग २३

• परशुराम (जमदग्नीपुत्र)-वि १, पृ २२०, २२३, वि ४, पृ १२७, वि ५, पृ ३१२, अ ३७, ५६९, ज ८५, न ३२, प ३०, म ७८, ९१ • परशुराम (शाहीर)-क ४४५, प ३०, र ६२. -जयतीचा दिवस-अ ६८८.-तात्या गोडबोले-न १५४.-त्र्यबक (प्रतिनिधी)-ओ १, क ४८८, ४९९, ५१४, ८०७, त ८३, ब १०८, भ ११६, श ६० -निळो सोनदेव-ओ ७

पुरि (री) जात-अ १२०, ग २४१. पुरिक-वि. ४, पृ. १२१.-भाषा-वि. १, पृ. २३७. पुरिके -वि ४, पृ. १६७. पुरी-आराढा-अ ८६.

●पुरी गांव,जिल्हा-क ७०७, प १५३.-महाल-द ८८. -शहर-घ १०. पुरीवय-वि. ३, पृ. २११. पुरीबाई (कवयित्री)-ग १४९. पुरीप-वि. ५, पृ. १७१. पुरीविर्णा-वि. ३, पृ. ३१४. ●पुरु-वि. ३, पृ. ७८, १४१; प ४, १५४.-वृत्सु, भरत व कुरु हे एकच-वि. ३, पृ. १४७. *पुरुकुत्स-वि. ३, पृ. ७७, १४३, १४४, १६९; प १५४. पुरुकुत्सानी-वि. ३, पृ. ७७. पुरुकुत्स-न ३३६. पुरुजित (राजा)-क ५४३.-बाप (विदेहवंशी) जनकाचा-अ ६३. पुरुणीथ, पुरुपथा, पुरुमाय, पुरुमित्र-पुरुमीळ्ह-वि. ३, पृ. ७७. पुरुदम-वि. ३, पृ. २६३. पुरुपुत्र-य १६. पुरुमीढ-अ ६७. पुरुमीढ़ळ अजमीहळ-वि. ३, पृ. ४८८.

पुरुरवस्-वि. ३, पृ. ७८, १५२, १५३, व १५३, व २९६.-देवता-वि. २, पृ. २४७. पुरुरवा-न ४२, प १५४. पुरुराजा-क ५७८; न २६७. पुरुराष्ट्र-क ५७८. पुरुवंश-वि. ३, पृ. १४८. पुरुष-वि. ३, पृ. २६०, स १४२, १४३.-इष्टकोपधान-वि. २, पृ. ९७.-कामगार -वि. १, पृ. ४७६, ४७८ -गुलाम-ग १८२ -जननपेशी -अ २१९.-देवता-वि. २, पृ. २४७.-परिचारक-श ९०.-परीक्षा-क २७०. -हर्षकालीन -वि. ४, पृ. ३२८.' पुरुषपुर गाव (पेशावर)-वि. ४, पृ. २४१, २९७, क ५९६; प १८२. पुरुषपुर-अ ६२४.

पुरुषमेध-वि. २, पृ. ३२७, च २७, ५४; न २७. -देवता-वि ३, पृ. १५७.-यज्ञांतील पशू-वि. २, पृ. ७९, १३७, १४२; वि- ३, पृ. २५५. -विषय-वि २, पृ. १५१. पुरुषमृग-वि. ३, पृ २५६. पुरुषराग-र ४३. पुरुषलक्षण-अ ४८. पुरुष लिंगभेद-ज २८९. पुरुषव्रत-वि ५, पृ १६९. पुरुषसंतति-व १७९. पुरुषसूक्त (कर्ता-नारायण)-वि २, पृ १४२, वि. ४, पृ. १२२. व २९७. पुरुषहस्तिन-वि. ३, पृ. २५८. पुरुषांचे कर्तव्यकर्म-ग १२६. पुरुषीत-वि. ३, पृ. ७८. पुरुषाद-वि. ४, पृ. २१. पुरुषोत्तम-च ४०, ज ८४, न १४१.-कवि-वि. १, पृ ३१६, ग १४९.-कावळे-क ७०८; ७१६.-गजपति नारायणदेव-क ४८९.-गोविंद नाडकर्णी-ग १९. -देव-क ८१०.-नारायण-त २१४.-महादेव-इ १५३ -मास-अ १५२.-मिश्र-अ ४४६.-राव-प ८३.-सिंह-ग ३९ -सिद्धांतवागीशकृत-ब ९१.

*पुरुषोत्तमपूर (मद्रास)-प १५४. पुरुषोपधान-वि. २, पृ. ९६. पुरुहन्मन-वि. ३, पृ. ४८०. पुरुहूत -प ७५. पुरूचे शत्रुमित्र व त्यांच्या लढाया-वि. ३, पृ. १४३.. ●पुरूरवा-वि. १, पृ. ३२९, वि. २, पृ. ४२, ९७; उ ८५, न ४२, प १५४. पुरोडाश-वि. २, पृ. ८५; १२२, ३६१, ३९९; वि ३, पृ ३३७, ५०५, ५०६. पुरोधा-वि. ३, पृ. २६१. पुरोनुवाक्या-वि. २, पृ. ८६, वि. ३, पृ. ३३०. पुरोपश्चाद्धर्मा यत्र-ए ७. पुरोरुक्-वि. ३, पृ. ३३०. पुरोवात-वि. ३, पृ. १७५. पुरोहित-अ ६१६, ग १७२ -बुद्धकालीन-वि. १, पृ. १५४, २०४, २०५; वि. ४, पृ. २०१.-बेगा-अ ३२ -स्वतंत्र जात-प २२०. पुर्किंजे-वि. ५, पृ. ४२१, ४२४, ६३२. पुर्चासचें म्हणणें -इ १८४. पुर्णा (नदी)-प १९७

●पुर्वा तहशील व गांव-प १५४. पुर्विया भेद-क ४७७. पुल-च १९७ पुल्कोशिन्-च ११९. पुलकेशी (चालुक्य)-वि. ४, पृ. ३३२, आ ३०४, ओ २५; क ५९१, ग ११६, च ६६, ६९, द ३६; म २२९; स २२३, ह ३४. -सत्याश्रय (राजा)-च ७०. पुलकोव्हो (वेधशाळा)-ब २७८. * पुलगांव-प १५४. पुलतिरणकलवूमळे (काव्य)-त ७३ ● पुलयन-प १५५. व ९७, पुलया-अ ६१०. ●पुलस्त्य-प १५५. -ऋषि-अ ३०; क १२३. -विश्रवसूचा पिता-क ५५०. पुलस्तिन-वि ३, पृ ४३०. पुलस्तिपुर-वि. ४, पृ. १८१, अ १७७ पुलह (ऋषि)-आ ८१. पुलहा -क १२३. पुलांचा गाळा-स ४२९, ४३५. पुलाची सर्व्हे-स ३९३. पुलांचे प्रकार-स ४२५-३९९ पुलाच्या कमानी-स ४१२, ४३३.

पुलिक-वि. ४, पृ. १६६. पुलिकडीमाल इरुन्गोव्हेल -अ ३५. ●पुलिकत सरोवर-प १५५. ●पुलिकन शहर, गांव-ई ६३, प १५५. पुलिकेशी राजा-वि. ४, पृ ३२७, आ ३९४. ●पुलिंद (जनपद,देश)-वि. ३, पृ. ३६९; छ ५, प १५५.

फ

बूक-ओ २. बूकफाल्स बूकेफल-वि. ४, पृ. ६७, ७८. बूगी भाषा (संस्कृतजन्य) -वि. १, पृ. १८६, १८७, ३९०, ३९३. -लोक -वि. १, पृ. १८६, १८८. बूचकाम-स ३२१. बूर्चा (इतिहास लेखक)-स ४७८. बूड उर्फ कील उभारणें-आ३६. बूथ टकर-म १८. बूथ टार्कींग्टन-स १०३. बूदगद-क ६०९. बून (इंग्रज-गव्हर्नर)-क ३३१. बूम महाराजा-वि. १, पृ. १८०. बूरजो (ग्रंथसमूह)-आ ३४३. बूरिया शहर-न २२. बूरी (कृषिजीवित रगविगारा)-स ४८०. बूर्जे, सेंट मॅरीस (शहर)-त्र ४३. बूर्न बूरिपश (राजपुरुष)-वि. ३, उ. ३४. बूल (ग्रंथकार)-त २९ बूश-न २६८. बूस्नान इ खयाल -फ ८.

बृबु-वि. पृ. ८९. बृसय देवता-वि. २, पृ. २४७; वि. ३ पृ. ७९. बृसी-वि. ३, पृ. ३६२. बृहच्चिंतामणि-वि. ९, पृ. ३१४. बृहच्छंदस-वि. ३, पृ. ३९९ बृहच्छलीय तपागच्छ-ज ३२३. बृहज्जातक (ग्रंथ)-वि. ९, पृ. ३०९, ३१६, अ ४४१.-टीका -वि. ९, पृ. ३०९. बृहण-क ३७०. बृहती-वि. ९, पृ. १३८. -इष्टकोपधान-वि. २, पृ. ९६. -वृत-वि. ९, पृ. १३३, १३४, १४०, १५०. बृहत्-वि. ९, पृ. १६७, १६९, १७१. बृहत्कथा ग्रंथ (गुणाढयकृत)-वि. १, पृ. ८६; वि. ९, पृ. १०९, क २६९, ४४०, ४४१. -मंजरी-क्ष ८. -श्लोकसंग्रह-ग २६९. बृहत्कल्प-क १८०.-सूत्र (जै. धर्मग्रंथ)-वि. ३ उ १३५. बृहत्खरतर-ख ५७, ज ३२३. बृहत्तिथिचिंतामणि-वि. ९, पृ. ३१४. बृहत्पृष्ठ-वि. ९, पृ. १६९.

बहत्साम-वि. २, पृ. ३६०. -युक्त उक्थ्य-वि. २, पृ. ४०५. बृहत्सामन्-वि. पृ. ४३१. बृहत्संहिता (ग्रंथ)-वि. ४, पृ ३०; वि. ९, पृ. २९८, ३०५, ३०९, ३१६. बृहत्सेन-क६९६. बृहदम्बदास(राजा) प १४१ बृहदत्र-श ३७. बृहदश्व-अ१६९. बृहदक्ष-ज ३८१. बृहदाग्नेय-वि ९, पृ. १७१. बृहदांत्र-स १२८. बृहदात्रेय-वि. ९, पृ. १७१.

●बृहदारण्यकोपनिषद्-वि. २, पृ. १६८, आ २३६; म १९६, बृहदीश्वर स्वामींचें देव लय-त३. बृहदुक्थ - (ऋषी) -वि. २, पृ. २३८, वि. ३, पृ. ७९, ४८९. बृहदुद्योत (टीकाग्रंथ)-म ९६. बृहदेश्वर देवालय समूह-श ७६. बृहद् अर्हन्नीतिशास्त्र -अ ४४४. बृहद्गच्छ-ज ३२३. बृहद्गिर वि. २, पृ. ४९१. बृहद्दिवा देवता - वि. २,पृ. २४७, ३३९. बृहद्दिपुच्छक्ष-अ ६७. बृहद्देवता-वि. २, पृ. १८९, बृहद्बल-आ ६२. बृहद्वृत्तिढुंढिका,-न्यास-वि. ९, पृ. २०७. बृहद्गिरि -वि. २, पृ ४९१. बृहद्रथ-वि. ३, पृ. ७९; वि. ४, पृ. १७०. -घराणें वि. ४, पृ. १७०. -राजा-वि. ४, पृ २४७, २९०, ज १३०. बृहद्वृत्त-ज ३७७. ●बृहन्नटा-त्र १९६.

बृहन्नडा-अ ४२०. बृहन्नारदीय पुराण-त्र १९६. बृहन्निघंटुरत्नाकर-वि. ९, पृ. ३७४ बृहन्मति-वि २, पृ. ४८१. बृहन्मानसकरण ग्रंथ-वि. ९, पृ. ३०८, ३०९ बृहद्भानु-क ६९६. ● बृहस्पति-वि. २, पृ ३३७; वि. ३, पृ ४८०, वि. ४, पृ. ११४,-११५; अ ४२३; च २२, ६६, व १५०. -(ऋषी)अद्दरात्रयाग-वि. २, पृ. २१०. -गुरुशायस्थि-वि. ३, पृ ४४०, वि. ९, पृ. १६८. -व तिष्य नक्षत्र-वि २, (परिशिष्ट)पृ. १. -देवता-वि. १, पृ ३२८, वि. ९, पृ. १६६. -देवताक (श्वेतवर्ण पशुयाग)-वि. २, पृ. १०४. -पत्नी-त्र १९२. बृहस्पतिराय (ग्रंथकार)-क ८१०. बृहस्पतिसव-वि. २, पृ. ८१; वि. ३, पृ ३२८. -यज्ञ-वि. २, पृ. ३६७ ●बृहस्पति स्मृति-त्र १९७.

बे (लिनट)-क ४१८. बेअब्रुकारक लेख-अ २९१. बेअर-वि. ९, पृ. ९०४. बेअरर कंपनी-य ९४. बेअरिंग मेजर (लॉर्ड क्रोमर)-ई ३८. ६१. बेऑबुल्फ-म ७१. बेइरुट (पोटभाग-स) १९१. बेकचें मंडळ-आ २६७ बेकट कुमार राघव-औ २. ●बेकन फ्रॅन्सिस लॉर्ड (मुत्सद्दी)-वि ९, पृ. ५३२; च १४३, ज १६७; त २९; द १९५, न ३२९; ब १९७. -जॉन थॉर्प-अ २९४. बेकनाट -वि. ३, पृ. ४६७. बेकर-अ ६०.-जनरल-ई ३९ -सर, सॅम्युअल-ग १८८. बेकॉरिया-द १६९. बेकार लोक-वि. ९, पृ. ६९९. बेकारीचा प्रश्न- म १८. बेकुआना शाखा-त्र ९७ बेकुरा-वि. ३, पृ. ४२९. बेंकुव्हेन गांव-स १९९.-राजा -स १७ बेकेट, थॉमस् आर्चबिशप-इ ३९. बेकेंकी गांव-क १४०. बेकिआ-ग २९७.

• भोपाळ (एजन्सी)-वि. ४, पृ ३२१; च १४३; म ११२, म ४७.-टांकसाळ-न १८६. -लढाई-भ ९८; व ७४ •भोपाळ संस्थान व शहर-वि. ४, पृ. ३३१, च १४३; म ११२, ११४; म ४७. भोपाळसिंग राजाबहादूर-अ ७३. भोपे (जात)-र १६. भोय (पोटभेद)-च ९१. •भोर संस्थान-व ९७, म ११५; म १७४. भोर कहो-य ८. भोरप (किल्ला)-म ११९. भोराजी-अ ७१. भोराडे घाट-वि. १, पृ ४६३

• भोलथ तहसील-म ११८. भोला (ब्राह्मण)-ट ४४. भोलानाथ-वि. ९. पृ. २११, ३७४. -सारभाई (प्रार्थना सामाजिष्ट)-आ २८९, ग १९४.-रावबहादूर-ग १९७ भोंधरे कुळ-म ९८. भोंगेदार (मूळ)-व ४४. भोंवरी (रानभाजी)-भ २४. भोंवळ-क ३१७. भोंवे कारागीर-ड ६. भोंसले-वि. ४, पृ. ४३७, ४३८; घ १८; च १४९, व ७८, व २८०.-अक्कलकोटकर आनंदीबाई-आ ९७, क ५७९.-आप्पासाहेब-च ८६.-कान्होजी -क ३३२; द १४८. -कुळ-म ९८. -केशवराव -न १९९.-खेळोजी-औ ११; ख ११५.-जानोजी-वि. ४, पृ. ४४१; द २८, व २१२.-नागपूरकर -वि. ४, पृ. ४३७, न ५९. -परसोजी-वि. ४, पृ.४३५; क ७४५; ख ११५. -फत्तेसिंग -वि. ४, पृ ४३७, त ६; न ६०, ६१.-बापूजी-क ७४५. -मालोजी-ख ११५. -रघूजी -वि ४, पृ. ४४३; अ ४१८, ५२६; आ ८५, क ७४५, ख ६२, ग १८, १०३; च ९; ड २८; त ६, ब १०२.-विठोजी-ख ११५ -शहाजी(राजे) -वि. ४, पृ. ४३६; आ ५४, औ १०, क ८०७, ज १८८, ब १२९.-साबाजी- क ७४५, द ७५. भोळेपणा (तुर्क बहुजनसमाज)-वि ४, पृ. ३६०. भोक्ष्यक-वि. ४, पृ १६८

भौकयी (जात)-म २८. भौक्तिकमान-म १०५. भौगोलिक पहाणी, शोध, स्थिति-वि २, पृ २४, वि ४, पृ. ३०८, ३०९, ३१५, ३१९, ३८२, ५०५. भौज्य-वि. ३, पृ ४५८. भौतिक कर्दम-प २९; स २७३. -घटना, द्रव्य-वि. ५, पृ. २४५. -प्रयोग -वि. ५, पृ. ११९.- शक्ति-वि ४, पृ. ५२२.- शोध-वि ५, पृ २७२. *भौम (द्रव्य)-भ ११८. -भौमका०५-वि. १, पृ १८२. भौरेल नदी-न २७. भौवन-वि. ३, पृ. २७२. भौवायन-वि. ३, पृ. ४४७.

भ्रम(वायुविकार)-म११६; व१५५.भ्रमण की आंदोलन (संपात)-वि. ५, पृ. ३२०. भ्रमण यंत्र (टरबाईन)-ए ७, १२. भ्रमरभेद-वि. ५, पृ १५०, १५४. भ्रमराकार मूळ-व ४४. भ्रमिष्टपणा-म११६. भ्रंश-न९१. भ्रातृ-वि. ३, पृ.२०४. भ्रातृव्य-वि. ३ पृ. ३०७, भ्रामक भेद (सेंद्रिय व निरिंद्रिय पदार्थ)-वि. ५, पृ. ४८२. भ्रामरी-अ ६१९. भ्रामु (भग्ग)-न ३६९. भ्रुकुटि-अ ३११. भ्रूणउदक कोश-प ९३. भ्रूणहन्-वि. ३, पृ. २६१. भ्रेंगर्जानन -वि. १, पृ. २२१.

म

•म (अक्षरविकास)-ध ९३; म १. म अतीन (मम्यातिन) अरबी संख्या-वि. ५, पृ. ११९. मऊ अर्डी घालणें (कोंबड्या)-क ७६८. मओरी -अ १८४. मक-वि. ५, पृ. ६३९. मॅक अफी (शास्त्रज्ञ)-वि. ५, पृ. ३६२. मॅकइन्हर (संशोधक)-भो ११; क २९०. मकक (देवता)-वि. २, पृ. २४८; वि. ३, पृ. १७०. मॅककुलाक-अ ४५८. मॅकमाथ ई. आर. -आ ७०. मॅकटो पर्वत-च ९८. मॅकडर मोटमॅकमरो (राजा)-आ २११. मॅकडोनल्ड, सर जे. (पढीत)-वि. ५, पृ. ५५, क २८५; व १९६, म १९ -अँड कंपनी-म १६७. मॅकडोनेल-ग २१६. मॅकनॉटन-अ २४६. मॅकनील सी. (पुढारी) -आ २२२. मॅकॅन्झी-इ ३०. मकबरी (औरंगजेबाच्या बायकोची मशीद)-औ २६. मॅकबेथ-न १५४.

मॅकमर्डो साऊड-द ५८. मॅकमिलन डॉ.-ड १९. मॅकमुर्डो कॅप्टन-वि. ५, पृ. ४६१. मॅकमोहन-वि ५, पृ. ५७९. मकर-ग ४४. -केसरी हिंदुराजा-क १०. •मकरंद (ज्योतिषी)-म १ -दगड (किल्ला)-म ८०. -प्रश्न-वि. ५, पृ. ३०२, ३१३, ३१९ -पांड्ये-स २९. -शह-म ७६. मकरदास व मधकृति (कला)-क १५१. मकरध्वज-ग १३६, प ७६.-जोगी-ख ११९. मकरनिधि-न ३७. मकरपुरा राजवाडा-ख १६. मकरम (भात)-मॅ २७. मकरहद (मदीर)-वि. ४, पृ. ३१०, ३११.

● महीपति कावळे कवि–म ९१. महीपतींद्र राजा–न ३७०. महीपाल चारित्र काव्य–ज ३३२.–देव–न ३२३.–राजा–अ ७४ च ७७.

● महुवा बंदर–म ९१.–शहर–क २९०. ● महू, छावणीचें ठिकाण–अ १९ इ १४९ म ९१. महून (गा) –ड ११. महेत्व–वि ४ पृ २१. महेन्द्र–वि ४ पृ २१, २४५, ३३९ अ ४३२ इ १९६ न १९८. –कुडलि–आ ३९१.–मत्री–आ ३९०.–राजा–वि ४ पृ ३२१ क ८१७ द १३३ १९७. ● महेंद्रगिरी –वि ४ पृ ११८ म ९१.–किल्ला–वि ४ पृ ३२१. महेंद्रचंद्र–ग ३१४. महेंद्रजी सभा–उ १४. महेंद्रतनय प्रवाह–म ९१. महेंद्रपाल राजा–क ४४१, ७१६ ग ६८–महेंद्रायुध–क ४४४. महेंद्रप्रभसूरि–अ ४१. महेंद्रवर्मा–वि ४ पृ ३३४ म १३६ व २७४ –व राष्ट्रकूट–वि ४ पृ १५७. महेंद्रसिंग–प ९७. महेंद्रसिंहसूरि–अ ४१. महेंद्रसूरि–वि ५ पृ ३३१. महेंद्राचल–अ ११४. महेंद्राचें आगमन–वि ४ पृ १५३. महेंद्रादित्य राजा–ग १६९ न १८०. महेम्यजिनचंद्र–त १९. महेश ठाकूर–द २७.–पंडित–न १४०. महेशदास–व १४६.

● महेश्वर गाव–वि ५ पृ ३११ ए ४ च २० न ११५, १३२, १३९ म ९२ व १४८.–कवि–क ८११. ● महेश्वर, ज्योतिषि–म ९२.–महेश्वरीवाणी–व १३६.–टुगडी–वि १ पृ ४६१.–शहर–इ १४५ क १९४. महेसजी रा. पु –ड ६१. महेकानी न. –ग ३०८. महोगनी झाड–व २६८. महोच्छुस्म तत्र–त १०. महोत्कटरूप–ग २६. महोत्सवपुर–म ९२. महोदय, कनोज–क ४५. महोदयपुरी –क ९९५. ● महोबा ग–च ११ –१३, ८० न १८३ म ९२.–रस्ता–च २८.–राजपुत्र अल्ह–अ ५६४.–सरोवर–ह ८ महोनिया–ड १७ महोविशीय–वि ५ पृ १७१, महोषध–वि ४ पृ २२८. महोपध–वि ४ पृ १८१ महोपाणी–व २०० मळई–क ६३२. मळगावकर–क ५३०. मळलेला चुना–स २९९. मळण्याचीं यंत्रें–क ६४३. मळवली गा.– भ २४. मळवली गां.–म २३३. मळी– ऊ १८.

माआन–क २०९. माइनमूळ झाड–ग ४०. माइम फार्स–वि४, पृ ९४. माइझुम न –आ १३. माईन्स अॅबट–म १७. माईल्स मेजर–र ८४. मोइस घ. –न १७३, १७४ माउट स. –क ६७२. –सॉ खोण्डो शि.–य २५ माउण्टदेव–क ३१. माउसन–वि५ पृ ४९१. माऊट कॉनेरास, कॉस्कुको, टाउनमेंड, फेदरटॉप–आ ३७५ –स्टुअर्ट एल्फिन्स्टन –अ २४६ स १४९. माक जनरल–उ ८८.

● माकड –वि ९ पृ ६०३ म ९२. माकडनेल –वि १ पृ २९९. माकडवाले जा –क ६९६. माकडहाड वायूरोग–व १५९ श १७. माकडियावर्ग–क ७३. मार्कंदीनगर–द १९२.

● माकमइ सं. –म ९२ माकल अवशेष इदूर–इ १४९. मॅकाक्यूस वानर–स १२४. मांकाय–आ १८३. माकार्टन–वि५ पृ३८१. माकी दल्फार कवि –फ ९१. माकुम फोळमा–क ८२६. मांकुराद जा. –आ १८६. माकुम–आ ३४६. माकूल–म१९१. मार्कोपोलो–म १०. माक्का–प १९८. माक्का–न६७. माक्रायनस–ति ४ पृ१०८. माखणिया–ग ६७. माखणा–प१०९. माखीयार भंगी–भ ४. माखुद–म९९.

● माग–म९२ व २२३ ● मॉग–वि १ पृ४७७ अ१२७, ६५० न २६७ म ९२ य ९२ र १०१. ● मॉगकग स.–म ९३. मागचाळके राजा–र १३०. मागडी–म ९३. मागडूर गा. –व २७४. मागणी–अ ४२९ उ १९ क ६६७ स ८७, ८८ मागदरी–म ११९. मागदी–म २३३. मागध–वि ३ पृ ३६९ –वि ४ पृ२०. –राजकुळ–वि४ पृ१३५ मागधी धर्मशास्त्र–वि ४ पृ१९३ –भाषा–वि १ पृ ८६ वि ४पृ १९२ न ८८. मागन प्रधान–व २१ (इ).–मागनवाला खाणी–क ८२६.

● मॉगनॅाग, मॉगने स.–म ९३. मागरोल बं. –वि ५ पृ ११६ क २४८ ज २९८ म ९३. ● मांगल स. –म ९३. मागसावत–स १६९ मागसलेला मुलुख–वि १ पृ ९९. मागाठण–क७०७. मांगाय–आ १८३. मोगाशशी–अ २७९. मॉगिलनिक (गरुड)–ग ४२. मांगुडि मरुउनार–त ६७. मागुप्त ऊर्फ महागुप्त–ग १६१. मांगूतैमूर–इ १८१. मांगेळा (ळी) जा –क ८३९ म९३. मागेलान, फिलिपाईन बेट–शोधक–फ २०. मांगेलेसा–म १०१. मागो गोत्र–क६८८. मॅगोमा, लोक–क३७९ मागोलियन मानववंश–वि ३ पृ २१. –लिपि–वि ९ पृ ६७. मांगोलिया–च १९९. मागोल शहर–क७३४. मांगाल्य महेश्वर–क ५२९ माघ–च १३०. ● माघ कवि–वि ९ पृ १४५ क ४४१ म ९३. –राजा–वि १ पृ १७१. –श्लोक–वि १ पृ १५४ च ९३. माघशाक अरबी ना –आ १८३. माघदक्षिणायन–वि ३ पृ १९३ माघनंदिश्रावकाचार प्रश्न–वि ४ पृ १३०. माघपूजा उत्सव–ध ७०. माघगांव कालवा–क १०. माचाळा शहर–इ २.

● माचुरिया–वि ४ पृ ४७८,५०६ च १६३, १६४ म ९४ माचूआ पेंटभद–अ ६८१. माचु न –क२४८.

मातापालो वड-वि १ पृ २७२. मातापूर-र १११. मातामुरायो जा.-क ७०२. मातालि देवता-वि २ पृ २४४, २४८ अ ६१९. मातासि-वि४ पृ ३६८. मातिया जात-क ५३५. माती-क ६४१. -किल्ला व तट-अ १४२ क ४९८.-खडक-ख ८, १०.-गिलावा-स ३५५.-तेल-र ३९.-घर-स ३८२.-नदी-क ५५७.-भराव-स २६७, ३८२ -भांडी-वि ३ उ ७ च १३६.-वडर ठोक-व ७. मातुगाम सयुत्त-वि ४ पृ २०३. मातुर्भातृ-वि ३ पृ ३०७ मातृ-वि ३ पृ ३०४ अ ३१२. मातृक नामें-वि ४ पृ८. ● मातृकन्यापरंपरा-वि१ पृ१७२, १८८ अ ३५७ क ५२४ ५८९, ७७९, म ९८ म ६०. मातृकानिघट ग्रंथ-त १२. मातृगुप्त कवि काश्मीर-वि १ पृ ३१४ क ४४१. मातृचेत कवि श ६०७ वि ४ पृ २४१. मातृपितृक देवकें-द १४७. मातृबधु-म १७८. मातृभेद तत्र-त १०. मातृगउध-क ५२४. मातृवध-वि ३ पृ ४५९.

मातृहन्-वि ३ पृ ३८०. मात्र-वि ३ पृ २७. मात्रा-वि ९ पृ २८४ २६७,६८.-छदवृत्त -वि९ पृ१४४. -नियम पद्धती-वि९ पृ१४१ १९३. वृत्तें-च२६६. मात्रिक-प २२०.-चौरस अथवा कोष्टके-अ २४. मात्रिकासूक्तें-वि २ पृ ४६. मात्नानाळिन-अ३५८. मात्सर्ययुक्त यज्ञ-वि २ पृ ९४. मात्स्य-वि३पृ४३१ माथर-वि ४ पृ २६५. माथुक कायस्थ-क ३९२ माथुकपार काकोट-क ५९८ माथुर जा.-क ३९० ज ३२३ व ४ माथुरक-वि ४ पृ २१. माथुरिय जा. -क ५५४. ●माथेरान प २३ म १००. माथ्यू, इ. सेनापति-क ६१०. माथ्यू मलय-वि ४ पृ २८५. मादक द्रव्यें, पेय-वि १ पृ १८९ अ २६३.

●मादण्णा उर्फ मदनपत-अ २० आ १३८ औ २३ क ४९९,५४६ म १००. मादन थिएटर्स कंपनी-च ३५ मादनुल मुसका-स २९. मादयगारिमल्लना -त १६१. मादलगड-क ५०३ ●मादागास्कर बेट-वि १ पृ १७१, १७८, ३५३ वि ४ पृ ३७६, ४५४, ४५६,४६९ आ १७३, १८० म १००.-मसाहत-च ४५

मांदाड खाडी-वि ४ पृ ४६४ मादाड डेर्‍यां-म ९८. मादार झाड-द १७४. मादिग माग-अ ६५० म २३३ ह ५७. मादिगलाले बे -क ७८९. *मादिगा -म १०१ स २३०. मादुली कि. -ठ ४.मादेलन दस्कूडेरी ला वाल्मेनद का. -फ ५१. ● माद्री -क ५४३ म १०१. माधवघोष पद्यकार-ब २१ आ माधरीपुत्र शकसेन-द ३५ माधव-वि ४ पृ १५७ वि ९ पृ २९२ आ ३५१ क ३१०, ४४६ ज ८५ द ३४ न १४३ म १५०.-अनंतवर्षा -म १६०.-न्हट्-वि ९ पृ २९२. -करणी उर्फ मयुरासुत्त-वि ९ पृ १५५.-कवि-अ ३५० आ २८५.-कृत आयुर्वेदप्रकाश टीका-वि ९ पृ ३०२, ३११, ३७५.-गणी ग्रंथ-क ९३६.-गांवकर म. -वि ९ पृ ३१६.-गुप्त राजा-ग १६५ द १४९ न ११८.-गोविंद ग्रंथकार-वि ९ पृ ३१६. -ग्रंथ-अ १६८.प्र-वि ९ पृ२१०,२११ त १२.-चद्र-वि ४ पृ १३०,१३५.-दास-ग १४८. -देव-आ ३५१.

● माधव नारायण उर्फ सवाई माधवराव-आ १४६च १२३ त ११२ न २१४ भ १४९ म १०२ र १०. -निदान्-वि ९ पृ ३७८.-पूर वं. -क २४८, २४९.-भूषणभाण-न १४२.-मदनसुंदर मालुदेव -क ४८९.-मास-वि ९ पृ २९३.-राज-त १६७ -रामचद्रपुत्र-ज ८४. माधवराव पानसे-अ ८७ ●माधवराव थोरले पेशवे-वि ४ पृ ४४१, ४४२ अ ३५३,६५७ क ४५०, ७१९ ख ९६ग १०४,३१२ ज २५७ न २०२ म ६७, ७५, १०२ र १०८९, ९६,१५० ह १२,५४ स १६८.-चल्लाळ फडणीस -अ ६२० न २११.-भाऊसाहेब श्री.-क ५८०, ५८१.-महाराज-ग ३१३.-मिरजमळा-म १५०. -लक्ष्मणराल-म १४९.-विद्यमान सरदार दत्तकपुत्र -र १११.-वेदांती-श ५९ -शिंदे-वि १ पृ ६१. ● माधवराव सर टी. -म १०४ माधववर्मा -ग २०९. माधव विदेव कथा-वि २ पृ २४२. माधवसिंग राजा-अ ७२ इ ५० क ७३२,७३५ ज १२२, १२३ झ ११ द ९८ प २४,९७ च ४६. माधवसिंह-अ ४०१, ६७१. माधवसुहृत शाहीर-प २१८. माधवस्वामी-अ ६१२.

●माधवाचार्य उर्फ विद्यारण्य म व कवि-वि १ पृ ४०५ वि ४ पृ ४४९, ५६२ न २६३ ब १८ म १०४ व २०७. माधवानल-कामकदल-क २७०-नाटक-न १३० माधवानुजा-क ४४६. माधवी मुलगी-उ ९० ग ११३. माधवीया धातुवृत्ति-वि ९ पृ १९८,२०३ * माधाता राजा-थ ७ न २६४ म १०४ माधातृ राजा-च २. माधुच्छंद-वि ९ पृ १७१. माधुरी, स. शा. -स १६. माधुर्य-ध ९०. माधोबाबा स्थानिक देवता-क ३१२. माधोसिंग-इ १४९ म ६६. माध्यंदिन यजुर्वेदी ब्राह्मण-क ७१६ व १९७ -सवन-वि २ पृ १०४,४००-सोम-वि२ पृ ३६६. माध्यम-वि ३ पृ ४३३ क्ष १.

*माध्यमिक पथ वि ४ पृ २१ म ८३,१०४.-कारिका ग्रंथ-वि ४ पृ २४१ न ७० माध्यमिका पथ-आ १२० त १३. माध्यान्ह संध्या-वि २ पृ ११३.

य

याकुब बिनतारिक-वि ५ पृ ३०८. -बेग-वि ४ पृ ३६४, ३६८. याकुत-ज २५.-मोर-त१०३. -खान गोजा-क ४७५.

● याकूत रत्न-य २२. याकूब-इ १८३ क ३५ ज२५ म २२१ ल ४०. -बिन लैथअल-इ १८०. याके-ब-अ ४६१. ● याकोबी फ्रेडरिक हेनरिच-वि २ पृ १८७ वि ३ उ ९६ वि ५ पृ ५७७, ५७९ अ ४३४, ४३८ न ११२ य २३ स ९.

● याकोहामा ब. -य २३. -शहर-ज ५३. -स्पिसी बँक-प १७०. यांगत्सि किआंग-वि ४ पृ ४८० त ९९. यागबासिआन-इ २२४. यांगहिऊन-च१७४. यांगी श.-क ४५४. यागवाची न. -इ २. याज-वि २ पृ ३५४ त २१७. याज्ञुपहोत्र-प ५. याज्ञा-वि २ पृ ८६, १०३ वि ९ पृ ३३०. याझिजी में -त १३७. याझिद-अ ३९६. यॉडर्टिनी-वि ४ पृ १९. यांडाबू-ड ७ यातकादखान-झ २६ यात ना-ग ४७ यातसुच-वि ५ पृ १७१. यातु देवता-वि २ पृ २४८ यानिक पथ-आ ११६. यात्रा-वि५ पृ ३०९ ग १३५ न ३३२. यांत्रिक उत्पादन-उ १८-९, ९६ ७, १११ क १६५.-युग-अ ४६०. -वैद्यकशाखा-वि ५ पृ ४०९. यांत्रेयाले-व २१. यादवचंद्र चतर्जी-ब २. -प्रकाश गुरु-क ८११. ●यादववरा-वि २ पृ ५२० वि ४ पृ ११६, १३३ अ ४४१ औ २५ क २४९, ७०७, ७१६ ग१३९ च ५०, ७१ द ३७ म ५८, ८४ य २३ स१५१. -रामचंद्र देव-क ७०८. -वीर बल्लाळ द ३७. -शंकरदेव-वि ४ पृ ४२५.

● यादवाड-य २५. यादवाभ्युदय नाटक-न १३०. याद्ब-वि ३ पृ ८०. यान-वि ३ पृ ४१९ यानाडी -क ५६६ न ३९१. -रेड्डी-क ३३५. ● यानान य २५. यानाम-ग २२१. ● यापान-य २५. याप्य-वि ५ पृ ३८७. याबेग कवि-त १३७.

●याव्होनोई प -य २५. याम-वि ३पृ २०६ वि ५ पृ १६९, १७१. यामामाई कोसले-र १३५. यामा मोटो-ज ७९ यामुन-वि ४ पृ २०१ य १६. -मुनि-ब २४५. यामुनाचार्य-र ९८.याम्या-य१६. याम्योत्तरवृत्त-ग २७१ ज ३७७र १२७ व २६५ याम्योदधि-वि ४ पृ २१. यायावर-वि ३ पृ२६२. -महमद-इ १९६, १९८म ११३ ल ३१. यार न्टन अँड्रयू-क २५. यॉरिटॉमॉ-ज ६६.यारो,बॉय-लर-ब ८८. -स्लाव्ह धी मेट-र २४.

● यॉर्क-य २६ -शायर, परगणा-र ११२. ●यार्कंड -वि ४ पृ २६४ त १३९ य २६. यार्डजी सर युद्ध ल्यम-आ २३ यार्डले-क ६१२. यार्न टेस्टिंग मशीन-व २१५. याहॉस्की-र ३१. याल्ड र. -त ९७. यान-वि १ पृ १९१.-नदी-प १.

● यावल-य २६. यॉशिल्यु-ज ६६. यासीन-म११६. -नदी-ग १२३ ● यास्क-वि २ पृ १८५ वि ५ पृ १२५, १४३, १९४ अ ४३४ य २६. याहवे देवता-वि ३ उ ४१ इ २२१ य १८. याह्याखान-इ १९९. ● याज्ञवल्क्य-वि २ पृ १६६ ६, १७४, ३५४ वि ३ पृ ४४८ वि ४ पृ १८९, ३८२ वि ५ पृ ३७१, च २८, ३० ब १६६ य २६ व १७७, २९७, २८६. -जा. -न १९७. याज्ञसेनी-द१९२. याज्ञिकी-वि २ पृ ११३. यिगुर-वि ४ पृ ४७१. यिद्रविंअम-आ ९३.

यिडु-वि १ पृ १५२. यिन-वि १ पृ १५२. यिम-वि ४ पृ २६. यिप्रेस श. -न ३६०. य२७ व१९२. यिह्चाऊ-वि ४ पृ ३१३. यी में. -वि ३ उ ५८. यीटस डब्ल्यू. बी. इ १३० १. युआन-च १६६. शिकाई-च १६० १६५. युआवलुइ-वि ४ पृ ३११. युइटलँडर्स-द ४५.

युएची लो.-वि ४ पृ ५१, ७८, २५३-७, २६२-४ क ३९ प ८. युएनःयुग-न १४४. युएह्-शाग वि ५ पृ ४५३. युकॅटन-घ ९ म ४४. युकॅलिप्टस ऑईल-श १०. युका जा.-क ६६९. युकॉटिडांझ-वि ४ पृ २५१. युकग म.-वि ५ पृ ४४८. युकूबीस-वि ४ पृ १९ युक्झाइन प्रा -वि ४ पृ २५४. युक-वि ३ पृ ४२३. युक्ताश्व-वि ३ पृ ४५१. युक्ती-य ६४. युक्राटीझ-वि ४ पृ ६३, २९६-९ -नाणीं-ग १३५. युक्रेटाइडस-व १९०. ●युकेन भा.-वि १ पृ ३३८ य २७. युक्लिड-वि ५ पृ २५५, ३१७, ५७०, ५७९ ग २८९. युक्री-अल्ला तह-अ २७९. युक्झेलोडनम्-वि ४ पृ १९ युगटी-वि १ पृ १९६.युगन्द देश-छ ५. युगमोने-वि ५ पृ २९६. युगलो बा.-न १६१ युगव्हर नीलसेन-न २५४.

●युगाडा-वि १ पृ २६० वि ४ पृ ४५५ आ १८० य २७ युगुळपाद-अ १६४. ●युगें-वि ३ पृ २०४, ४२२ वि ५ पृ १०३, २९६ य २९. युगो-फ ५४. युगोमयग पथ-व १५०. युगोर सामुद-धुनी-उ १३. युजिन सँडो-व २९४. युजिनियस प १९२. युजीन मूल्झ-वि ५ पृ २८९. युजेनिओ एस्पेओ डॉ.-इ ४. युजेनिस-ए २२ युजेनोल-ल १२. युइदेगर्द दुसरा-वि ४ पृ ५७. युटीका-वि ४ पृ १९ आ १७६ य ५८ युटिलँडर लो -ट ५९ युटिलिटेरिॲनिझम-श ५८. ●युट्रेक्ट प्रा.-य२३. युट्रेच श.-न १९१. युट्रेजलीज-न २६०.

र

लुगल किगुब, किसली, शुगार-वि ... उ ३१-२. लुगार्ड, एफ्. डी. -य २९. ... ९. ह्री-प २४ ल ४९. लुगुडुनेसिस-ग ११ ... २१. घ.-वि ४ पृ ४७७. लुजान-अ ४२२. ... १६०. लुझान वे. -फ १९. लुटके-उ ... लुटिओलीन-र ६. लुटेस-प ३७. लुट्झेर्नो-व ४ पृ ४०७. लुडॉल्फ ट्रेव्हिरानस-ओ ८ च १९, २९. लुंडॉ बेंजामिन-ग १८७. लुडोव्हिचो-इ ७८. लुड्विग काफ-क ६७२. -क्रिस्तेन्सेन डाआ-न २९३. -योमा-ज १६४. -होल्स्टीन-इ ५०. लुत भरणें-त २१७. लुतान-वि १ पृ १७४. लुन्की-ग ८८. लुंद-ख६४. ● लुधियाना-ल ४९.

लुन डॉ. -वि १ पृ १२२. लुनयू-वि ३ उ ५८. लुनाजी थाघेल-र ८४. ● लुनावाडा-ल ५०, ५१. ● लुनी न. -ल २१. -टॉक-ल ६९. लुफिरा-क २२६. लुबर-वि ३ पु ३२. लुबा, लुंडा-फ २६३. लुंबिनी-वि ४ पृ १२७. -बाग-वि ४ पृ १७४, २१९, २४९. लुबु भा. -वि १ पृ १८७. लुबुरूआ -र ११५. लुब्धक (तारा)-वि ५ पृ ३२२.-देवपुत्र-वि ४ पृ १३९. लुमडी-वि १ पृ १७०. लुमांग, लुमाम (किंडे)-र १३४, १३८. लुयांग-म ३१ लुरी-वि १ पृ १७१, २९२ वि ४ पृ ४० क ८. लुरोस्ताथ-वि १ पृ १७०, ३९२. लुलुनिद-ई २७. लुलुवीअन-वि ४ पृ ४३. लुलेव्हिले-ब १६८. लुल्लीपट्टी-च १. लुश-वि ३ पृ ४९१. लुशाई आ. -आ ३३९, ३४२ ल ५१, ५२. ●लुशाई, हिल्स -ल ५१. लुशानो-इ ७७. लुसिअडेस-म ७२. ● लुसियाना-ल ५२. लुसीन-न ३७९. लुहाणा-ल ६६. लू भा. -क८४२.

लूके-वि ४ पृ २८९, २८७ आ ८९. लूडर प्रो -वि ५ पृ १०८. लूडसट्रोइ-ख ११५. लूणसागर-ज ३४३. लूथर डॉ. -वि ४ पृ २९४ ज १७९. ● लूथर मार्टिन-वि १ पृ- ३४१. वि ५ पृ ३४२ ज १६७ श ५६ ल ५२. लूप-ध ९९. लूबेक-ए ५६. लूमीपिडल्स-च २२४. लूमिस-अ ३६१. लूवेन-वि ४ पृ १४. लून्हर-र १९६. -पॅलेस-च १३१. लूसर्न-द १०९-१०.

ले, स्टो मंत्री-वि ५ पृ ४४८. ले ऑडिसीआ-वि ४ पृ ८१-२. लेइग-त १७८. लेई-न १९०. लेकटें ४७.-लॅडि-ज २५९ द ९६ प ११ म ६६ य १७. लेकसायर-क २१८. लोका-डुका-अ ५५७. लेकानोरा टार्टारिया-र ६. ●लेकिश-ल ५३. लेकुरवाळी-ग ६७. टेके-इ २९ लेक्सिकॉग्राफी-भ २४ लेक्सओकोनिया-वि ४ पृ १०१. लेक्सिमू, डब्ल्यू.-फ ३७८. लेक्सिस प्रो.-भा ४. लेखक-अ ६२०. लेख कॉस्टिक-ई १०. लेखन-वि ४ पृ १, १८५, २८४-२, ४६४ वि ५ पृ ७३, ३८९ अ २९ फ ५६८. लेखमाला-फ ५६८. -वाहक (तारायंत्रे)-वि १ पृ ४९४. लेखा-। १३३. लेखी पुरावा-फ ९९ प १५०. लेगत-अ। २०८. ●लेगहॉर्न-क ७१५ ल ५३. लेगेस हेनरिकी प्रिमि-इ ६९.

●लेंगिंग-ल ५३. लेमेन-क ११५.-लेखा-अ २७४. लेज ऑफ इझ-आ ७१. लेजर-ज ८७. लेंझ-स ४७८. लेझने प्रो.-वि ५ पृ ५६४. लेटट हीट-वि ५ पृ ५४८. लेटन, सर फ्रेडरिक-क १६१. लेटर प्रेस प्रिंटिंग-म १६९. लेटिमर-आ १४ लेटूर-स ४७८. लेडअन्टिमनेट इं.-ई ५.-ॲसिटेड-स ३११. लेडबीटर सी. डब्ल्यू.-य १४. लेडिन भा.-स ४७९. लेडीज पिक्टोरियल-व २६३. लेडी मॅसी -आ १८३.- स्मेलिंग्टन-न ३८६.-साप्ताहिक-व २६३. ●लेडीस्मिथ-ल ५३. लेडॅगॅक-ह २९. ●लेडेन-ल ४३.-जॉन-वि १ पृ १७७-१८१, १८५. १८९ आ ६९. लेडेनफ-फ ६३. लेडयांचें व्रत-ख २४. लेणीं, अजिंठा-वि ४ पृ १८३, १८६, २३३ घ १०, १३ च ८९, ११५, १२४, १३७.-बराबर व नागार्जुनी-वि ४ पृ १३१.-भोजपूर-म १११. लेण्याद्रि-अ ६१९.

●लेतपदन-ल ५३. लेत्सी-ब ५९. लेन-झ २४ द २९.-नॅशनल पत्र-व २६३. लेनब्रॅच-क १६०. लेना-वि ४ पृ ४७१. लेनायर-उ. १००. लेनार्ड अ१०७. ●लेनिन, औलिनोव्ह व्हाडिमीर-वि१ पृ ६६-७, ४७९ ज २३९ र २९ ल ५३. लेनिनग्राड श -फ ८०९ च११०. लेनैया-ध ७१. लेनोर्नो-व २४३. लेन्स-उ ५२. लेन्हासिंग-प ४९८. लेप-व २१३. लेपचा जा.-वि ४ पृ ४८२ न ३६५ स १७८. लेपटिस मॅग्ना-आ १७६. लेपर जे. एम्.-क ४१८. लेपासिअस-ई १००-१. लेपॉंटिइ-वि ४ पृ १९. लेपादि संस्कृति-क १५१. लेपिडस-आ ५८. लेपिम-आ १७६. लेपिस्टोटरो-फ ५११. लेपीडस-अ ५९. लेपेल ग्रिफीन-र १३. लेप्चा-न १८९. ●लेप्टिस-ल ५४. लेप्शास-वि ५ पृ १२७. लेफेर-न ३८२. लेफ्टनंट-आ २४५ -मॉरो-वि ५ पृ ५९४. लेबडा-ल ५४. लेबनॉन-म १९१. लेबर-नोट्स-ओ २९.-पार्टी-म १९ लेबर मेनमॅगसिन-क १६०.

●लेबानान-ल ५४. लेबिडस-वि ४ पृ ८१. लेबेझ्यू -उ १०७.-पी. एन्.-ई ४८. लेबोन-व १७९. लेब्नित्झ-द १९५ स २१३. लेब्रेटन-झ २.